

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

22 Ιουνίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 117

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4399

Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας - Σύσταση Αναπτυξιακού Συμβουλίου και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΤΜΗΜΑ Α΄
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ
ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ**

**Άρθρο 1
Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος είναι η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης με σεβασμό στους περιβαλλοντικούς πόρους και την υποστήριξη λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας, η αύξηση της απασχόλησης, η βελτίωση της συνεργασίας και η αύξηση του μέσου μεγέθους των επιχειρήσεων, η τεχνολογική αναβάθμιση, η διαμόρφωση μιας νέας εξωστρεφούς εθνικής ταυτότητας (branding), η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης, η μετακίνηση στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας για την παραγωγή πιο σύνθετων προϊόντων, η εξοικονόμηση των φυσικών πόρων στην προοπτική μιας κυκλικής οικονομίας, η προσφορά καλύτερων υπηρεσιών, η προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων και εν τέλει η εξασφάλιση καλύτερης θέσης της χώρας στο Διεθνή Καταμερισμό Εργασίας. Η επίτευξη των στόχων αυτών επιδιώκεται με τις ενισχύσεις του παρόντος, μέσω των καθεστώτων που προβλέπονται στο Ειδικό Μέρος του και συγκεκριμένα με:

α. την εξωστρέφεια και την καινοτομικότητα,
β. τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,
γ. την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας με έμφαση στην απασχόληση εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού, προκειμένου να αναστραφεί το ρεύμα φυγής νέων επιστημόνων,

δ. την προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων,
ε. την υψηλή προστιθέμενη αξία,
στ. τη βελτίωση του τεχνολογικού επιπέδου και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων,
ζ. την έξυπνη εξειδίκευση,
η. την ανάπτυξη δικτύων, συνεργειών, συνεταιριστικών πρωτοβουλιών και εν γένει τη στήριξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας,
θ. την ενθάρρυνση συγχωνεύσεων,
ι. τομείς και παρεμβάσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα για την ενίσχυση της υγιούς και στοχευμένης επιχειρηματικότητας με ειδική έμφαση στη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα,
ια. την επανεκβιομηχάνιση της χώρας,
ιβ. την υποστήριξη περιοχών με μειωμένη αναπτυξιακή δυναμική και τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων.

**Άρθρο 2
Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντος, εκτός από τους ορισμούς που περιλαμβάνονται σε αυτόν, ισχύουν και οι ορισμοί του άρθρου 2 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (Γ.Α.Κ. - Κανονισμός 651/2014 της Επιτροπής).

**Άρθρο 3
Εφαρμοστέο Δίκαιο**

1. Οι ενισχύσεις των καθεστώτων ενισχύσεων του παρόντος χορηγούνται με την επιφύλαξη των διατάξεων του Γ.Α.Κ.. Οι διατάξεις του ως άνω Κανονισμού εφαρμόζονται για όλα τα θέματα, τα οποία δεν ρυθμίζονται ρητά στον παρόντα νόμο.

2. Στις ενισχύσεις των καθεστώτων, του παρόντος για τις οποίες αξιοποιούνται και πόροι των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, έχουν εφαρμογή οι πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου που διέπουν τις ενισχύσεις αυτές.

3. Στον παρόντα νόμο μπορούν να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια για ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει καθεστώτων υπαγόμενων σε άλλους κανόνες του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από προηγούμενη διαδικασία κοινοποίησης και έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ή και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ορίζονται ειδικότερα θέματα και τυχόν

διαφοροποιήσεις, που προκύπτουν από την εφαρμογή των οικείων κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Άρθρο 4

Γενικοί κανόνες χορήγησης των ενισχύσεων

Στα καθεστάτα ενισχύσεων του παρόντος εφαρμόζονται οι παρακάτω γενικοί κανόνες:

1. Ενιαίο Επενδυτικό Σχέδιο (άρθρο 14 παρ. 13 εδ. α' Γ.Α.Κ.)

Για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων του παρόντος θεωρείται ότι αποτελεί ενιαίο επενδυτικό σχέδιο και κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου) περιλαμβανομένων και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, η οποία αρχίζει εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια (Nuts 3) του Κανονισμού (ΕΚ) 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 154).

2. Κανόνες Σώρευσης

α. Επενδυτικά σχέδια που ενισχύονται βάσει των καθεστώτων του παρόντος δεν επιτρέπεται να υπαχθούν σε άλλο καθεστώς κρατικών ενισχύσεων ή καθεστώς «ήσσονος σημασίας» (de minimis). Κατ' εξαίρεση στην απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων του παρόντος μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα σώρευσης των ενισχύσεων του καθεστώτος αυτού με τις ενισχύσεις συγκεκριμένων άλλων καθεστώτων, με την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της έντασης ή των ποσών ενίσχυσης που ορίζονται στο Γ.Α.Κ. ή στην οικεία απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (άρθρο 8 παρ. 3, 4 και 5 Γ.Α.Κ.).

β. Για να εξακριβωθεί η τήρηση των ορίων στις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης και στα μέγιστα ποσά ενίσχυσης που προβλέπονται στο Γ.Α.Κ. για τα καθεστάτα του παρόντος, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο και στην επιχείρηση και ελέγχεται η περίπτωση τεχνητής κατάταμής του (άρθρα 4 παρ. 2 και 8 παρ. 1 Γ.Α.Κ.).

γ. Σε περιπτώσεις συνδυασμού των ενισχύσεων του παρόντος με ενωσιακή χρηματοδότηση, η οποία υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του Κράτους, ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 2 Γ.Α.Κ..

3. Αρχή «Deggendorf»

Στα καθεστάτα ενισχύσεων του παρόντος δεν μπορούν να υπαχθούν σχέδια φορέων για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία οι ενισχύσεις αυτές έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες προς την εσωτερική αγορά (άρθρο 1 παρ. 4 Γ.Α.Κ.). Κάθε επενδυτής, κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στον παρόντα νόμο, οφείλει να δηλώνει ότι

δεν έχει λάβει οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση σε βάρος της οποίας έχει κινηθεί η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου.

4. Χαρακτήρας Κινήτρου

Οι ενισχύσεις των καθεστώτων του παρόντος λειτουργούν ως κίνητρο, με την έννοια του άρθρου 6 Γ.Α.Κ., για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων και δεν παρέχονται για δραστηριότητες, τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν του είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση υπαγωγής σε καθεστώς ενίσχυσης πριν από την έναρξη των εργασιών του επενδυτικού σχεδίου. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την επωνυμία και το μέγεθος της επιχείρησης· β) την περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ημερομηνιών έναρξης και λήξης· γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου· δ) τον κατάλογο των δαπανών του έργου· ε) τα είδη και το ποσό ενίσχυσης και στ) το χρηματοδοτικό σχήμα του επενδυτικού σχεδίου.

Έναρξη των εργασιών είναι το πρώτο χρονικά σημείο μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως έναρξη των εργασιών νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση (άρθρο 2 στοιχείο 23 Γ.Α.Κ.). Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου.

5. Κανόνες μη διάκρισης και της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστάτα ενίσχυσης του παρόντος οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά.

Άρθρο 5

Όροι και προϋποθέσεις υπαγωγής

1. Συμμετοχή φορέα στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου

Η συμμετοχή του φορέα στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων είτε με εξωτερική χρηματοδότηση, με την προϋπόθεση ότι το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού επενδυτικού κόστους δεν περιέχει καμία κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή (άρθρο 14 παρ. 14 Γ.Α.Κ.).

2. Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων

Το ελάχιστο επιλέξιμο ύψος της επένδυσης για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στα καθεστάτα ενισχύσεων του παρόντος ορίζεται με βάση το μέγεθος του φορέα, ήτοι:

α. για μεγάλες επιχειρήσεις, στο ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ,

β. για μεσαίες επιχειρήσεις, συνεταιρισμούς και για επιχειρηματικές συστάδες (cluster), του άρθρου 52 στο ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ,

γ. για μικρές επιχειρήσεις, στο ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ,

δ. για πολύ μικρές επιχειρήσεις, στο ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ,

ε. για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) του Ν. 4019/2011 (Α' 216), καθώς και τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (ΑΣ), τις Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ) και τις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του Ν. 4384/2016 (Α' 78) στο ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

3. Περιεχόμενο επενδυτικού σχεδίου

Τα επενδυτικά σχέδια, που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος, να έχουν το χαρακτήρα αρχικής επένδυσης (άρθρο 2 στοιχείο 49 Γ.Α.Κ.) και συγκεκριμένα να πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. δημιουργία νέας μονάδας,

β. επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας,

γ. διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν, με τον όρο ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου,

δ. θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας, με τον όρο ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τις αποσβέσεις κατά τη διάρκεια των τριών, προηγούμενων οικονομικών ετών των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα, η οποία πρόκειται να εκσυγχρονιστεί,

ε. απόκτηση του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ - ΦΟΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 6

Δικαιούχοι υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων των καθεστώτων του παρόντος είναι οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

α. ατομική επιχείρηση,

β. εμπορική εταιρεία,

γ. συνεταιρισμός,

δ. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) του Ν. 4019/2011 (Α' 216), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του Ν. 4384/2016 (Α' 78),

ε. υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,

στ. επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή κοινοπραξίας με την προϋπόθεση καταχώρισής τους στο ΓΕΜΗ,

ζ. δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, εφόσον:

αα. δεν τους έχει ανατεθεί η εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού,

ββ. δεν έχει ανατεθεί από το κράτος αποκλειστικά σε αυτούς η προσφορά υπηρεσιών,

γγ. δεν επιχορηγείται η λειτουργία τους με δημόσιους πόρους για το διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 21.

2. Οι επιχειρήσεις, των οποίων το επιλέξιμο ύψος των επενδυτικών σχεδίων υπερβαίνει τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ και υπάγονται στα καθεστώτα ενίσχυσης του παρόντος, υποχρεούνται να λάβουν τη νομική μορφή εμπορικής εταιρείας ή συνεταιρισμού πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

3. Δεν θεωρούνται δικαιούχοι και εξαιρούνται από τις ενισχύσεις των καθεστώτων του παρόντος:

α) οι προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παράγραφο 18 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ. (άρθρο 1 παρ. 4 περίπτωση γ' Γ.Α.Κ.),

β) επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν προβεί σε παύση της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου κατά τη διετία πριν από την υποβολή της αίτησής τους για περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση ή που, κατά τη χρονική στιγμή υποβολής της αίτησής τους για ενίσχυση, έχουν προγραμματίσει να προβούν σε παύση της εν λόγω δραστηριότητας εντός μέγιστου χρονικού διαστήματος δύο (2) ετών μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου για την οποία έχουν υποβάλει αίτηση ενίσχυσης στη συγκεκριμένη περιοχή (άρθρο 13 περίπτωση δ' Γ.Α.Κ.),

γ) επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 7

Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια

1. Στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων.

2. Δεν υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος νόμου επενδυτικά σχέδια:

Α. Σύμφωνα με την περίπτωση α' του άρθρου 13 του Γ.Α.Κ. κατά κατηγορία:

αα. στον τομέα του χάλυβα, όπως ορίζεται στο στοιχείο 43 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., κατά κατηγορία,

ββ. στον τομέα των συνθετικών ινών, όπως ορίζεται στο στοιχείο 44 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., κατά κατηγορία,

γγ. στον τομέα του άνθρακα, όπως ο άνθρακας ορίζεται στο στοιχείο 13 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., σχετικά με κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα,

δδ. στον τομέα της ναυπηγίας. Μπορεί με κοινή υπουργική απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών να προκηρυχθεί κατ' εξαίρεση καθεστώς στον τομέα της ναυπηγίας κατόπιν προηγούμενης έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

εε. στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας, με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 4,

στστ. στον τομέα μεταφορών (και η συναφής υποδομή), όπως ορίζεται στο στοιχείο 45 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., κατά κατηγορία.

Β. Με βάση την «Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων - Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας 2008» [υ.α. 1100330/1954/ΔΜ/2008 (Β' 2149) και Εγκ./Πολ. 1133/2008], και με την επιφύλαξη των άρθρων 52 έως 58:

-05- (Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη) έως και -09- (Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης).

-36- Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού εκτός των υπηρεσιών αφαλάτωσης θαλασσινού νερού αποκλειστικά με χρήση ΑΠΕ.

-41- Κατασκευές κτηρίων.

-42- Έργα πολιτικού μηχανικού.

-43- Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες.

-45- Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών.

-46- Χονδρικό εμπόριο.

-47- Λιανικό εμπόριο.

-52- Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της περίπτωσης β' της παραγράφου 4.

-53- Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες.

-55- Καταλύματα, με την επιφύλαξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4.

-56- Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης.

-60- Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών.

-64- Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

-65- Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία.

-66- Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστηριότητες.

-68- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας.

-69- Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες.

-70- Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων - δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης.

-71- Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών - τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις.

-72- Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη.

-73- Διαφήμιση και έρευνα αγοράς.

-75- Κτηνιατρικές δραστηριότητες.

-77- Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης.

-78- Δραστηριότητες απασχόλησης.

-79- Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες.

-80- Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας.

-81- Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτήρια και εξωτερικούς χώρους.

-82- Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις.

-84- Δημόσια διοίκηση και άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.

-85- Εκπαίδευση.

-86- Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας, εξαιρουμένων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού.

-87- Δραστηριότητες βοήθειας με παροχή καταλύματος, εξαιρουμένων των επενδυτικών σχεδίων τουρισμού υγείας και ιατρικού τουρισμού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΔ -86- και -87-, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα εφαρμογής τους.

-88- Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος.

-90- Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση.

-91- Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3.

-92- Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα.

-93- Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας, με την επιφύλαξη της υποπερίπτωσης ζζ' της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4.

-94- Δραστηριότητες οργανώσεων.

-95- Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης.

96- Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της υποπερίπτωσης ζζ' της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4.

-97- Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού.

-98- Δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή μη διακριτών αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση.

-99- Δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών και φορέων.

3. Στον μη υπαγόμενο στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος ΚΑΔ -91- κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι δραστηριότητες:

α. 91.01.11 (Υπηρεσίες βιβλιοθηκών),

β. 91.02 (Δραστηριότητες μουσείων).

4. Στους μη υπαγόμενους στον παρόντα νόμο τομείς της παραγράφου 2, ενισχύονται κατ' εξαίρεση τα παρακάτω επενδυτικά σχέδια:

α. Στον τομέα παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας, κατ' εξαίρεση ενισχύονται τα επενδυτικά σχέδια:

αα. μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών εγκατεστημένης ισχύος μέχρι 15MW, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ. και το Ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει,

ββ. μονάδων συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης από ΑΠΕ, σύμφωνα με το άρθρο 40 Γ.Α.Κ.,

γγ. υβριδικών σταθμών ΑΠΕ στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (ΜΔΝ) με εγγυημένη ισχύ μέχρι 5 MW, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ.,

δδ. παραγωγής θερμότητας και ψύξης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ.,

εε. ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, σύμφωνα με το Ν. 4342/2015 (Α' 143) και το άρθρο 46 Γ.Α.Κ.,

στστ. παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων τα οποία δεν είναι βασιζόμενα σε εδώδιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ., καθώς και μετατροπής υφιστάμενων μονάδων παραγωγής βιοκαυσίμων βασιζόμενων σε εδώδιμα φυτά σε μονάδες παραγωγής αειφόρων βιοκαυσίμων, τα οποία δεν βασίζονται σε εδώδιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης, σύμφωνα με το άρθρο 41 Γ.Α.Κ..

β. Στον τομέα αποθήκευσης και υποστηρικτικών προς τη μεταφορά δραστηριοτήτων κατ' εξαίρεση ενισχύονται οι κλάδοι:

αα. 52.22.11.05 [Υπηρεσίες τουριστικών λιμανιών (μαρίνων)],

ββ. 52.22.11.06 (Υπηρεσίες λειτουργίας υδατοδρομίων) και,

γγ. 52.29.19.03 [Υπηρεσίες μεταφοράς με διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού προς τρίτους (logistics)].

γ. Στον τομέα του τουρισμού, κατ' εξαίρεση υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων επενδυτικά σχέδια:

αα. ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,

ββ. εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3) αστέρων, αφού παρέλθει πενταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της προηγούμενης επένδυσης εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της μονάδας,

γγ. επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους, με την προϋπόθεση ότι στο διάστημα διακοπής δεν έχει γίνει αλλαγή χρήσης του κτηρίου και ότι μέσω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,

δδ. ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής Τουριστικών Οργανωμένων Κατασκηνώσεων (camping), τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3) αστέρων,

εε. ίδρυσης και εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων εντός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών ή διατηρητέων κτηρίων, τα οποία ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον δύο (2) αστέρων,

στστ. σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, όπως ορίζονται στο Ν. 4276/2014 (Α' 155), εκτός του μέρους αυτών που αφορά σε προς μεταβίβαση ή μακροχρόνια μίσθωση κτήρια και εγκαταστάσεις και με την προϋπόθεση ότι κατατίθενται ως ενιαία επενδυτικά σχέδια στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 65 έως 69,

ζζ. εγκαταστάσεων Ειδικής Τουριστικής Υποδομής {συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, τουριστικοί λιμένες, χιονοδρομικά κέντρα, θεματικά πάρκα, εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού [μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού - θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα αναζωογόνησης (spa)], κέντρα προπονητικού αθλητικού τουρισμού, ορειβατικά καταφύγια, αυτοκινητοδρόμια}, όπως αυτές ορίζονται στο Ν. 4276/2014 (Α' 155),

ηη. εγκαταστάσεων αγροτουρισμού ή οιντουρισμού, όταν υποβάλλεται επενδυτικό σχέδιο από επιχειρηματικές συστάδες (cluster),

θθ. ίδρυσης ξενώνων φιλοξενίας νέων, εφόσον οι δικαιούχοι είναι όσοι αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6.

δ. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και των συναρμόδιων Υπουργών, η οποία δεν μπορεί να τροποποιηθεί πριν την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της, δύνανται να καθορίζονται περιοχές της επικράτειας οι οποίες θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής μιας ή περισσότερων υποπεριπτώσεων της περίπτωσης γ' της παρούσας παραγράφου.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθορίζονται το περιεχόμενο, οι ειδικοί όροι, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμοί για τα επενδυτικά σχέδια των παραγράφων 2, 3 και 4.

6.α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ειδικοί όροι, προϋποθέσεις, προδιαγραφές και περιορισμοί για την υπαγωγή στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος επενδυτικών σχεδίων στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, όπως αυτός ορίζεται στα σημεία 8 και 10 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ.. Η ως άνω κοινή υπουργική απόφαση ρυθμίζει αποκλειστικά τις περιπτώσεις, στις οποίες η ενίσχυση του επενδυτικού σχεδίου καθορίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες του σχεδίου ή το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και όχι: α) με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις ή β) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς (άρθρο 1 παρ. 3 περ. γ' Γ.Α.Κ.).

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος είδη επενδυτικών σχεδίων στους τομείς:

αα. της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 354) και με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στο Γ.Α.Κ. και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1388/2014 (ΕΕ L 369) της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2014,

ββ. της γεωργίας, όπως ορίζεται στο στοιχείο 9 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ..

Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές, οι πρόσθετοι όροι, η νομική μορφή των ενισχυόμενων επιχειρήσεων, οι περιορισμοί και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την παροχή των ενισχύσεων σε επενδυτικά σχέδια των τομέων αυτών.

Άρθρο 8

Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων

1. Ως επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων για την εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων νοούνται οι κάτωθι, με τους όρους και τις προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων:

α. επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού,

β. επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού,

γ. το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογιζόμενο για περίοδο δύο (2) ετών από τη δημιουργία κάθε θέσης. Το ως άνω μισθολογικό κόστος αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τις περιπτώσεις α' ή/και β'.

2. Ως επιλέξιμο κόστος ορίζεται το κόστος των δαπανών, οι οποίες επιτρέπεται να ενισχυθούν βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Ως ενισχυόμενο κόστος ορίζεται το μέρος των επιλέξιμων δαπανών, το οποίο τελικά ενισχύεται βάσει των ορίων και περιορισμών του παρόντος.

3. Οι επιλέξιμες δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού είναι οι ακόλουθες:

α. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων και οι κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, καθώς και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 45% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Ο συντελεστής αυτός διαμορφώνεται στο 60% για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της περιπτώσεις γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 και στο 70% για τις αντίστοιχες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 4. Ο ως άνω συντελεστής διαμορφώνεται στο 80% για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτήρια, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα.

β. Η αγορά του συνόλου των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού (κτήρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός), ή και μέρους των στοιχείων ενεργητικού μιας παραγωγικής μονάδας, προκειμένου για ενισχυόμενη ΜΜΕ, που συνδέονται άμεσα με μια παραγωγική μονάδα, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

αα. η μονάδα αυτή έχει παύσει τη λειτουργία της,

ββ. η αγορά πραγματοποιείται από το φορέα της επένδυσης που δεν σχετίζεται με τον πωλητή,

γγ. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς,

δδ. τα μηχανήματα και ο λοιπός εξοπλισμός δεν μπο-

ρούν να είναι παλαιότερα των επτά (7) ετών από την ημερομηνία πρώτης κτήσης τους. Σε περίπτωση κατά την οποία στοιχεία ενεργητικού έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων, εξαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες του υποβαλλομένου επενδυτικού σχεδίου.

γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας.

δ. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση, και με τον όρο ότι στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπεται ότι ο εξοπλισμός θα περιέλθει στην κυριότητα του μισθωτή κατά τη λήξη της σύμβασης.

ε. Οι δαπάνες εκσυγχρονισμού ειδικών εγκαταστάσεων (που δεν αφορούν σε κτήρια) και μηχανολογικών εγκαταστάσεων.

4. Οι επιλέξιμες δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι οι ακόλουθες:

α. μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων,

β. συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

Οι ως άνω περιγραφόμενες δαπάνες πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

αα. να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε (5) έτη ή τρία (3) έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ,

ββ. να περιλαμβάνονται στα αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης, στην οποία χορηγείται η ενίσχυση,

γγ. να αγοράζονται, σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι επιλέξιμες δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού δεν μπορούν να υπερβούν το 50% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Για τις ΜΜΕ το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο 75%.

5. Στην περίπτωση που οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων αποτυπωμένης σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) στην επιχειρηματική εγκατάσταση και αντιστοίχως στην επιχείρηση, σε σύγκριση με τις ΕΜΕ του προηγούμενου δωδεκαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,

β. η πλήρωση όλων των θέσεων εργασίας πραγματο-

ποιείται εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης,

γ. κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης, διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών για μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις και τριών (3) ετών για μικρές επιχειρήσεις, από την ημερομηνία πρώτης πλήρωσής της.

6. Δεν ενισχύονται οι εξής δαπάνες:

α. τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης,

β. η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων,

γ. η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου, εκτός αν αποτελούν μέρος του ξενοδοχειακού εξοπλισμού,

δ. η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτηριακών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί,

ε. η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο της αξίας μηχανημάτων και λοιπών παγίων στοιχείων,

στ. η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στο φορέα της επένδυσης, εκτός εάν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή έχει μισθωθεί για το σκοπό αυτόν τουλάχιστον για δεκαπέντε (15) χρόνια από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής και έχει νομίμως μεταγραφεί.

7. Δεν επιτρέπεται η σώρευση ενισχύσεων δαπανών του παρόντος άρθρου με τις ενισχύσεις δαπανών του άρθρου 9 για την ίδια επιλέξιμη δαπάνη.

Άρθρο 9

Επιλέξιμες δαπάνες

εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

Οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων για τις οποίες παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών, ενισχύσεις σε εφαρμογή των ειδικών καθεστώτων του παρόντος, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στο Γ.Α.Κ., είναι οι ακόλουθες:

1. Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.). Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

2. Δαπάνες εκκίνησης (άρθρο 22 Γ.Α.Κ.) για τις υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

3. Δαπάνες καινοτομίας για ΜΜΕ (άρθρο 28 Γ.Α.Κ.), όπως αυτές εξειδικεύονται ακολούθως:

α. οι δαπάνες για την απόκτηση, επικύρωση και προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού,

β. οι δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες ανάπτυξης και καινοτομίας, που αποσπάται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς το σκοπό αυτόν

στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό,

γ. οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.

4. Δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜΜΕ (άρθρο 29 Γ.Α.Κ.), όπως αυτές εξειδικεύονται ακολούθως:

α. δαπάνες προσωπικού,

β. δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτηρίων και γηπέδων, για όσο χρόνο και με τον όρο ότι χρησιμοποιούνται για το έργο,

γ. δαπάνες για γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων,

δ. πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του έργου.

5. Δαπάνες για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας (επιχειρηματικές συστάδες καινοτομίας - cluster καινοτομίας) (άρθρο 27, παράγραφοι 7 και 8 Γ.Α.Κ.): α) για τις επενδυτικές ενισχύσεις, οι επενδυτικές δαπάνες σε άυλα και ενσώματα στοιχεία ενεργητικού για τη δημιουργία ή την αναβάθμιση συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας και β) για τις ενισχύσεις λειτουργίας, οι δαπάνες προσωπικού και οι διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) σχετικά με:

αα) το συντονισμό του συνεργατικού σχηματισμού για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή ή τη διάθεση των εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης των επιχειρήσεων,

ββ) την προβολή του συνεργατικού σχηματισμού για την αύξηση της συμμετοχής νέων επιχειρήσεων ή οργανισμών, καθώς και για την αύξηση της προβολής του σχηματισμού,

γγ) τη διαχείριση των εγκαταστάσεων του συνεργατικού σχηματισμού, την οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εργαστηρίων και συνεδρίων για τη στήριξη της διάδοσης των γνώσεων, της δικτύωσης και της διεθνούς συνεργασίας.

Οι ενισχύσεις λειτουργίας για τη λειτουργία συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας (επιχειρηματικές συστάδες καινοτομίας - cluster καινοτομίας) μπορούν να χορηγηθούν για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη.

6. Επενδυτικές δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης (άρθρο 38 Γ.Α.Κ.). Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν συνιστούν επιλέξιμες δαπάνες. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις, όταν οι βελτιώσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα, που έχουν ήδη εγκριθεί, έστω και αν δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ.

7. Επενδυτικές δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από ΑΠΕ (άρθρο 40 Γ.Α.Κ.). Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες σε εξοπλισμό που χρειάζεται η εγκατάσταση για να λειτουργήσει ως εγκατάσταση συμπαραγωγής ενέργειας υψηλής απόδοσης, σε σύγκριση με συμβατικές εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή θέρμανσης της ίδιας δυναμικότητας, ή οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες για την αναβάθμιση της απόδοσης, αν η υπάρχουσα εγκατάσταση έχει ήδη επιτύχει το όριο υψηλής απόδοσης. Στην περίπτωση σταθμών ηλεκτρικής ισχύος άνω του 1MW, επιλέξιμες δαπάνες θεωρούνται μόνο αυτές που αντιστοιχούν σε παραγωγή θερμότητας η οποία αξιοποιείται για θέρμανση διεργασιών ή χώρων.

8. Δαπάνες για παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 41 Γ.Α.Κ.). Για αυτοπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή/και παραγωγή θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ για ίδια χρήση, για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από μικρά υδροηλεκτρικά έργα, για επενδυτικά σχέδια παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ, καθώς και για επενδυτικά σχέδια παραγωγής αιεφώνων βιοκαυσίμων τα οποία δεν είναι βασιζόμενα σε εδώδιμα φυτά και δεν υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης είναι επιλέξιμες οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, εφόσον χορηγούνται μόνο σε νέες εγκαταστάσεις. Ειδικά, για επενδυτικά σχέδια Υβριδικών Σταθμών ΑΠΕ στα ΜΔΝ επιλέξιμες είναι οι δαπάνες του συστήματος αποθήκευσης, εφόσον χορηγούνται μόνο σε νέες εγκαταστάσεις. Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

9. Δαπάνες για εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης (άρθρο 46 Γ.Α.Κ.). Επιλέξιμες δαπάνες για τη μονάδα παραγωγής είναι οι πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται για την κατασκευή, την επέκταση και την ανακαίνιση μιας ή περισσότερων μονάδων παραγωγής θερμικής ενέργειας, ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, όπως αυτό προβλέπεται στο άρθρο 3 του Ν. 4342/2015 (Α' 143), σε σύγκριση με μια συμβατική μονάδα παραγωγής. Η επένδυση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος ενεργειακά αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης. Επιλέξιμες δαπάνες για το δίκτυο διανομής είναι οι επενδυτικές δαπάνες.

10. Δαπάνες για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων (άρθρο 45 Γ.Α.Κ.). Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που απαιτούνται για τις εργασίες αποκατάστασης, μειωμένες κατά της αύξηση της αξίας του οικοπέδου. Στην περίπτωση της αποκατάστασης μολυσμένων χώρων, όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται μια επιχείρηση κατά την αποκατάσταση του χώρου της μπορεί να θεωρηθούν επιλέξιμες επενδύσεις, ανεξαρτήτως του εάν είναι ή όχι δυνατή η εγγραφή των εν λόγω δαπανών στον ισολογισμό της ως πάγιων στοιχείων ενεργητικού.

11. Κάθε δαπάνη μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη μόνο εφόσον εντάσσεται αποκλειστικά σε μία εκ των ανωτέρω κατηγοριών δαπανών.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι επιλέξιμες δαπάνες των παραγράφων 6 έως 10 του παρόντος άρθρου, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού τους και ρυθμίζεται και κάθε συναφές θέμα για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Άρθρο 10 Είδη Ενισχύσεων

1. Στα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α. Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρούμενου του φόρου του νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση και συνιστά ισόποσο αποθεματικό,

β. επιχορήγηση, η οποία συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών,

γ. επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησης αυτών που εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη,

δ. επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους (άρθρο 2, παρ. 31 Γ.Α.Κ.) των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και οι οποίες δεν λαμβάνουν καμία άλλη κρατική ενίσχυση,

ε. σταθεροποίηση συντελεστή φορολογίας εισοδήματος (φορολογικό σύστημα), σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 67,

στ. χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μέσω ταμείου συμμετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 21 Γ.Α.Κ., με τα εξής είδη:

αα. ίδια κεφάλαια ή οιονεί ίδια κεφάλαια ή επενδυτική χορηγία για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις,

ββ. δάνεια για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.

2. Όλα τα είδη ενισχύσεων της παραγράφου 1 παρέχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά και συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσού ενίσχυσης του κάθε επενδυτικού σχεδίου, με τους όρους των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 8.

3. Για να δικαιούνται οι υπαγόμενες επιχειρήσεις να λάβουν τις ενισχύσεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1, πρέπει να έχουν εμφανίσει κέρδη σε μία κατ' ελάχιστον διαχειριστική χρήση από τις τελευταίες επτά (7), πριν από τη διαχειριστική χρήση της αίτησης υπαγωγής.

Ο όρος του προηγούμενου εδαφίου δεν καταλαμβάνει τους φορείς της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και τις επιχειρήσεις που συστάθηκαν κατά τα τελευταία επτά (7) έτη πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής.

Άρθρο 11

Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων

Οι εντάσεις και τα ανώτατα ύψη ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων κάθε καθεστώτος ενίσχυσης καθορίζονται στο οικείο Κεφάλαιο του Ειδικού Μέρους, εντός του πλαισίου των οριζόμενων στις ακόλουθες παραγράφους.

1. Εντάσεις και ύψη Περιφερειακών Ενισχύσεων

α. Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις επενδύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (εγκεκριμένα ανώτατα όρια περιφερειακών ενισχύσεων) καθορίζονται από τον C (2014) 2642/7.5.2014 Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.). Ο εκάστοτε ισχύων Χ.Π.Ε. αναρτάται στον οικείο διαδικτυακό τόπο του αναπτυξιακού νόμου. Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες αναφέρονται στο Χ.Π.Ε., προσαυξάνονται κατά 10% για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 67.

β. Οι αναφερόμενες στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αυξημένες εντάσεις ενισχύσεων του Χ.Π.Ε. δεν ισχύουν για επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται, επίσης, και στις εκτός περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 9.

γ. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α' της Συνθήκης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο Χ.Π.Ε., οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης, ενώ σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή.

δ. Για τα επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμες δαπάνες άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ (μεγάλα επενδυτικά σχέδια) το ανώτατο ποσό ενίσχυσης προσδιορίζεται ως εξής:

αα. για το τμήμα της δαπάνης μέχρι πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ παρέχεται το εκατό τοις εκατό (100%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης περιφερειακής ενίσχυσης στην οικεία περιοχή, εξαιρουμένης της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ανώτατο περιφερειακό όριο),

ββ. για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ και μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ παρέχεται το πενήντα τοις εκατό (50%) του ανώτατου περιφερειακού ορίου,

γγ. για το τμήμα της δαπάνης που υπερβαίνει τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) ευρώ δεν παρέχεται κανένα ποσοστό ενίσχυσης.

2. Εντάσεις και ύψη ενισχύσεων εκτός περιφερειακών

α. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών της παραγράφου 1 του άρθρου 9 ορίζεται στο 50% αυτών. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ,

β. Οι δαπάνες της παραγράφου 2 του άρθρου 9 ενισχύονται μέχρι ποσοστού 10% του ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Για τις καινοτόμες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις τα όρια αυτά διπλασιάζονται.

γ. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών της παραγράφου 3 του άρθρου 9 ορίζεται στο 50% αυτών. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού 1% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

δ. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών της παραγράφου 4 του άρθρου 9 ορίζεται στο 50% αυτών. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού 20% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

ε. Η ένταση των επενδυτικών ενισχύσεων για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας (επιχειρηματικές συστάδες καινοτομίας - cluster καινοτομίας) του εδαφίου α' της παραγράφου 5 του άρθρου 9 ορίζεται στο 50% αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α' της Συνθήκης και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης. Η ένταση των ενισχύσεων λειτουργίας του εδαφίου β' της παραγράφου 5 του άρθρου 9 ορίζεται στο 50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

στ. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών της παραγράφου 6 του άρθρου 9 ορίζεται στο 30% αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες, σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α' της Συνθήκης και κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες για τις

επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

ζ. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών της παραγράφου 7 του άρθρου 9 ορίζεται στο 45% αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α' της Συνθήκης και κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης.

η. Για τις δαπάνες της παραγράφου 8 του άρθρου 9 η ένταση της ενίσχυσης ορίζεται σε ποσοστό: αα) σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) των επιλέξιμων δαπανών, εάν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το στοιχείο α' ή β' της παραγράφου 6 του άρθρου 41 Γ.Α.Κ., ββ) τριάντα τοις εκατό (30%) των επιλέξιμων δαπανών, εάν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το στοιχείο γ' της παρ. 6 του άρθρου 41 Γ.Α.Κ.. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α' της Συνθήκης και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης, σύμφωνα με το Χ.Π.Ε.. Οι δαπάνες της παραγράφου 8 του άρθρου 9 στις περιπτώσεις αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή/και παραγωγής θερμότητας/ψύξης για ιδία χρήση από ΑΠΕ ενισχύονται μέχρι ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

θ. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών της παραγράφου 9 του άρθρου 9 ορίζεται στο σαράντα πέντε τοις εκατό (45%) αυτών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α' της Συνθήκης και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ' της Συνθήκης. Το ποσό της ενίσχυσης για το δίκτυο διανομής δεν υπερ-

βαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

ι. Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών της παρ. 10 του άρθρου 9 ορίζεται στο 50% αυτών. Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

3. Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ, με την επιφύλαξη του άρθρου 67. Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα ενισχύσεις στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 Γ.Α.Κ..

Άρθρο 12

Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων

Ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων, όπως αυτές ορίζονται στα επιμέρους καθεστώτα του Ειδικού Μέρους, παρέχονται σε:

α. εξωστρεφείς: μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες αύξησαν την εξωστρέφειά τους, δηλαδή το λόγο αξίας των εξαγωγών τους προς τον κύκλο εργασιών τους, είτε σε ποσοστό τουλάχιστον 10% κατά μέσο όρο την τελευταία τριετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, είτε σε ποσοστό τουλάχιστον 5% κατά μέσο όρο την τελευταία τριετία πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον οι εξαγωγές τους καταλαμβάνουν περισσότερο από το 70% του κύκλου εργασιών τους το τρίτο έτος πριν το έτος υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου,

β. καινοτόμες: μικρομεσαίες επιχειρήσεις, των οποίων οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης έχουν υπερβεί το 10% του συνόλου των λειτουργικών τους δαπανών, για ένα (1) τουλάχιστον έτος από τα τρία τελευταία πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος,

γ. ανεξάρτητες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου προχωρούν σε διαδικασία συγχώνευσης είτε με απορρόφηση είτε με δημιουργία νέας εταιρείας, αποκλειόμενης ρητά της εξαγοράς,

δ. επιχειρήσεις οι οποίες παρουσιάζουν αύξηση της απασχόλησής τους: μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αύξησαν την απασχόλησή τους (με βάση τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας) σε ποσοστό τουλάχιστον 10% την τελευταία τριετία πριν την αίτηση υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στις διατάξεις του παρόντος νόμου,

ε. συνεταιρισμούς, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) του Ν. 4019/2011 (Α' 216), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) του Ν. 4384/2016 (Α' 78),

στ. επιχειρήσεις, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υλοποιούνται σε έναν από τους κλάδους Τεχνολογίας,

Πληροφορικής, Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) και αγροδιατροφής, ως κύριο κλάδο δραστηριότητάς τους,

ζ. επιχειρήσεις, οι οποίες επιτυγχάνουν αυξημένη προστιθέμενη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης προκήρυξης, σε σχέση με το μέσο όρο του κλάδου τους,

η. επιχειρήσεις, των οποίων το υπαγόμενο επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.) εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.) και δεν αφορούν σε εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφιστάμενων δομών της ενισχυόμενης επιχείρησης,

θ. επιχειρήσεις των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε ειδικές περιοχές, οι οποίες αναφέρονται στο σχετικό Παράρτημα. Μια περιοχή χαρακτηρίζεται ως ειδική, εφόσον πληροί τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

αα. ορεινή περιοχή, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ., εκτός των Δημοτικών Ενοτήτων που συνιστούν μέρος του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας,

ββ. παραμεθόρια περιοχή, δηλαδή περιοχές σε απόσταση τριάντα (30) χιλιόμετρων από τα σύνορα, καθώς και τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, της νήσου της Σαμοθράκης του Νομού Έβρου και του Νομού Δωδεκανήσων,

γγ. νησιωτική περιοχή, δηλαδή τα νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων και

δδ. περιοχές που παρουσιάζουν πληθυσμιακή μείωση, όπως αυτή προκύπτει κατά τα έτη των δύο πιο πρόσφατων απογραφών (2001 και 2011), και αφορά μείωση μόνιμου πληθυσμού άνω του 30%,

ι. επιχειρήσεις των οποίων το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε περιοχές με ιδιαίτερα αυξημένες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές και ιδίως: Αγαθονήσι, Κάλυμνος, Καστελόριζο, Κως, Λέρος, Λέσβος, Σάμος, Σύμη, Χίος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Εσωτερικών μπορούν να επανακαθορίζονται οι ως άνω περιοχές ανάλογα με τις μεταναστευτικές ροές,

ια. με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ή/και συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να εξειδικεύεται περαιτέρω το είδος των επιχειρήσεων της περίπτωσης στ' του παρόντος άρθρου ή και κάθε συναφές θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

Άρθρο 13

Υποβολή αίτησης υπαγωγής

1. Το σύνολο των διαδικασιών που προβλέπονται στον παρόντα νόμο διενεργείται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και

Τουρισμού, η λειτουργία του οποίου διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4314/2014 (Α' 265).

2. Οι αιτήσεις για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων υποβάλλονται ως εξής:

α. επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους έως και τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ, που υλοποιούνται μέσα στα όρια της κάθε Περιφέρειας, υποβάλλονται στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της Χώρας. Ειδικά για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου οι αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στην Περιφερειακή Ενότητα Δωδεκανήσου υποβάλλονται στη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Δωδεκανήσου,

β. επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους άνω των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ, που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Περιφερειακής Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Μακεδονίας και Θράκης),

γ. στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού για όλα τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια.

3. Η αίτηση υπαγωγής και ο οικείος φάκελος τεκμηρίωσης υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) και ο αιτών ενημερώνεται ηλεκτρονικά για την παραλαβή και καταχώρισή τους. Όλες οι αιτήσεις υπαγωγής με τη συνημμένη τεκμηρίωσή τους τηρούνται ηλεκτρονικά στην αρμόδια υπηρεσία παραλαβής. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και το περιεχόμενο της αίτησης καθορίζονται στις αποφάσεις προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

4. Δεν επιτρέπεται η υποβολή από τον ίδιο φορέα αίτησης υπαγωγής σε περισσότερα του ενός καθεστώτα ενισχύσεων, για το ίδιο επενδυτικό σχέδιο ή τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες. Δεν επιτρέπεται επίσης να υποβληθεί αίτηση για υπαγωγή επένδυσης, η οποία είτε στο σύνολό της, είτε εν μέρει, έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις του παρόντος ή άλλων καθεστώτων ενίσχυσης. Οι ως άνω αιτήσεις απορρίπτονται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, το δε οικείο παράβολο καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου.

5. Για την υποβολή των επενδυτικών σχεδίων, εξαιρουμένων των επενδύσεων μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69, απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,005 του επιλέξιμου ύψους του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριακοσίων (300) ευρώ και ανώτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Για τις επενδύσεις μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69 απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,001 του επιλέξιμου ύψους του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Τα ως άνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών.

6. Με την οικεία απόφαση προκήρυξης μπορούν να διαφοροποιούνται οι φορείς υποδοχής των αιτήσεων

υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τα αντίστοιχα όρια της παραγράφου 2.

Άρθρο 14

Διαδικασία αξιολόγησης

Α. Στάδιο ελέγχου πληρότητας και νομιμότητας

1. Η πληρότητα των υποβαλλόμενων αιτήσεων και των σχετικών δικαιολογητικών ελέγχεται από την αρμόδια κατά περίπτωση Υπηρεσία της παραγράφου 2 του άρθρου 13, με βάση τυποποιημένο σύστημα ελέγχου πληρότητας. Αν η αίτηση απορριφθεί για λόγους μη πληρότητας του φακέλου, ο αιτών ενημερώνεται σχετικά στην ηλεκτρονική του διεύθυνση, την οποία δήλωσε κατά την εγγραφή του στο ΠΣΚΕ.

2. Για κάθε επενδυτικό σχέδιο πρέπει, με ποινή αποκλεισμού, να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. πλήρης συμφωνία της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου με τους όρους του παρόντος,

β. τεκμηρίωση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών, όπως ιδίως φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, καθώς και κάθε άλλου πιστοποιητικού που ορίζεται με την απόφαση προκήρυξης,

γ. τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του κόστους του επενδυτικού σχεδίου είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων είτε με εξωτερική χρηματοδότηση.

3. Σε περίπτωση που απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του φακέλου, ορίζεται προθεσμία δέκα (10) ημερών στο φορέα, προκειμένου να τις παράσχει προς την Υπηρεσία. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη ή αν διαπιστωθεί μετά την παροχή διευκρινίσεων ότι δεν συντρέχουν οι ως άνω προϋποθέσεις, της παρ. 2, η αίτηση απορρίπτεται με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης του Φορέα Υποδοχής, το δε οικείο παράβολο καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου. Η απορριπτική απόφαση αναρτάται στο ΠΣΚΕ και κοινοποιείται στο φορέα του επενδυτικού σχεδίου με αποστολή στη διεύθυνση του ηλεκτρονικού του ταχυδρομείου. Κατά της απορριπτικής απόφασης ο αιτών μπορεί να υποβάλει ένσταση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15.

4. Η διαδικασία του σταδίου ελέγχου πληρότητας και νομιμότητας ολοκληρώνεται εντός είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία λήξης του κύκλου υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής, εφόσον ακολουθείται η διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους. Εφόσον ακολουθείται η προβλεπόμενη στις επόμενες παραγράφους διαδικασία άμεσης αξιολόγησης, το στάδιο ελέγχου πληρότητας και νομιμότητας ολοκληρώνεται εντός είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής.

Β. Στάδιο αξιολόγησης

1. Η αξιολόγηση της αίτησης ανατίθεται σε έναν (1) αξιολογητή, ο οποίος επιλέγεται από το οικείο Μητρώο του άρθρου 24 με τυχαία ηλεκτρονική επιλογή μέσω ΠΣΚΕ. Η αξιολόγηση διενεργείται είτε με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης είτε με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στην οικεία απόφαση προκήρυξης των καθεστώτων ενίσχυσης.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης ελέγχεται από Επιτροπή Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων, που συνίσταται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου και αποτελείται από δύο (2) στελέχη της αρμόδιας Υπηρεσίας και ένα (1) μέλος του οικείου Μητρώου Αξιολογητών με τυχαία ηλεκτρονική επιλογή μέσω ΠΣΚΕ. Για τη διευκόλυνση και επιτάχυνση του ελεγκτικού έργου της Επιτροπής μπορεί να ορίζονται από το ως άνω αρμόδιο όργανο ειδικοί εισηγητές, οι οποίοι δεν είναι μέλη της.

2. Κατά τη διαδικασία της συγκριτικής αξιολόγησης, αξιολογείται το σύνολο των αιτήσεων που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος και της απόφασης προκήρυξης, με βάση τα εξής ενδεικτικά αναφερόμενα κριτήρια:

α. οικονομική επίδοση του φορέα (δείκτες ρευστότητας, δανειακής επιβάρυνσης, αποδοτικότητας κεφαλαίων),

β. διαθέσιμα κεφάλαια μετόχου/εταίρου,

γ. κάλυψη ίδιας συμμετοχής με κεφάλαια εξωτερικού,

δ. δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης της επένδυσης,

ε. δείκτες βιωσιμότητας και απόδοσης του φορέα μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης,

στ. δημιουργούμενες θέσεις εργασίας, με έμφαση σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό,

ζ. υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων στις ειδικές περιοχές ενίσχυσης της περίπτωσης η' του άρθρου 12,

η. υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στις ειδικές περιπτώσεις ενίσχυσης της περίπτωσης θ' του άρθρου 12,

θ. αξιοποίηση αργούντων κτηρίων.

Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, καταρτίζεται στο ΠΣΚΕ σχετικός προσωρινός πίνακας αποτελεσμάτων αξιολόγησης. Κατά του προσωρινού πίνακα ο αιτών μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15. Μετά την εξέταση των ενστάσεων, καταρτίζεται οριστικός πίνακας κατάταξης, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας, προτάσσονται κατά σειρά μεταξύ των ισόβαθμων, όσα επενδυτικά σχέδια έλαβαν υψηλότερη βαθμολογία στα περισσότερα επιμέρους κριτήρια. Σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας, τα επενδυτικά σχέδια κατατάσσονται με κριτήριο το μικρότερο ενισχυόμενο κόστος επένδυσης. Τα επενδυτικά σχέδια με βάση τη σειρά κατάταξής τους στον οριστικό πίνακα υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης, μέχρι την εξάντληση του αντίστοιχου προϋπολογισμού της απόφασης προκήρυξης.

3. Κατά τη διαδικασία της άμεσης αξιολόγησης, διενεργείται αυτοτελής αξιολόγηση κάθε νόμιμης και εμπρόθεσμης αίτησης υπαγωγής, με βάση την αρχή της χρονικής προτεραιότητας και τους διαθέσιμους πόρους και εκδίδεται σχετική αιτιολογημένη απόφαση. Κατά της απορριπτικής απόφασης, ο αιτών μπορεί να υποβάλει ένσταση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15.

4. Με την απόφαση προκήρυξης εξειδικεύονται τα κριτήρια, η μεθοδολογία και η διαδικασία της αξιολόγησης, καθορίζονται τα επιμέρους στοιχεία αξιολόγησης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι δείκτες βαθμολόγησης

και η στάθμισή τους, καθώς και η ελάχιστη βαθμολογία που πρέπει να συγκεντρώνεται το επενδυτικό σχέδιο, προκειμένου να συμπεριληφθεί στους πίνακες κατάταξης.

5. Εκδίδεται και δημοσιεύεται Οδηγός Αξιολόγησης Επενδυτικών Σχεδίων από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ο οποίος περιλαμβάνει τις μεθόδους αξιολόγησης, πρότυπα κόστη για είδη επενδυτικών σχεδίων και λοιπές οδηγίες για την ορθή εκτέλεση του έργου της αξιολόγησης.

6. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται εντός τριάντα (30) ημερών από την ολοκλήρωση του ελέγχου πληρότητας και νομιμότητας κατά τα οριζόμενα στις παρ. 1 έως 4.

7. Τα επενδυτικά σχέδια, που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος με ατομικές αποφάσεις υπαγωγής. Αρμόδια όργανα για την έκδοση των αποφάσεων αυτών είναι:

α. ο Υπουργός Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,

β. ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στη Διεύθυνση Περιφερειακής Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και

γ. οι Περιφερειάρχες, για τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται στις αντίστοιχες Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης των Περιφερειών.

8. Αν το επενδυτικό σχέδιο δεν εγκριθεί, η απορριπτική απόφαση κοινοποιείται στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ενδιαφερόμενου.

Άρθρο 15 **Ενστάσεις**

1. Οι ενστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14 αποτελούν ενδικοφανείς προσφυγές και υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω ΠΣΚΕ εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης.

2. Η Επιτροπή εξέτασης των ενστάσεων συνίσταται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων της παραγράφου 7 του άρθρου 14 και αποτελείται από τρία (3) μέλη, τα οποία προέρχονται από τους αρμόδιους φορείς της παραγράφου 2 του άρθρου 13. Η Επιτροπή αποφαίνεται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

3. Η σύνθεση, οι όροι και οι κανόνες λειτουργίας της Επιτροπής Ενστάσεων ορίζονται στην οικεία απόφαση προκήρυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' **ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ** **ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ**

Άρθρο 16 **Έλεγχος επενδυτικών σχεδίων**

1. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων ελέγχονται κατά τη διάρκεια υλοποίησής

τους, κατά την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και για την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους. Ο έλεγχος μπορεί να είναι έλεγχος επί των εγγράφων του φακέλου («διοικητικός έλεγχος») ή/και επιτόπιος έλεγχος. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται είτε από την Υπηρεσία είτε από εντεταλμένο όργανο ελέγχου, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 8. Ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται αποκλειστικά από το ως άνω εντεταλμένο όργανο ελέγχου.

2. Σκοπός του ελέγχου είναι:

α. η διαπίστωση της συμμόρφωσης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου προς τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και της τήρησης των προϋποθέσεων και των όρων των αποφάσεων προκήρυξης και υπαγωγής,

β. η διαπίστωση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

3. Τακτικός έλεγχος ενεργείται μετά από αίτηση του φορέα του επενδυτικού σχεδίου συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, προκειμένου να πιστοποιηθεί με την έκδοση σχετικής απόφασης των αρμοδίων οργάνων της παραγράφου 7 του άρθρου 14:

α. ότι έχει υλοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σε ποσοστό τουλάχιστον 50% κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου, ώστε να ενεργοποιηθεί η διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20, ή

β. ότι έχει ολοκληρωθεί το επενδυτικό σχέδιο και έχει αρχίσει η παραγωγική λειτουργία της επένδυσης κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19. Δαπάνες ή άλλες πράξεις που διενεργούνται μετά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος ελέγχου λαμβάνονται υπόψη για την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, χωρίς να συνυπολογίζονται στην οριστικοποίηση του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης.

Σε περίπτωση μη επιβεβαίωσης των δηλωθέντων με την αίτηση ελέγχου στοιχείων από το όργανο ελέγχου, επιβάλλονται κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 23. Η πιστοποίηση από την αρμόδια Υπηρεσία της πληρότητας του αιτήματος ελέγχου θεμελιώνει για το φορέα της επένδυσης απόλυτη προτεραιότητα στη χρονική κατάταξη αιτημάτων ελέγχου, ανά καθεστώς ενίσχυσης, για την καταβολή της προβλεπόμενης ενίσχυσης του άρθρου 20. Παρέκκλιση από τη σειρά προτεραιότητας μπορεί να υπάρξει για λόγους απρόβλεπτης ή έκτακτης ανάγκης, που αφορούν σε συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο, οι οποίοι θα είχαν ως αποτέλεσμα την υπέρμετρη καθυστέρηση ή διακοπή της διαδικασίας καταβολής ενίσχυσης για τους υπόλοιπους δικαιούχους. Με απόφαση του Υπουργού, Ανάπτυξης και Τουρισμού ορίζονται οι λόγοι απρόβλεπτης και έκτακτης ανάγκης, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα εφαρμογής της διάταξης αυτής.

4. Έκτακτος έλεγχος μπορεί να διενεργείται οποτεδήποτε κρίνεται απαραίτητο με απόφαση της Υπηρεσίας.

5. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ή επιτόπιου ελέγχου συντάσσεται σχετική έκθεση, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία μέσω του ΠΣΚΕ.

6. Η αρμόδια υπηρεσία διενεργεί έλεγχο πληρότητας

της έκθεσης ελέγχου και της τήρησης των όρων της απόφασης υπαγωγής και προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α) αν η έκθεση ελέγχου είναι πλήρης, εισηγείται την έκδοση σχετικής απόφασης,

β) αν διαπιστώσει ελλείψεις ήσσονος σημασίας που αφορούν είτε στην έκθεση ελέγχου είτε στην επένδυση, διατάσσει την προσκόμιση συμπληρωματικής έκθεσης ελέγχου,

γ) αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις της έκθεσης ελέγχου, διατάσσει την εκ νέου διενέργεια ελέγχου από όργανο με διαφορετική σύνθεση,

δ) αν διαπιστώσει σοβαρές ελλείψεις στην επένδυση, μπορεί να εισηγηθεί τη λήψη ενεργειών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 18, 21 και 23.

7. Για την υποβολή του αιτήματος ελέγχου απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,005 του επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατόν πενήντα (150) ευρώ και ανώτερο των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ. Για την υποβολή αιτήματος ελέγχου των επενδύσεων μείζονος μεγέθους των άρθρων 65 έως 69, απαιτείται παράβολο, που ορίζεται στο 0,005 του κόστους του επενδυτικού σχεδίου και το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ. Για την υποβολή νέου αιτήματος ελέγχου της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 απαιτείται παράβολο, που ορίζεται στο διπλάσιο του ως άνω προβλεπόμενου. Τα ως άνω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών.

8. Τα Όργανα Ελέγχου Επενδύσεων του παρόντος, αποτελούνται από δύο κατ' ελάχιστον ελεγκτές και συνιστώνται με απόφαση των αρμοδίων οργάνων της παραγράφου 7 του άρθρου 14. Με την απόφαση αυτή ορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος συγκρότησής τους, ανάλογα και με το είδος του ελέγχου, οι αρμοδιότητές τους, ο αριθμός και η ιδιότητα των μελών ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της ελεγχόμενης επένδυσης, το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται να διενεργήσουν τον έλεγχο και να παραδώσουν την έκθεσή τους, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου αυτού.

9. Εκδίδεται και δημοσιεύεται Οδηγός Ελέγχου Επενδύσεων από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ο οποίος εξειδικεύει τη μέθοδο και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την ορθή εκτέλεση του ελέγχου και την ισότιμη αντιμετώπιση των φορέων των επενδυτικών σχεδίων.

Άρθρο 17

Τροποποιήσεις απόφασης υπαγωγής

Έγκριση μεταβολών μετά την ολοκλήρωση

1. Η τροποποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι την υποβολή

αιτήματος τελικού ελέγχου. Μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης, είναι δυνατή η υποβολή αιτήματος έγκρισης μεταβολής στοιχείων του επενδυτικού σχεδίου, τα οποία υποχρεούται να τηρεί ο φορέας έως τη λήξη του διαστήματος μακροχρόνιων υποχρεώσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21.

2. Αιτήματα τροποποίησης ή έγκρισης μεταβολής στοιχείων της παραγράφου 1, υποβάλλονται ως προς τα εξής:

α) ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ή μείωση της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου,

β) αλλαγή του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή απόσχισης του κλάδου, στον οποίο εντάσσεται η ενισχυόμενη επένδυση, σύμφωνα με την περίπτωση η' της παραγράφου 3 του άρθρου 21,

γ) αλλαγή του τόπου εγκατάστασης, σύμφωνα με την περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 21,

δ) αλλαγή τρόπου χρηματοδότησης της επένδυσης,

ε) παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης της επένδυσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 18,

στ) αλλαγή άλλων όρων της εγκριτικής απόφασης, οι οποίοι μπορεί να προσδιορίζονται ειδικότερα στην απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος,

ζ) εκμίσθωση της ενισχυθείσας επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ζ' του άρθρου 21.

3. Τα αιτήματα της παραγράφου 2 υποβάλλονται μέσω του ΠΣΚΕ και γίνονται δεκτά, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της απόφασης προκήρυξης και της εγκριτικής απόφασης,

β. εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και να διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της,

γ. δεν διαφοροποιούνται κριτήρια επιλεξιμότητας και υπαγωγής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση προκήρυξης,

δ. δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών,

ε. πληρούνται οι ειδικοί όροι για κάθε περίπτωση τροποποίησης/μεταβολής στοιχείων, που ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος.

4. Τα ως άνω αιτήματα συνοδεύονται από αιτιολόγηση της σκοπιμότητάς τους, καθώς και όλα τα δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης, με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και τα κριτήρια αξιολόγησής τους. Η αρμόδια Υπηρεσία οφείλει να απαντήσει μέσα σε προθεσμία ενενήντα (90) ημερών από την περιέλευση του αιτήματος σε αυτή. Αν η Υπηρεσία αποδεχτεί το αίτημα τροποποίησης ολικά ή μερικά, εισηγείται σχετικά προς το αρμόδιο όργανο για την τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής ή την έκδοση απόφασης έγκρισης της μεταβολής αντίστοιχα. Στην αντίθετη περίπτωση, εκδίδει αιτιολογημένη απορριπτική απόφαση, η οποία κοινοποιείται στο φορέα, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο ΠΣΚΕ. Νέο αίτημα του ίδιου φορέα για τροπο-

ποίηση όρων της απόφασης υπαγωγής με το ίδιο περιεχόμενο δεν εξετάζεται κατ' ουσία και αρχειοθετείται.

5. Η τροποποίηση της απόφασης υπαγωγής μπορεί να διενεργηθεί και αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια υπηρεσία, εφόσον διαπιστωθεί μεταβολή των όρων της απόφασης υπαγωγής.

6. Για την υποβολή αιτημάτων της παραγράφου 1 απαιτείται η καταβολή παραβόλου το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών.

Άρθρο 18

Ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης

1. Το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, εφόσον εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης, εντός της ορισθείσας στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη από την ημερομηνία δημοσίευσης της ως άνω απόφασης. Η ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται με την έκδοση σχετικής απόφασης από τα αρμόδια όργανα της παραγράφου 7 του άρθρου 14.

2.α. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να παραταθεί άπαξ έως δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

αα. Ηλεκτρονική υποβολή του σχετικού αιτήματος πριν από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης, όπως αυτή ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής,

ββ. υλοποίηση του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

β. Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί επίσης να παραταθεί για λόγους ανωτέρας βίας για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης, με την προϋπόθεση ότι θα τεκμηριώνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου εντός της νέας προθεσμίας.

3. Για την πιστοποίηση της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης απαιτείται να τεκμηριώνεται η λειτουργία της μονάδας, ιδίως με την πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών και με την έκδοση όλων των νομιμοποιητικών αδειών.

4. Ο επενδυτής υποβάλλει αίτηση ηλεκτρονικά μέσω ΠΣΚΕ για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και για την πιστοποίηση της υλοποίησης του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) μέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19. Εάν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου δεν υποβάλει την αίτηση της προηγούμενης παραγράφου, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εντός της ως άνω προθεσμίας, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση υπαγωγής

ανακαλείται και ανακτώνται τα ποσά ενίσχυσης, τα οποία τυχόν έχουν χορηγηθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 23.

5. Με την απόφαση προκήρυξης ορίζονται οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων.

Άρθρο 19

Διαδικασία πιστοποίησης της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης

1. Ο έλεγχος της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης διενεργείται κατόπιν υποβολής του αιτήματος του άρθρου 18, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16.

2. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης καθορίζονται ο χρόνος ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και το τελικό ποσό ενίσχυσης. Ως χρόνος ολοκλήρωσης νοείται ο πραγματικός χρόνος ολοκλήρωσης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και όχι ο χρόνος δημοσίευσης της απόφασης ολοκλήρωσης.

3. Με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης δεν μπορεί να επέλθει αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, ούτε του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά είχαν οριστεί αρχικά στην απόφαση υπαγωγής.

Άρθρο 20

Καταβολή ενισχύσεων

Η καταβολή της ενίσχυσης ή η χρήση της ωφέλειας από το δικαιούχο μπορεί να πραγματοποιείται είτε εφάπαξ με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου είτε σταδιακά και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων. Ο προσδιορισμός των ποσών της δικαιούμενης ενίσχυσης ανά είδος ενίσχυσης γίνεται βάσει των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών, όπως αυτά έχουν οριστεί στην απόφαση υπαγωγής.

1. Φορολογική απαλλαγή

α. Το δικαίωμα έναρξης χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την πιστοποίηση της υλοποίησης του 50% του κόστους του επενδυτικού σχεδίου από το αρμόδιο όργανο ελέγχου. Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής εντός δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας με τους ακόλουθους περιορισμούς που ισχύουν σωρευτικά:

αα. η δικαιούμενη ενίσχυση να μην υπερβαίνει, κατ' έτος, το είκοσι τοις εκατό (20%) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, με εξαίρεση την περίπτωση της μη πλήρους αξιοποίησής του κατά τα προηγούμενα φορολογικά έτη λόγω έλλειψης επαρκών κερδών. Στην περίπτωση αυτή τυχόν εναπομείναν ποσό ενίσχυσης από προηγούμενα φορολογικά έτη προστίθεται στο ως άνω υπολογιζόμενο μέγιστο ετήσιο ποσό δικαιούμενης ενίσχυσης,

ββ. η δικαιούμενη ενίσχυση να μην υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής, μέχρι το φορολογικό έτος της έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

β. Το ποσό της δικαιούμενης ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για το τμήμα του εξοπλισμού του επενδυτικού σχεδίου, που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση, προσδιορίζεται για κάθε φορολογικό έτος ως ποσοστό επί του τμήματος της αξίας κτήσης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στα μισθώματα που καταβλήθηκαν μέχρι τη λήξη του φορολογικού έτους.

γ. Το κατ'έτος αναλωθέν ποσό της φορολογικής απαλλαγής εμφανίζεται σε ειδικό αποθεματικό και αντίστοιχο λογαριασμό στα βιβλία της επιχείρησης, που σχηματίζεται από το φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν καταβλήθηκε λόγω της παρεχόμενης φορολογικής απαλλαγής.

δ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών εξειδικεύεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για κάθε φορολογικό έτος, τυχόν δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χρήση του φορολογικού οφέλους, το περιεχόμενο της Δήλωσης Φορολογικής Απαλλαγής (ΔΦΑ) της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 3 του άρθρου 21 και κάθε συναφές θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

2. Επιχορήγηση

α. Ποσό που ανέρχεται μέχρι το πενήντα τοις εκατό (50%) της εγκεκριμένης επιχορήγησης μπορεί κατόπιν σχετικού αιτήματος να καταβάλλεται στον δικαιούχο μετά την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της υλοποίησης του 50% του συνολικού κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

β. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης ή το σύνολό της σε περίπτωση μη εφαρμογής της ρύθμισης της περίπτωσης α', καταβάλλεται μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

γ. Τα ποσά της επιχορήγησης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

δ. Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας μέσω ηλεκτρονικής πληρωμής σε τραπεζικό λογαριασμό του φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ'εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της απαίτησης του ποσού της επιχορήγησης σε Τραπεζικά Ιδρύματα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης της απαίτησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

3. Επιδότηση Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

α. Η έναρξη της καταβολής της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να πραγματοποιείται μετά την

πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της εγκατάστασης στη μονάδα του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού, σύμφωνα με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος εκ μέρους του φορέα της επένδυσης. Το ποσό που καταβάλλεται υπολογίζεται επί της αξίας απόκτησης του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ποσοστά ενισχύσεων και με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Είναι δυνατή η προεξόφληση των δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης από το φορέα της επένδυσης μόνο για τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες της σύμβασης μίσθωσης, όπως αυτή έχει εγκριθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

δ. Τα ποσά της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αφαιρούνται από την αξία των επενδυτικών δαπανών προκειμένου να γίνει προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών.

4. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης

α. Η έναρξη της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης μπορεί να πραγματοποιείται μετά την πιστοποίηση από το αρμόδιο όργανο ελέγχου της δημιουργίας των συνδεόμενων με το επενδυτικό σχέδιο θέσεων εργασίας.

β. Η επιδότηση καταβάλλεται ανά εξάμηνο και μετά την εκάστοτε πληρωμή του μισθολογικού κόστους εκ μέρους του φορέα της επένδυσης, με τον περιορισμό της μη υπέρβασης της καταβολής του εξήντα τοις εκατό (60%) του εγκεκριμένου ποσού μέχρι την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

5. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την καταβολή της επιχορήγησης, της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης.

6. Οι επιχορηγήσεις, οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και οι επιδοτήσεις του μισθολογικού κόστους που προβλέπονται στον παρόντα νόμο καλύπτονται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, στον οποίο εγγράφεται η σχετική προβλεπόμενη δαπάνη για κάθε οικονομικό έτος και προέρχονται από εθνικούς πόρους ή Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία ή και από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας.

7. Τα ποσά της ληφθείσας επιχορήγησης, επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, καθώς και απαλλαγής από καταβολή φόρου, εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού και σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, εντός του χρονικού διαστήματος που

προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 21, επιστρέφονται και επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τον Ν. 4174/2013 (Α' 170). Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης μέρους ή του συνόλου του αποθεματικού μετά την παρέλευση του ως άνω διαστήματος, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στο φορολογικό έτος, κατά το οποίο έλαβε χώρα η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αποθεματικού, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 21 Υποχρεώσεις ενισχυόμενων φορέων

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Ειδικού Μέρους, στα ενισχυόμενα επενδυτικά σχέδια εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις:

1. Οι φορείς, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος, οφείλουν, πλέον των οριζόμενων στο άρθρο 6, να τηρούν από το χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Γ' κατηγορίας) ή απλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Β' κατηγορίας) για επενδυτικά σχέδια των οποίων το επιλέξιμο κόστος δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, καθώς και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μεγεθών, που σχετίζονται με την υλοποίηση του σχεδίου και τους όρους της απόφασης υπαγωγής. Στις αποφάσεις προκήρυξης μπορεί να ορίζονται πρόσθετα λογιστικά βιβλία και άλλες υποχρεώσεις, που οφείλουν να τηρούν οι φορείς επενδυτικών σχεδίων με απλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Β' κατηγορίας), καθώς και περιπτώσεις, στις οποίες οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων πρέπει να τηρούν διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία Γ' κατηγορίας), πριν από την υποβολή αίτησης υπαγωγής.

2. Ορίζεται διάστημα τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του, ως εξής: τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου για τις Πολύ Μικρές και Μικρές επιχειρήσεις, πέντε (5) ετών για τις Μεσαίες επιχειρήσεις και επτά (7) ετών για τις Μεγάλες επιχειρήσεις. Σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, το παραπάνω διάστημα παρατείνεται για όσα επιπλέον έτη διαρκεί η σύμβαση μίσθωσης. Σε περιπτώσεις δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, το παραπάνω διάστημα προσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 8.

3. Οι φορείς, μετά την υπαγωγή τους στον παρόντα νόμο και μέχρι τη λήξη του διαστήματος τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων οφείλουν:

- α. να τηρούν τους όρους της απόφασης υπαγωγής,
- β. να μην παύσουν τη λειτουργία της επιχείρησης,
- γ. να μη διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα της επένδυσης,
- δ. να αποκτούν την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της οικείας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης,

ε. να μη μεταβιβάζουν για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα οποία έτυχαν ενίσχυσης, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα καινούρια, κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης. Ο φορέας υπέχει υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασης των ως άνω περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.

Εξαιρούνται από την απαγόρευση αυτή τα πάγια περιουσιακά στοιχεία επιχειρήσεων για επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) που ενισχύονται με τον παρόντα νόμο και αντιστοιχούν στις δαπάνες έργου επέκτασης για τη σύνδεσή τους με το δίκτυο. Τα πάγια αυτά περιουσιακά στοιχεία επιτρέπεται να μεταβιβάζονται στον κύριο του συστήματος ή του δικτύου, εφόσον υπάρχει σχετική υποχρέωση κατά τις ισχύουσες διατάξεις,

στ. να μη μεταβάλλουν τον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης, χωρίς προηγούμενη έγκριση του αρμοδίου οργάνου, σύμφωνα με το άρθρο 17, και υπό τους όρους της διατήρησης της επένδυσης στην ίδια Περιφέρεια, εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση και της μη μεταβολής του είδους και του ποσοστού της,

ζ. να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι τη λήξη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς προηγούμενη έγκριση της μεταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 17 και υπό τους όρους της φερεγγυότητας του μισθωτή και της συνέχισης της λειτουργίας της ενισχυόμενης επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο. Την ευθύνη για την τήρηση των όρων υπαγωγής υπέχει ο εκμισθωτής. Η υποχρέωση προηγούμενης τροποποίησης ισχύει και στην περίπτωση εκμίσθωσης της επένδυσης πριν την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης εκτείνεται και μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης,

η. να μην συγχωνευθούν, απορροφήσουν ή απορροφηθούν από άλλη εταιρεία ή αποσχίσουν κλάδο, στον οποίο εντάσσεται η ενισχυθείσα επένδυση, χωρίς προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας Υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 17. Η έγκριση δίνεται υπό τους όρους της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή συνέχισης της λειτουργίας της επένδυσης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο, καθώς επίσης υπό τον όρο ανάληψης από το νέο φορέα του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση υπαγωγής,

θ. να γνωστοποιούν κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, νομική μορφή, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας και άλλα, καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή της εταιρικής τους σύνθεσης. Εάν διαπιστωθεί κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης ότι λόγω αλλαγής της εταιρικής σύνθεσης ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έπαυσε να είναι μεσαία ή μικρή επιχείρηση, επέρχεται μείωση του αντίστοιχου ποσοστού ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 17,

ι. να διατηρούν τις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.) τους, όπως προβλέπονται στην απόφαση υπαγωγής, μέ-

χρητη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων,

ια. να αναρτούν στο τόπο εγκατάστασης της επένδυσης πινακίδα που θα περιέχει την αναφορά της ένταξης της επένδυσης στο Ειδικό Καθεστώς του Αναπτυξιακού Νόμου,

ιβ. να υποβάλλουν Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής (Δ.Φ.Α.) μέσω ΠΣΚΕ στις οριζόμενες προθεσμίες υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, από το πρώτο έτος χρήσης της ωφέλειας και κάθε έτος μέχρι την εξάντληση του δικαιούμενου ποσού ή μέχρι την παρέλευση των δεκαπέντε (15) ετών από τη θεμελίωση του δικαιώματος έναρξης χρήσης της ωφέλειας. Τα δηλωθέντα στη Δ.Φ.Α. στοιχεία διασταυρώνονται από την αρμόδια υπηρεσία με τα αντίστοιχα της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Η υποχρέωση αυτή ισχύει αποκλειστικά για τους φορείς που κάνουν χρήση της φορολογικής απαλλαγής,

ιγ. να διατηρούν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες, βάσει των οποίων έτυχαν ειδικής αντιμετώπισης στην αξιολόγηση και στις παρεχόμενες ενισχύσεις, σύμφωνα με τις περιπτώσεις γ', ε', στ', η', θ' και ι' του άρθρου 12.

4. Η γνωστοποίηση των μεταβολών των περιπτώσεων ε' και θ' της προηγούμενης παραγράφου, με τα σχετικά δικαιολογητικά, πραγματοποιείται μέσω του Π.Σ.Κ.Ε. εντός διμήνου από τη συντέλεσή τους.

5. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στις διατάξεις του παρόντος, διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί η πλήρωση όλων των όρων και προϋποθέσεων υπαγωγής, ώστε να ανταποκρίνονται σε ελέγχους που διενεργούνται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανωτέρω φάκελοι φυλάσσονται για δέκα (10), έτη από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας ενίσχυσης.

6. Με την απόφαση προκήρυξης καθορίζονται πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ενωσιακό Δίκαιο για τις υπηρεσίες χορήγησης των ενισχύσεων και για τους φορείς των οποίων τα επενδυτικά σχέδια υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος και εντάχθηκαν σε καθεστώς συγχρηματοδότησης.

Άρθρο 22

1. Η παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των φορέων υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων διενεργείται ετησίως με την αποστολή στοιχείων από τους φορείς, στην αρμόδια υπηρεσία της παραγράφου 2 του άρθρου 13, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση εκάστου έτους λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης, βάσει της ημερομηνίας ολοκλήρωσης και μέχρι τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Τα στοιχεία υποβάλλονται μέσω του ΠΣΚΕ και αφορούν στα εξής:

α) τεκμηρίωση της νόμιμης λειτουργίας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου,

β) πιστοποίηση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου,

γ) τεκμηρίωση της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης,

δ) τεκμηρίωση των θέσεων απασχόλησης,

ε) τυχόν ειδικότερα στοιχεία που ορίζονται με την απόφαση προκήρυξης.

2. Ο έλεγχος των στοιχείων διενεργείται ετησίως σε τυχαίο δείγμα, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 10% των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλουν στοιχεία, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, βάσει καταλόγου που καταρτίζεται μέσω του ΠΣΚΕ. Ο κατάλογος μπορεί να τροποποιείται προκειμένου να συμπεριληφθούν επενδυτικά σχέδια, για τα οποία προέκυψαν ενδείξεις για μη τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους. Ο έλεγχος διενεργείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζεται η διαδικασία, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την παρακολούθηση τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

Άρθρο 23 Κυρώσεις

1. Σε περιπτώσεις παραβάσεων των περ. β', γ', δ', ε', στ' και ι' (για την ενίσχυση μισθολογικού κόστους) της παραγράφου 3 του άρθρου 21 ή εν γένει παραβάσεων των όρων συμβατότητας με το Γ.Α.Κ., ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής και ανακτάται με τη διαδικασία είσπραξης δημόσιων εσόδων το σύνολο της ενίσχυσης, προσαυξημένο κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από την αρμόδια Δ.Ο.Υ..

2. Στις λοιπές περιπτώσεις του άρθρου 21 μπορεί να ανακληθεί η απόφαση υπαγωγής και να ανακτηθεί η ενίσχυση ή να παρακρατηθεί ή ανακτηθεί μέρος αυτής προσαυξημένη κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή. Στις περιπτώσεις που η επιχείρηση αξιοποιεί το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής, επιβάλλεται η κύρωση της ολικής ή μερικής απώλειας του φορολογικού οφέλους ή καταβολής του συνόλου ή μέρους τυχόν μη αποδοθέντος φόρου προσαυξημένου κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από το κάθε έτος χρήσης της ωφέλειας.

3. Αν δεν τηρηθούν οι όροι υπαγωγής του άρθρου 12 επιστρέφεται το πρόσθετο ποσό ενίσχυσης προσαυξημένο κατά ποσοστό 10%.

4. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία ή ότι έχουν αποσιωπηθεί στοιχεία, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου στις διατάξεις του παρόντος ή θα οδηγούσε στο να υπαχθεί με όρους διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση υπαγωγής:

α. εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση και έχει δοθεί τμήμα της ενίσχυσης, η απόφαση υπαγωγής ανακαλείται και επιστρέφεται η χορηγηθείσα ενίσχυση,

β. εάν έχει ολοκληρωθεί η επένδυση, επιστρέφεται το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης.

5. Οι συνέπειες, που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 επέρχονται, εφόσον η διαπίστωση της παράβα-

σης γίνει εντός δεκαετίας από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας.

6. Σε περίπτωση μη υποβολής στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση ιβ' της παραγράφου 3 και στην παράγραφο 4 του άρθρου 21 επιβάλλεται στο φορέα πρόστιμο που μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5% έως 3% της ενίσχυσης, που έχει εγκριθεί, για κάθε έτος μη τήρησης της υποχρέωσης υποβολής στοιχείων, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης. Σε περίπτωση της κατ'εξακολούθηση παραβίασης της ως άνω υποχρέωσης διατάσσεται αμέσως έλεγχος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 και επιβάλλονται οι αντίστοιχες κυρώσεις του παρόντος άρθρου.

7. Για την επιβολή των κυρώσεων των παραγράφων 2 και 3 εκτιμώνται οι ειδικότερες περιστάσεις κάθε υπόθεσης και λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, κριτήρια, όπως ιδίως ο χρόνος αθέτησης της υποχρέωσης, το ύψος του ποσοστού συμμετοχής στην εταιρική σύνθεση της εταιρίας, το μέγεθος της ενισχυθείσας επένδυσης που εκμισθώθηκε, το ύψος της αξίας των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί και μεταβιβάστηκαν, καθώς και ο βαθμός αναίρεσης της υλοποίησης και λειτουργίας της επένδυσης κατά τους όρους της υπαγωγής. Η επιβολή μερικής επιστροφής της εγκριθείσας ενίσχυσης μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 0,5% και 30%, βάσει των αναφερομένων στο προηγούμενο εδάφιο κριτηρίων.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού οι διαδικασίες ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής και ανάκτησης ενισχύσεων, ο τρόπος επιβολής προστίμου και είσπραξής του και κάθε άλλο συναφές με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου θέμα.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος για την ανάκληση του φορολογικού οφέλους, την καταβολή των οφειλόμενων φόρων, τον τύπο και το περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του οφειλόμενου ποσού φόρου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 24 Μητρώο Αξιολογητών

1. Οι αξιολογητές των επενδυτικών σχεδίων προέρχονται από το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) του Π.δ. 33/2011 (Α' 83), βάσει ηλεκτρονικής κλήρωσης εκτός αν ορίζεται άλλως στην απόφαση προκήρυξης.

2. Η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων μεριμνά για την κατάρτιση και επιμόρφωση των αξιολογητών και την περιοδική πιστοποίηση των δεξιοτήτων τους.

3. Για την εξειδίκευση των υποχρεώσεων των αξιολογητών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των συνεπειών που επιφέρει η μη συμμόρφωσή τους σε αυτές, εκδίδεται Οδηγός Δεοντολογίας Αξιολογητών από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, ο οποίος

αναρτάται στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του αναπτυξιακού νόμου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών του Ε.Μ.Π.Α., για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία αξιολόγησης του άρθρου 14.

5. Για όσους εκ των μελών του Μητρώου Αξιολογητών ασκήσουν καθήκοντα αξιολογητών εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 3 του Ν. 3213/2003 (Α' 309).

Άρθρο 25 Μητρώο Ελεγκτών

1. Για την εξυπηρέτηση των αναγκών παρακολούθησης και ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων αξιοποιείται το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Ελεγκτών (ΕΜΠΕ) του Π.δ. 33/2011 (Α' 83), εκτός αν ορίζεται άλλως στην απόφαση προκήρυξης.

2. Η Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων μεριμνά για την κατάρτιση και επιμόρφωση των ελεγκτών και την περιοδική πιστοποίηση των δεξιοτήτων τους.

3. Για την εξειδίκευση των υποχρεώσεων των ελεγκτών κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και των συνεπειών που επιφέρει η μη συμμόρφωσή τους σε αυτές, εκδίδεται Οδηγός Δεοντολογίας Ελεγκτών από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, ο οποίος αναρτάται στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του αναπτυξιακού νόμου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών του ΕΜΠΕ, για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης και υπερωριακής τους απασχόλησης. Για τον καθορισμό της αποζημίωσης των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 4354/2015 (Α' 176).

5. Για τα μέλη του Μητρώου Ελεγκτών εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 3 του Ν. 3213/2003 (Α' 309) σύμφωνα με το άρθρο 229 του Ν. 4281/2014.

Άρθρο 26 Επιτροπή Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού συστήνεται Επιτροπή Διαχείρισης Μητρώων και Ελέγχου Διαδικασιών. Η επιτροπή είναι πενταμελής και αποτελείται από υπαλλήλους του ως άνω Υπουργείου ή και των Περιφερειών. Η Επιτροπή αυτή ασκεί σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της παραγράφου 2 του άρθρου 13 τις εξής αρμοδιότητες:

α. εξετάζει τις αιτήσεις των υποψήφιων αξιολογητών και ελεγκτών και εισηγείται σχετικά στον αρμόδιο Υπουργό, με απόφαση του οποίου εγγράφονται στα Μητρώα, β. παρακολουθεί τη συμμόρφωση των εγγεγραμμένων στα Μητρώα στις διατάξεις τους παρόντος, καθώς και την ορθή εφαρμογή εκ μέρους τους του κανονιστικού πλαισίου,

γ. μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις προς τους εγγεγραμμένους στα Μητρώα, να επιβάλει την προσωρινή

τους παύση, καθώς και να εισηγείται προς τον Υπουργό την οριστική διαγραφή τους, σε περιπτώσεις που διαπιστώνεται πλημμελής ή εκπρόθεσμη εκπλήρωση των καθηκόντων τους,

δ. διενεργεί ελέγχους στις εκθέσεις αξιολόγησης ή ελέγχου που υποβάλλουν οι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα,

ε. συντάσσει Οδηγό Διαχείρισης των δύο Μητρώων, ο οποίος περιλαμβάνει τα σχετικά με τα προσόντα και την αξιολόγηση των εγγεγραμμένων σε αυτά.

2. Η Επιτροπή στο τέλος κάθε έτους υποβάλει έκθεση προς τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού για την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εφαρμογής του αναπτυξιακού νόμου, καθώς και προτάσεις για τη βελτίωσή τους.

3. Οι αρμοδιότητες και οι διαδικασίες λειτουργίας της Επιτροπής θα εξειδικευθούν στην απόφαση σύστασής της.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών της ως άνω Επιτροπής, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 21 του Ν. 4354/2015 (Α' 176).

Άρθρο 27

Γνωμοδοτική Επιτροπή

1. Οι αποφάσεις ανάκλησης και επιστροφής ενισχύσεων, εκτός από αυτές που εκδίδονται κατόπιν αιτήσεων των φορέων των επενδύσεων, καθώς και ο τρόπος συμμόρφωσης προς δικαστικές αποφάσεις και συστάσεις ελεγκτικών οργάνων για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος, εκδίδονται κατόπιν γνωμοδότησης Γνωμοδοτικών Επιτροπών. Οι Επιτροπές αυτές συνιστώνται και συγκροτούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της παραγράφου 7 του άρθρου 14. Στην απόφαση συγκρότησης ορίζεται η σύνθεση της Επιτροπής, τυχόν ειδικές περιπτώσεις σχετικά με την έκδοση αποφάσεων τροποποιήσεων, ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων για τις οποίες απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τον τρόπο λειτουργίας της. Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής με δικαίωμα ψήφου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15). Τα μέλη αυτά προέρχονται από στελέχη των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 13, συναρμόδιων υπουργείων και εποπτευόμενων φορέων, με εμπειρία σε θέμα του παρόντος νόμου, καθώς και από εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων και ειδικούς σε θέματα επενδύσεων και ηθική τους ορίζεται διετής.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών των ως άνω Επιτροπών. Για τον καθορισμό της αποζημίωσης των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 4354/2015 (Α' 176).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 28

Καθορισμός ποσών ενισχύσεων στα επιμέρους καθεστώτα

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζεται ετησίως το ποσό κατά είδος ενίσχυσης που θα χορηγείται ανά καθεστώς, που συνίσταται και προκηρύσσεται βάσει του παρόντος. Με όμοια απόφαση μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ως άνω ποσά, έως το προβλεπόμενο στον Γ.Α.Κ. όριο ανά καθεστώς.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού κατανέμονται τα ποσά της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου μεταξύ των αρμόδιων Φορέων εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 13.

Άρθρο 29

Σύσταση και προκήρυξη καθεστώτων

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος προκηρύσσονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ή με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και τυχόν συναρμόδιων Υπουργών, όπου αυτό απαιτείται.

2. Η απόφαση προκήρυξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

- α. το στόχο του καθεστώτος,
  - β. τη διάρκεια του καθεστώτος και των κύκλων υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής,
  - γ. τον συνολικό προϋπολογισμό του καθεστώτος και την προέλευση της δημόσιας χρηματοδότησης για κάθε κύκλο υποβολής,
  - δ. τους αρμόδιους φορείς εφαρμογής του καθεστώτος ενίσχυσης,
  - ε. τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τις προδιαγραφές των σχεδίων που είναι επιλέξιμα,
  - στ. τους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών, όπου αυτό απαιτείται,
  - ζ. τα κριτήρια αξιολόγησης, καθώς και την ελάχιστη βαθμολογία που απαιτείται να λάβει το σχέδιο προκειμένου να είναι επιλέξιμο,
  - η. τη μορφή και το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων,
  - θ. τις υποχρεώσεις των ενισχυόμενων φορέων, τόσο κατά το στάδιο υλοποίησης του σχεδίου όσο και μετά την ολοκλήρωσή του,
  - ι. το ύψος του παραβόλου για την υποβολή αιτήσεων υπαγωγής, αιτημάτων τροποποίησης των αποφάσεων υπαγωγής, καθώς και ελέγχου επενδυτικών σχεδίων,
  - ια. τα συνοδευτικά δικαιολογητικά για την υποβολή των αιτήσεων υπαγωγής, τροποποίησης, ελέγχου, ολοκλήρωσης και παρακολούθησης της τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων,
  - ιβ. τους όρους και τις προϋποθέσεις για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.
3. Η απόφαση προκήρυξης του καθεστώτος ενίσχυσης συνιστά αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής ενάριθμου έργου στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Το ποσό

ενίσχυσης της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του μισθολογικού κόστους, όπως ορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 28, αποτελεί τον προϋπολογισμό του ενάριθμου έργου.

Άρθρο 30 **Αξιολόγηση επιπτώσεων των ενισχύσεων**

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος, υπό το συντονισμό και σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, συλλέγουν, επεξεργάζονται και αναλύουν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα των ενισχυόμενων επενδύσεων και συντάσσουν αναφορές σε ετήσια βάση, οι οποίες ενδεικτικά περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με τους πόρους που διατέθηκαν, τις επενδύσεις που ενισχύθηκαν, τις θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ανά κλάδο και περιφέρεια, τα αποτελέσματα των ενισχύσεων στις επιχειρήσεις που τις λαμβάνουν, την επίδρασή τους στην ανάπτυξη και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τόσο στον Τακτικό Προϋπολογισμό, όσο και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Ο Υπουργός Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού υποβάλλει το πρώτο τρίμηνο εκάστου έτους σχετική έκθεση - απολογισμό για την εφαρμογή του παρόντος στη Βουλή των Ελλήνων.

Άρθρο 31 **Όρια Κοινοποίησης - Παρακολούθηση - Δημοσιότητα**

1. Για την υπαγωγή των επενδυτικών σχεδίων στα καθεστώτα ενισχύσεων του παρόντος έχουν εφαρμογή τα όρια κοινοποίησης της παραγράφου 1 του άρθρου 4 Γ.Α.Κ..

2. Περίληψη της απόφασης υπαγωγής και της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στη Διαύγεια.

3. Οι φορείς εφαρμογής των καθεστώτων ενίσχυσης διατηρούν λεπτομερείς φακέλους των επενδυτικών σχεδίων, προκειμένου να ανταποκρίνονται σε ελέγχους που διενεργούνται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ανωτέρω φακέλοι φυλάσσονται για δέκα (10) έτη από τη χρονολογία κατά την οποία χορηγήθηκε η τελευταία ενίσχυση δυνάμει του καθεστώτος.

4. Κάθε πληροφορία που αφορά στην εφαρμογή των καθεστώτων του παρόντος αναρτάται σε ιστοσελίδα, ο διαδικτυακός τόπος της οποίας ανακοινώνεται μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Οι ανακοινώσεις, προσκλήσεις και οι εν γένει ενημερωτικές αναρτήσεις των υπηρεσιών στην ιστοσελίδα αυτή επέχουν θέση δημοσίευσης.

5. Οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης μέσω του ΠΣΚΕ της πορείας του συνόλου των αιτημάτων τους.

6. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου έχει εφαρμογή το άρθρο 9 Γ.Α.Κ..

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ **ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' **ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ**

ΜΕΡΟΣ Α' **ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ**

Άρθρο 32 **Δικαιούχοι και υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων του καθεστώτος «Ενισχύσεις Μηχανολογικού Εξοπλισμού» είναι οι επιχειρήσεις που ορίζονται στο άρθρο 6, με την επιφύλαξη της υποπερίπτωσης εε' της περίπτωσης β' του άρθρου 33.

2. Στις διατάξεις του παρόντος καθεστώτος υπάγονται τα επενδυτικά σχέδια του άρθρου 7, με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 7.

Άρθρο 33 **Επιλέξιμες Δαπάνες**

Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για τις ακόλουθες δαπάνες των περιφερειακών ενισχύσεων του άρθρου 8:

α) αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων,
β) αγορά και εγκατάσταση μηχανημάτων όχι παλαιότερων των επτά (7) ετών από την ημερομηνία πρώτης κτήσης τους, που προέρχονται από παραγωγική μονάδα για την οποία σωρευτικά συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:
αα) η μονάδα αυτή έχει παύσει τη λειτουργία της,
ββ) η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου που δεν σχετίζεται με τον πωλητή,
γγ) η οικεία συναλλαγή γίνεται με τους συνήθεις όρους της αγοράς,

δδ) στοιχεία ενεργητικού που έχουν επιχορηγηθεί στο παρελθόν από άλλα καθεστώτα ενισχύσεων εξαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες, και

εε) η αγορά πραγματοποιείται από ΜΜΕ,
γ) μισθώματα χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων μηχανημάτων με την υποχρέωση ότι αυτά θα περιέλθουν στην κυριότητα του μισθωτή κατά τη λήξη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης,

δ) αγορά μεταφορικών μέσων, σύμφωνα με τους περιορισμούς της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 και της περίπτωσης β' της παραγράφου 6 του άρθρου 8.

Άρθρο 34 **Είδος ενίσχυσης**

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο παρόν καθεστώς ενισχύονται με το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής, όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10.

Άρθρο 35 **Ύψος Ενίσχυσης**

Τα ποσοστά ενισχύσεων για το παρόν καθεστώς χορηγούνται με βάση τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της παρ. 1 του άρθρου 11.

Άρθρο 36**Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου**

Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος αξιολογούνται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης του άρθρου 14 με κριτήρια, τα οποία καθορίζονται στην απόφαση προκήρυξης. Στα επενδυτικά αυτά σχέδια θα διενεργείται διοικητικός έλεγχος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16. Επιτόπιοι έλεγχοι θα διενεργούνται επί τυχαίου δείγματος σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) των εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων.

ΜΕΡΟΣ Β'**ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ****Άρθρο 37****Δικαιούχοι και υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων του παρόντος καθεστώτος είναι οι επιχειρήσεις που ορίζονται στο άρθρο 6.
2. Στις διατάξεις του παρόντος καθεστώτος υπάγονται τα επενδυτικά σχέδια του άρθρου 7.

Άρθρο 38**Επιλέξιμες Δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8.
2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν και: α) για τις δαπάνες των παραγράφων 1, 6 και 10 του άρθρου 9 και β) για τις δαπάνες αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή/και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ για ίδια χρήση της παραγράφου 8 του άρθρου 9.
3. Τα επενδυτικά σχέδια των υπό ίδρυση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων μπορούν να ενισχυθούν επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1 με τις δαπάνες εκκίνησης της παραγράφου 2 του άρθρου 9.
4. Τα επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 7 του άρθρου 9.
5. Τα επενδυτικά σχέδια Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών, Υβριδικών Σταθμών από ΑΠΕ στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, παραγωγής βιοκαυσίμων και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 8 του άρθρου 9.
6. Τα επενδυτικά σχέδια αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 9 του άρθρου 9.

Άρθρο 39**Είδη ενίσχυσης**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται με το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περιπτώσεις α', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 8.

2. Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 12 ενισχύονται επιπλέον με το κίνητρο της επιχορήγησης της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10.

Άρθρο 40**Ύψος Ενίσχυσης**

1. Τα ποσοστά ενισχύσεων για το παρόν καθεστώς χορηγούνται:
  - α) με βάση τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8 και
  - β) με βάση τα ανώτατα ποσοστά και ποσά ενίσχυσης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, για τις δαπάνες των παραγράφων 2 έως 6 του άρθρου 38.
2. Το ποσοστό της επιχορήγησης για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 12 ορίζεται στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης.

Άρθρο 41**Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου**

Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος αξιολογούνται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14. Στα επενδυτικά αυτά σχέδια θα διενεργείται επιτόπιος έλεγχος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16.

ΜΕΡΟΣ Γ'**ΝΕΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΜΜΕ****Άρθρο 42****Ορισμός, δικαιούχοι και υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων του παρόντος καθεστώτος είναι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που πληρούν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια: α) Είναι νέες. Για τις ανάγκες του παρόντος «Νέες ΜΜΕ» λογίζονται οι υπό σύσταση ή νεοσύστατες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, εφόσον κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής δεν έχει παρέλθει επταετία από την ημερομηνία καταχώρισής τους στο Γ.Ε.Μ.Η. και δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης, εκτός εάν η καθεμία από τις σταθεί μέσω συγχώνευσης, εκτός εάν η καθεμία από τις σταθεί μέσω συγχώνευσης εμπίπτει στον περιορισμό της επταετίας. Δεν χαρακτηρίζονται ως «Νέες ΜΜΕ», οι ΜΜΕ του προηγούμενου εδαφίου, οι οποίες ελέγχονται από μετόχους επιχειρήσεων που διέκοψαν τη λειτουργία τους κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο, εφόσον δραστηριοποιούνται στην ίδια ή σε όμορες αγορές, β) δεν είναι συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 3 του Παραρτήματος Ι του Γ.Α.Κ. «ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ» και επιπλέον δεν συνδέονται μέσω φυσικών προσώπων με μεγάλη επιχείρηση, ανεξαρτήτως αγοράς στην οποία δραστηριοποιούνται. Στις ομάδες φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού, προσμετρώνται επίσης και οι συγγενείς α', β' βαθμού και οι σύζυγοι αυτών.
2. Δικαιούχοι για το παρόν καθεστώς είναι, επιπλέον, οι νέες ΜΜΕ στην εταιρική σύνθεση των οποίων μετέχουν και φυσικά πρόσωπα που διατηρούν μικρή ατομική επι-

χείρηση, εφόσον η τελευταία δεν είναι συνδεδεμένη ή συνεργαζόμενη με άλλες επιχειρήσεις.

3. Στις διατάξεις του παρόντος καθεστώτος υπάγονται τα επενδυτικά σχέδια του άρθρου 7.

Άρθρο 43 **Επιλέξιμες Δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8.

2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν και α) για τις δαπάνες των παραγράφων 1, 6 και 10 του άρθρου 9 και β) για τις δαπάνες αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή/και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ για ίδια χρήση της παραγράφου 8 του άρθρου 9.

3. Τα επενδυτικά σχέδια των υπό ίδρυση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων μπορούν να ενισχυθούν επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1 με τις δαπάνες εκκίνησης της παραγράφου 2 του άρθρου 9.

4. Τα επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 7 του άρθρου 9.

5. Τα επενδυτικά σχέδια Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών, Υβριδικών Σταθμών από ΑΠΕ στα ΜΔΝ, παραγωγής βιοκαυσίμων και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 8 του άρθρου 9.

6. Τα επενδυτικά σχέδια αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 9 του άρθρου 9.

Άρθρο 44 **Είδη ενίσχυσης**

Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ', και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 8.

Άρθρο 45 **Ύψος Ενίσχυσης**

1. Τα ποσοστά ενισχύσεων για το παρόν καθεστώς χορηγούνται:

α) με βάση τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8,

β) με βάση τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, για τις δαπάνες των παραγράφων 2 έως 6 του άρθρου 43.

2. Το ποσοστό της επιχορήγησης για το παρόν καθεστώς ενισχύσεων ορίζεται στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης,

εξαιρουμένων των επενδυτικών σχεδίων που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 12, για τα οποία το ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται στο εκατό τοις εκατό (100%).

Άρθρο 46 **Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου**

Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος αξιολογούνται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14. Στα επενδυτικά αυτά σχέδια θα διενεργείται επιτόπιος έλεγχος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι' **ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ,** **ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΕΙΣ**

ΜΕΡΟΣ Α' **ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ** **ΓΙΑ ΜΜΕ**

Άρθρο 47 **Δικαιούχοι και υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος είναι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

2. Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια στο παρόν καθεστώς αφορούν στην ανάπτυξη τεχνολογίας ή/και στη δια της τεχνολογικής ανάπτυξης παροχή υπηρεσιών, παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή στην εισαγωγή διαδικαστικών ή οργανωτικών καινοτομιών. Τα ανωτέρω σχέδια πρέπει να πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) να αξιοποιούν αποτελέσματα έρευνας και ανάπτυξης, εφόσον αποδεικνύεται η συνάφεια των ερευνητικών αποτελεσμάτων και του παραγόμενου προϊόντος ή της παρεχόμενης υπηρεσίας και η επένδυση συνίσταται στην εμπορική εκμετάλλευση του παραχθέντος ερευνητικού αποτελέσματος,

β) να επιδιώκουν τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό τους με τη χρήση διαδικαστικών και οργανωτικών καινοτομιών, με έργα και προγράμματα ανάπτυξης και αξιοποίηση εξειδικευμένου επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού,

γ) να αποσκοπούν στην εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης για τη δημιουργία νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, που θα τυγχάνουν άμεσης παραγωγικής και εμπορικής αποδοχής.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προσδιορίζεται η διαδικασία χαρακτηρισμού των προϊόντων, των παραγωγικών διαδικασιών και των υπηρεσιών ως καινοτομικών.

Άρθρο 48 **Επιλέξιμες δαπάνες**

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8.

2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν και α) για τις δαπάνες των παραγράφων 1, 3, 4, 6

και 10 του άρθρου 9 και β) για τις δαπάνες αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή/και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ για ιδία χρήση της παραγράφου 8 του άρθρου 9.

3. Τα επενδυτικά σχέδια των υπό ίδρυση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων μπορούν να ενισχυθούν επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1 με τις δαπάνες εκκίνησης της παραγράφου 2 του άρθρου 9.

4. Τα επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες των παραγράφων 3, 4 και 7 του άρθρου 9.

5. Τα επενδυτικά σχέδια Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών, Υβριδικών Σταθμών από ΑΠΕ στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, παραγωγής βιοκαυσίμων και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες των παραγράφων 3, 4 και 8 του άρθρου 9.

6. Τα επενδυτικά σχέδια αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες των παραγράφων 3, 4 και 9 του άρθρου 9.

Άρθρο 49 **Είδη ενισχύσεων**

Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος ενισχύονται με τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 8.

Άρθρο 50 **Ύψος ενισχύσεων**

1. Τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται με βάση:
α) τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8 και
β) τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11, για τις αντίστοιχες δαπάνες των παραγράφων 2 έως 6 του άρθρου 48.

2. Το ποσοστό της επιχορήγησης για το παρόν καθεστώς ενισχύσεων ορίζεται στο εβδομήντα τοις εκατό (70%) της ανώτατης επιτρεπόμενης έντασης ενίσχυσης, εξαιρουμένων των επενδυτικών σχεδίων που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 12, για τα οποία το ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται στο εκατό τοις εκατό (100%).

Άρθρο 51 **Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου**

Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος αξιολογούνται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14. Στα επενδυτικά αυτά σχέδια θα διενεργείται επιτόπιος έλεγχος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16.

ΜΕΡΟΣ Β' **ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΕΙΣ**

Άρθρο 52 **Δικαιούχοι ενίσχυσης**

1. Επιχειρηματικές συστάδες (cluster) θεωρούνται για τις ανάγκες του παρόντος δίκτυα επιχειρήσεων, στα

οποία μπορούν να συμμετέχουν ερευνητικά/εκπαιδευτικά ιδρύματα (πανεπιστήμια, δημόσιοι και ιδιωτικοί οργανισμοί έρευνας και ανάπτυξης, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. κ.λπ.), που δραστηριοποιούνται σε περιφερειακό ή δι-απεριφερειακό επίπεδο και έχουν θεματική εστίαση. Οι επιχειρηματικές συστάδες διευθύνονται και συντονίζονται από φορέα διαχείρισης με νομική προσωπικότητα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6, στον οποίο συμμετέχουν όλα τα μέλη του. Ο φορέας διαχείρισης της επιχειρηματικής συστάδας την εκπροσωπεί, αναπτύσσει και εφαρμόζει δραστηριότητες που υποστηρίζουν την ανάπτυξή της και δημιουργεί προστιθέμενη αξία για κα-θέναν από τους συμμετέχοντες σε αυτήν.

2. Στις επιχειρηματικές συστάδες που υπάγονται στο παρόν καθεστώς πρέπει να συμμετέχουν τουλάχιστον:

α) έξι (6) επιχειρήσεις για επενδυτικά σχέδια που πρόκειται να υλοποιηθούν στην Περιφέρεια Αττικής ή στο Νομό Θεσσαλονίκης, ή

β) τέσσερις (4) επιχειρήσεις για επενδυτικά σχέδια, που πρόκειται να υλοποιηθούν στους λοιπούς νομούς της επικράτειας.

Αν οι κοινές δράσεις αναπτύσσονται συνδυαστικά στις γεωγραφικές περιοχές των περιπτώσεων α' και β' της προηγούμενης παραγράφου, ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός συμμετεχόντων στην επιχειρηματική συστάδα προσδιορίζεται κατά αντιστοιχία προς τις περιπτώσεις αυτές, με βάση τους νομούς στους οποίους πραγματοποιούνται οι επενδυτικές δαπάνες που υπερβαίνουν το 50% του επιλέξιμου κόστους. Αν στην επιχειρηματική συστάδα συμμετέχουν επιχειρήσεις συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες, αυτές θεωρούνται ως μία για τον προσδιορισμό του ελάχιστου απαιτούμενου αριθμού επιχειρήσεων της παρούσας παραγράφου.

3. Αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος καθεστώτος μπορεί να υποβληθούν από το φορέα διαχείρισης υφιστάμενων ή υπό σύσταση επιχειρηματικών συστάδων και όχι από μεμονωμένα ή εν δυνάμει μέλη της. Εφόσον ο φορέας διαχείρισης δεν έχει ήδη συσταθεί κατά την υπαγωγή του σχεδίου στις διατάξεις του παρόντος καθεστώτος, οι διαδικασίες σύστασής του πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός της προθεσμίας η οποία τάσσεται στην απόφαση υπαγωγής. Ο φορέας διαχείρισης συνιστά το φορέα υλοποίησης του ενισχυόμενου επενδυτικού σχεδίου.

Άρθρο 53 **Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

Στο παρόν καθεστώς υπάγονται επενδυτικά σχέδια τα οποία αποτελούν κοινές δράσεις και τελούν σε συνάφεια ή προς εξυπηρέτηση και υποστήριξη των κύριων δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων και φορέων που απαρτίζουν τις επιχειρηματικές συστάδες. Υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια είναι όσα προβλέπονται στο άρθρο 7. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 2 του άρθρου 7 μπορούν να υπαχθούν και επενδυτικά σχέδια επιχειρήσεων, που υπάγονται στους ενισχυόμενους κλάδους του άρθρου 7, και των οποίων η κοινή δράση αφορά στους εξής Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας:

-69- Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες.

-70.2- Δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης.

-71- Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών - τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις.

-73- Διαφήμιση και έρευνα αγοράς.

Άρθρο 54

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8.

2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν και α) για τις δαπάνες των παραγράφων 1, 6 και 10 του άρθρου 9 και β) για τις δαπάνες αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή/και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ για ίδια χρήση της παραγράφου 8 του άρθρου 9.

3. Τα επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 7 του άρθρου 9.

4. Τα επενδυτικά σχέδια Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών, Υβριδικών Σταθμών από ΑΠΕ στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, παραγωγής βιοκαυσίμων και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 8 του άρθρου 9.

5. Τα επενδυτικά σχέδια αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης ενισχύονται μόνο για τις δαπάνες της παραγράφου 9 του άρθρου 9.

6. Οι επιχειρηματικές συστάδες, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως καινοτομικές, ενισχύονται επιπλέον για τις δαπάνες της παραγράφου 5 του άρθρου 9.

Άρθρο 55

Είδη ενισχύσεων

1. Η ενίσχυση χορηγείται αποκλειστικά στους φορείς που διαχειρίζονται τις επιχειρηματικές συστάδες.

2. Οι επιχειρηματικές συστάδες που αποτελούνται από ΜΜΕ, ενισχύονται με τις ενισχύσεις της φορολογικής απαλλαγής, της επιχορήγησης, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτές ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ', της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 8.

3. Στις επιχειρηματικές συστάδες, στις οποίες περιλαμβάνεται μεγάλη επιχείρηση με ποσοστό συμμετοχής στο φορέα διαχείρισης μεγαλύτερο του 50%, παρέχονται τα κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης.

Άρθρο 56

Ύψος Ενισχύσεων

Τα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται με βάση:

α) τα ανώτατα ποσοστά του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8 και β) τα ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης, όπως αυτά ορί-

ζονται στο άρθρο 11, για τις αντίστοιχες δαπάνες του άρθρου 54.

Άρθρο 57

Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας

1. Οι συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας (επιχειρηματικές συστάδες καινοτομίας - clusters καινοτομίας) πρέπει να πληρούν, εκτός από τις προϋποθέσεις των προηγούμενων άρθρων, και τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 27 Γ.Α.Κ..

2. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες, παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων και οι όροι της δημοσιεύονται. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10% των επενδυτικών δαπανών του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας μπορούν να έχουν πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση.

3. Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του συνεργατικού σχηματισμού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και των συναρμόδιων Υπουργών, προσδιορίζεται η διαδικασία χαρακτηρισμού των προϊόντων, των παραγωγικών διαδικασιών και των υπηρεσιών ως καινοτομικών.

Άρθρο 58

Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου

Τα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος αξιολογούνται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14. Στα επενδυτικά αυτά σχέδια θα διενεργείται επιτόπιος έλεγχος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ - ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

Άρθρο 59

Έννοια και σκοπός

1. Με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου προβλέπεται η εκ μέρους του ελληνικού Δημοσίου δυνατότητα ίδρυσης ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών επιχειρηματικού κινδύνου (εφεξής «Ταμεία Συμμετοχών» Funds of Funds), κατά την έννοια των ορισμών της παραγράφου 34 του άρθρου 2 Γ.Α.Κ., συμμετοχής ή παροχής εξουσιοδότησης σε υφιστάμενους οργανισμούς που επενδύουν μέσω νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, για την ενίσχυση των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων. Τα Ταμεία Συμμετοχών έχουν τη νομική μορφή οργανισμού εναλλακτικών επενδύσεων του Ν. 4209/2013 (Α' 253). Η χρηματοδότηση των ανωτέρω Ταμείων πραγματοποιείται από το Εθνικό ή Συγχρηματοδοτούμενο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

2. Τα Ταμεία Συμμετοχών μπορούν να ιδρύουν και να συμμετέχουν σε άλλα ειδικότερα ταμεία συμμετοχών (εφεξής «Ταμεία» - Funds), για την επίτευξη επιμέρους στόχων σε κλαδικό, περιφερειακό ή και εθνικό επίπεδο. Τα ειδικότερα αυτά Ταμεία έχουν τη νομική μορφή αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών του άρθρου 7 του Ν. 2992/2002 (Α' 54) ή οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων.

3. Όλα τα ανωτέρω ταμεία θα επιδιώκουν μόχλευση των κεφαλαίων τους με περαιτέρω επενδυτική συμμετοχή, με απώτερο στόχο το μέγιστο αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

4. Με τη χρηματοδότηση των ανωτέρω ταμείων επιδιώκονται ενδεικτικά τα εξής:

- α) η δημιουργία νέων και η μεγέθυνση υφισταμένων επιχειρήσεων, ιδίως εκείνων, οι οποίες δίνουν έμφαση στη καινοτομία και στην απασχόληση, έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό και παρουσιάζουν δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης,
- β) η αναδιάρθρωση βιώσιμων επιχειρήσεων,
- γ) η ανάπτυξη της αγοράς κεφαλαίων για Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις,
- δ) η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και όσων απασχολούν από 250 έως 500 εργαζόμενους.

Άρθρο 60 **Είδη ενισχύσεων**

1. Η δημόσια χρηματοδότηση μέσω των ανωτέρω ταμείων παρέχεται προς ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 21 Γ.Α.Κ. ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ήτοι:

- α) ίδια κεφάλαια ή οιονεί ίδια κεφάλαια ή επενδυτική χορηγία για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις,
- β) δάνεια για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.

2. Οι ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου προς τις επιλέξιμες επιχειρήσεις μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή επενδύσεων ιδίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δανείων ή συνδυασμού αυτών, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 21 Γ.Α.Κ..

Άρθρο 61 **Διαχείριση και εποπτεία**

1. Η διαχείριση των ταμείων του άρθρου 59 μπορεί να ανατίθεται σε ανώνυμες εταιρίες διαχείρισης οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων. Η επιλογή των διαχειριστών, το ύψος αμοιβής τους, το επίπεδο μόχλευσης, ο έλεγχος, η διάρκεια και ο τρόπος λειτουργίας τους αποτελούν αντικείμενο των Ταμείων Συμμετοχών. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών, συνιστώνται στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου

Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού οι απαιτούμενες διοικητικές δομές και υπηρεσίες για το συντονισμό και την εποπτεία της σύννομης και αποτελεσματικής λειτουργίας των ανωτέρω Ταμείων.

2. Η εξειδίκευση των κριτηρίων των επιλέξιμων επιχειρήσεων προς ενίσχυση, οι ποσοστώσεις κρατικής και ιδιωτικής συμμετοχής, η επιλέξιμη χρηματοπιστωτική μορφή ενίσχυσης, το ανώτατο όριο χρηματοδότησης ανά επιχείρηση, καθώς και όλες οι διαδικαστικές ρυθμίσεις σχετικά με τη λειτουργία και διαχείριση των ανωτέρω ταμείων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Γενικής Γραμματείας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 Γ.Α.Κ.. Κατόπιν έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπορεί να συσταθεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθεστώς επιχειρηματικού κινδύνου για μεγάλες επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ' **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΧΩΡΙΚΑ ΚΑΙ ΚΛΑΔΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ**

Άρθρο 62 **Δικαιούχοι και υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια**

1. Οι προτάσεις υποβάλλονται από επενδυτικά σχήματα με τη μορφή ολοκληρωμένων επενδυτικών προγραμμάτων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων και των επιχειρηματικών συστάδων. Τα ολοκληρωμένα επενδυτικά προγράμματα ορίζονται ως το συνολικό πλαίσιο δράσεων με ολοκληρωμένη χωρική ή/και κλαδική πρόταση ανάπτυξης με πολλαπλασιαστικά οφέλη.

2. Εκτός των ενισχυόμενων επιχειρήσεων και των επιχειρηματικών συστάδων, στα επενδυτικά σχήματα δύνανται να συμμετέχουν, οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες. Οι ως άνω φορείς μπορούν να συμμετέχουν με δικαίωμα ενίσχυσης μέχρι ποσοστού 10% του συνολικού ενισχυόμενου προϋπολογισμού και με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 6 και 7. Τα επιμέρους απαιτούμενα στοιχεία και χαρακτηριστικά κάθε τέτοιου ολοκληρωμένου επενδυτικού προγράμματος, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης.

3. Δικαιούχοι των ενισχύσεων του παρόντος καθεστώτος είναι οι επιχειρήσεις και οι επιχειρηματικές συστάδες (cluster) του άρθρου 52, οι οποίες συμμετέχουν σε κλαδικά ή τοπικά παραγωγικά συστήματα ή σε επιμέρους παραγωγικές αλυσίδες αξίας. Τα ανωτέρω συστήματα ή αλυσίδες αξίας δύνανται να αναπτύσσονται σε περιφερειακό και διαπεριφερειακό επίπεδο. Σε κάθε επενδυτικό σχήμα είναι υποχρεωτική η συμμετοχή οχτώ (8) τουλάχιστον εκ των ως άνω δικαιούχων.

Άρθρο 63 **Είδη ενισχύσεων**

1. Στα μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων: φορολογική απαλλαγή, επιχορήγηση, επιδό-

τηση χρηματοδοτικής μίσθωσης και επιδότηση κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 εξαιρουμένων των μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες δεν ενισχύονται με το κίνητρο της επιχορήγησης.

2. Στα μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια των επιχειρηματικών συστάδων παρέχονται τα είδη ενισχύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 55.

Άρθρο 64

Διαδικασία

1. Κάθε επενδυτικό σχήμα υποβάλλει ολοκληρωμένο επενδυτικό πρόγραμμα μέσω ΠΣΚΕ, το οποίο περιλαμβάνει:

α) μελέτη σκοπιμότητας ανεξαρτήτως ύψους των μεμονωμένων επενδυτικών σχεδίων, με βάση τις προδιαγραφές και τις διαδικασίες που ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης και

β) τα μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων και των επιχειρηματικών συστάδων.

Η υποβολή των προτάσεων συνοδεύεται από την καταβολή παραβόλου, το ύψος του οποίου καθορίζεται στην απόφαση προκήρυξης.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, συνιστάται επιτροπή αξιολόγησης των ολοκληρωμένων επενδυτικών προγραμμάτων και των μεμονωμένων επενδυτικών σχεδίων. Τα ολοκληρωμένα επενδυτικά προγράμματα αξιολογούνται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης, ενώ τα μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια αξιολογούνται με τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14.

3. Κατά την αξιολόγηση των ολοκληρωμένων επενδυτικών προγραμμάτων λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω κριτήρια:

α) η τεκμηρίωση των πρόσθετων ωφελειών που θα προκύπτουν από το ολοκληρωμένο επενδυτικό πρόγραμμα σε σχέση με τα μεμονωμένα επενδυτικά σχέδια για την εθνική οικονομία, την τοπική οικονομία και την εν γένει ανάπτυξη της περιοχής,

β) η συμφωνία των στόχων του ολοκληρωμένου προγράμματος με τους εθνικούς και περιφερειακούς στόχους της στρατηγικής ανάπτυξης,

γ) η δημιουργία ή διατήρηση θέσεων εργασίας,

δ) οι προοπτικές ενίσχυσης της εξωστρέφειας είτε σε τελικά προϊόντα είτε σε ενδιάμεσα προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας σε διεθνείς αλυσίδες,

ε) η ενίσχυση των τοπικών διασυνδέσεων και της ολοκλήρωσης της περιφερειακής οικονομίας,

στ) η αναβάθμιση της αξιοποίησης πρώτων υλών και ενδιάμεσων εισροών από την περιοχή ή τη χώρα.

4. Μετά την έκδοση απόφασης υπαγωγής του ολοκληρωμένου επενδυτικού προγράμματος, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού συνιστάται, υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών και Στρατηγικών Επενδύσεων, πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης με αντικείμενο την υποβολή του επενδυτικού σχήματος για την υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος. Η ως άνω επιτροπή στελεχώνεται με στελέχη της υπηρεσίας ή/και των αντίστοιχων Περιφερειών.

5. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις διαδικασίες αξιολόγησης και υπαγωγής, τις διαδικασίες ελέγχου, την τήρηση υποχρεώσεων και την παρακολούθηση της υλοποίησης των επενδυτικών προγραμμάτων και σχεδίων του παρόντος καθεστώτος καθορίζονται στην απόφαση προκήρυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ'

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

Άρθρο 65

Δικαιούχοι και υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων του παρόντος καθεστώτος είναι οι επιχειρήσεις που ορίζονται στο άρθρο 6, με τις προϋποθέσεις της επόμενης παραγράφου.

2. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια είναι όσα αναλυτικά αναφέρονται στο άρθρο 7 με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στην περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 7, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) το συνολικό επιλέξιμο κόστος της επένδυσης υπερβαίνει τα είκοσι (20) εκατομμύρια ευρώ,

β) το επενδυτικό σχέδιο δημιουργεί τουλάχιστον δύο (2) θέσεις εργασίας ανά ένα (1) εκατομμύριο ευρώ επιλέξιμου κόστους επένδυσης.

Άρθρο 66

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8.

2. Επιπλέον και συμπληρωματικά προς τις περιφερειακές ενισχύσεις της παραγράφου 1, τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια μπορούν να ενισχυθούν και α) για τις δαπάνες των παραγράφων 6 και 10 του άρθρου 9 και β) για τις δαπάνες αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή/και παραγωγής θερμότητας/ψύξης από ΑΠΕ για ιδία χρήση της παρ. 8 του άρθρου 9.

Άρθρο 67

Είδος Ενίσχυσης

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια ενισχύονται με το κίνητρο της σταθεροποίησης του ισχύοντος κατά την ημερομηνία αίτησης υπαγωγής συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων για χρονικό διάστημα, το οποίο ορίζεται στα δώδεκα (12) έτη από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου. Ο φορέας μπορεί να κάνει χρήση του παγιοποιημένου συντελεστή φορολογίας εισοδήματος από το φορολογικό έτος ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Αν μειωθεί ο συντελεστής εφαρμόζεται ο εκάστοτε μειωμένος συντελεστής. Η χρήση σταθερού συντελεστή φορολογίας εισοδήματος ισχύει μέχρι την εξάντληση της ενίσχυσης που δικαιούται ο φορέας βάσει των ορίων του Γ.Α.Κ. ή της οικείας απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μέχρι του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ.

2. Εναλλακτικά, ο φορέας της επένδυσης μπορεί να κάνει χρήση της φορολογικής απαλλαγής της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 με ποσοστό

ενίσχυσης 10% του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης ανεξαρτήτως του μεγέθους της επιχείρησης κατά παρέκκλιση των εντάσεων ενίσχυσης του άρθρου 11, και έως του ποσού των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ. Το δικαίωμα έναρξης χρήσης της ωφέλειας του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής θεμελιώνεται με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Άρθρο 68

Διαδικασία ταχείας αδειοδότησης

Οι φορείς των υπαγόμενων στο παρόν καθεστώς επενδυτικών σχεδίων μπορούν να κάνουν χρήση της διαδικασίας ταχείας αδειοδότησης μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 22 του Ν. 3894/2010 (Α' 204) χωρίς τις προβλεπόμενες στο νόμο αυτό διαδικασίες υπαγωγής. Οι φορείς των ως άνω σχεδίων δεν μπορούν να κάνουν χρήση καμίας εκ των λοιπών ευνοϊκών ρυθμίσεων του Ν. 3894/2010.

Άρθρο 69

Διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου

1. Οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του ΠΣΚΕ σε ηλεκτρονική μορφή.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων γίνεται κατά τη μέθοδο της άμεσης αξιολόγησης, όπως αυτή ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 14.
3. Στα επενδυτικά σχέδια του παρόντος καθεστώτος θα διενεργείται επιτόπιος έλεγχος μετά την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Σε περίπτωση που ο φορέας κάνει χρήση της φορολογικής απαλλαγής της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10, εφαρμόζονται τα άρθρα 14 και 16.
4. Στην απόφαση προκήρυξης εξειδικεύονται τα επί μέρους στοιχεία αξιολόγησης, οι δείκτες βαθμολόγησης και η στάθμισή τους, το ελάχιστο όριο βαθμολογίας, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο το οποίο πρέπει να συγκεντρώνει το επενδυτικό σχέδιο για να υπαχθεί στο παρόν καθεστώς.

ΤΜΗΜΑ Β'

ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 70

Σύσταση του Αναπτυξιακού Συμβουλίου

Συνίσταται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού Αναπτυξιακό Συμβούλιο. Το Αναπτυξιακό Συμβούλιο αποτελείται από την Επιστημονική Επιτροπή και την Επιτροπή Κοινωνικών Εταίρων και Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΕΔΔ).

Άρθρο 71

Σύνθεση και αρμοδιότητες της Επιστημονικής Επιτροπής

1. Η Επιστημονική Επιτροπή του Αναπτυξιακού Συμβουλίου αποτελείται από έντεκα (11) μέλη με τριετή

θητεία, εκ των οποίων ένα είναι ο Πρόεδρος, ένα ο Αντιπρόεδρος και εννέα (9) τακτικά μέλη. Αντιπρόεδρος της Επιτροπής είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Επιστημονικός Διευθυντής του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ). Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, είναι επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδίκευση σε ζητήματα ανάπτυξης. Απαιτείται να είναι κάτοχοι κατ' ελάχιστον μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών με ιδιαίτερη επαγγελματική εμπειρία σε θέματα σχεδιασμού της ανάπτυξης.

2. Οι αρμοδιότητες της Επιστημονικής Επιτροπής είναι, ιδίως, οι ακόλουθες:

α) Η επεξεργασία θέσεων και η κατάρτιση προτάσεων για τον εθνικό αναπτυξιακό σχεδιασμό, συμπεριλαμβανομένης της εισήγησης συγκεκριμένων μέτρων πολιτικής για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα με ενσωμάτωση της περιφερειακής διάστασης και της διεθνούς εμπειρίας.

β) Η κατάρτιση προτάσεων για το σχεδιασμό των εθνικών και ευρωπαϊκών αναπτυξιακών προγραμμάτων.

γ) Ο καθορισμός των γενικών κατευθύνσεων για τη βελτίωση των ακολουθούμενων αναπτυξιακών δράσεων.

δ) Ο συντονισμός και η επιτελική παρακολούθηση της εφαρμογής των αναπτυξιακών μέτρων και προγραμμάτων.

ε) Η κατάρτιση προτάσεων για τον αποτελεσματικότερο συντονισμό όλων των αναπτυξιακών εργαλείων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

στ) Η κατάρτιση προτάσεων για την κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας, με στόχο την άρση των εμποδίων για την επίτευξη της ανάπτυξης.

ζ) Η διατύπωση γνώμης, για επιμέρους ζητήματα που αφορούν την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, κατόπιν σχετικών ερωτημάτων, που υποβάλλονται από τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου ή τον Πρωθυπουργό.

η) Η υποβολή ετήσιας έκθεσης αναπτυξιακής στρατηγικής προς τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, στην οποία αποτυπώνονται προτάσεις για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό.

θ) Η υποβολή ετήσιας έκθεσης για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, προς τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού,

ι) Η χάραξη των αξόνων προτεραιότητας του Αναπτυξιακού Συμβουλίου, βάσει των οποίων διεξάγεται ο διάλογος με τους κοινωνικούς και επιχειρηματικούς φορείς, στο πλαίσιο λειτουργίας της Επιτροπής Κοινωνικών Εταίρων και Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΕΔΔ). Η Επιστημονική Επιτροπή δύναται να αιτείται την υποβολή απόψεων, εκ μέρους της ΕΚΕΔΔ, επί συγκεκριμένου αναπτυξιακού θέματος.

ια) Η εισήγηση προς τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού για την ανάθεση μελετών σε εξειδικευμένους συμβούλους.

ιβ) Η διοργάνωση ημερίδων και επιστημονικών εκδηλώσεων σχετικά με ζητήματα αρμοδιότητάς του.

ιγ) Η συνεργασία με τα συμβούλια ανταγωνιστικότητας

των κρατών - μελών της ευρωπαϊκής ένωσης με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και βέλτιστων πρακτικών.

Άρθρο 72

Σύνθεση και αρμοδιότητες της Επιτροπής Κοινωνικών Εταίρων και Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΕΔΔ)

1. Η ΕΚΕΔΔ αποτελείται από είκοσι ένα (21) μέλη. Η θητεία των μελών της ΕΚΕΔΔ ορίζεται τριετής. Τα μέλη της ΕΚΕΔΔ είναι εκπρόσωποι της δημόσιας διοίκησης, των τοπικών και περιφερειακών Αρχών της χώρας και των κοινωνικών εταίρων. Κάθε μέλος της ΕΚΕΔΔ δύναται να συμπαρίσταται με ένα στέλεχος του φορέα προέλευσης του, το οποίο έχει ειδικές γνώσεις, ορίζεται με απόφαση του φορέα και το οποίο αναπληρώνει το μέλος σε περίπτωση κωλύματος αυτοπρόσωπης παρουσίας του τελευταίου.

Ως μέλη της ΕΚΕΔΔ ορίζονται:

α) Ο Γενικός Γραμματέας Ιδιωτικών και Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ως Πρόεδρος.

β) Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Επιστημονικός Διευθυντής του ΚΕΠΕ, ως Αντιπρόεδρος.

γ) Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

δ) Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

ε) Ο Γενικός Γραμματέας Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

στ) Ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ζ) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

η) Ο Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

θ) Ο Γενικός Γραμματέας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων.

ι) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

ια) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

ιβ) Ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

ιγ) Ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ).

ιδ) Ένας εκπρόσωπος της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝΠΕ).

ιε) Ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ).

ιστ) Ένας εκπρόσωπος της Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ).

ιζ) Ένας εκπρόσωπος της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ).

ιη) Ένας εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ).

ιθ) Ένας εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ).

κ) Ένας εκπρόσωπος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ).

κα) Ένας εκπρόσωπος του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ).

2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Κοινωνικών Εταίρων και Δημόσιας Διοίκησης είναι, ιδίως, οι ακόλουθες:

α. Η παροχή γνώμης, προς την Επιστημονική Επιτροπή, σχετικά με επίκαιρα ζητήματα αναπτυξιακής πολιτικής. Όταν η υποβολή γνώμης γίνεται κατόπιν αιτήματος της Επιστημονικής Επιτροπής, λαμβάνει χώρα εντός τριμήνου από τη θέση του αιτήματος.

β. Η αξιολόγηση της εφαρμοζόμενης αναπτυξιακής πολιτικής και η ανάδειξη συγκεκριμένων πρακτικών προβλημάτων και δυσλειτουργιών. Για το σκοπό αυτόν η ΕΚΕΔΔ υποβάλλει προς την Επιστημονική Επιτροπή εκθέσεις αξιολόγησης.

γ. Η υποβολή προτάσεων προς την Επιστημονική Επιτροπή σχετικά με τη βελτίωση του αναπτυξιακού σχεδιασμού, περιλαμβανομένης της πρότασης συγκεκριμένων μέτρων που αφορούν αναπτυξιακά προγράμματα.

3. Η διατύπωση γνώμης της ΕΚΕΔΔ γίνεται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών και καταγράφονται οι μειοψηφούσες απόψεις. Κάθε μέλος της ΕΚΕΔΔ έχει τη δυνατότητα μεμονωμένης υποβολής απόψεων ή προτάσεων προς την Επιστημονική Επιτροπή, ύστερα από ενημέρωση των υπολοίπων μελών της ΕΚΕΔΔ.

Άρθρο 73

Λειτουργική Υποστήριξη

1. Το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) παρέχει επιστημονική υποστήριξη στην Επιστημονική Επιτροπή και συνδράμει στην προετοιμασία των προτάσεων και εκθέσεων αρμοδιότητάς της.

2. Η διοικητική υποστήριξη του Αναπτυξιακού Συμβουλίου ανατίθεται στην Μονάδα Συντονισμού Στρατηγικού Αναπτυξιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (άρθρο 7Α του Π.δ. 116/2014 Α' 185).

3. Η Μονάδα Συντονισμού Στρατηγικού Αναπτυξιακού Σχεδιασμού έχει, επιπλέον των αρμοδιοτήτων του άρθρου 7Α του Π.δ. 116/2014 (Α' 185), τις εξής αρμοδιότητες:

α) παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στη λειτουργία του Αναπτυξιακού Συμβουλίου, τηρώντας τα πρακτικά των συναντήσεων της Επιστημονικής Επιτροπής και της ΕΚΕΔΔ και μεριμνώντας για τον επικοινωνιακό συντονισμό τόσο μεταξύ των μελών κάθε επιπέδου λειτουργίας του Συμβουλίου, όσο και το συντονισμό μεταξύ της Επιστημονικής Επιτροπής και της ΕΚΕΔΔ,

β) υποβοηθά διοικητικά το Αναπτυξιακό Συμβούλιο στην επιτέλεση του έργου του. Για το σκοπό αυτόν επικοινωνεί και συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Δημόσιας Διοίκησης,

γ) συγκεντρώνει στοιχεία που αφορούν ζητήματα ανάπτυξης, δημιουργώντας μια βάση δεδομένων και ενημερώνει τακτικά τα μέλη του Αναπτυξιακού Συμβουλίου,

δ) χειρίζεται την ηλεκτρονική ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Συμβουλίου.

4 Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού θεσπίζονται οι κανονισμοί λειτουργίας της Επιστημονικής Επιτροπής και της Επιτροπής Κοινωνικών Εταίρων του Αναπτυξιακού Συμβουλίου. Με τον κανονισμό αυτό μπορούν να συστήνονται υποεπιτροπές, με σκοπό την επεξεργασία και διαβούλευση ειδικών ζητημάτων.

5. Οι υπηρεσίες του δημοσίου τομέα, όπως οριοθετείται από το άρθρο 51 του Ν. 1892/1990 (Α' 101), υποχρεούνται να παρέχουν στην Επιστημονική Επιτροπή του Αναπτυξιακού Συμβουλίου κάθε πληροφορία ή στοιχείο που τους ζητείται, εφόσον η ενέργεια αυτή δεν προσκρούει σε απαγορευτική διάταξη νόμου. Αν το θέμα καλύπτεται από κρατικό απόρρητο, για την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών απαιτείται προηγούμενη γραπτή έγκριση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής οφείλουν εχεμύθεια για όσα περιέρχονται σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή με αφορμή των καθηκόντων αυτών. Η υποχρέωση αυτή διατηρείται και μετά τη λήξη της θητείας τους. Την ίδια υποχρέωση έχουν και τρίτοι που συντρέχουν στο έργο της Επιστημονικής Επιτροπής.

Άρθρο 74 **Λειτουργικοί Πόροι**

1. Η κάλυψη των δαπανών της λειτουργίας του Αναπτυξιακού Συμβουλίου γίνεται με πόρους που προέρχονται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, καθώς και από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για το ίδιο Υπουργείο.

2. Η συμμετοχή στο Αναπτυξιακό Συμβούλιο δεν θεωρείται κατοχή δεύτερης θέσης στο δημόσιο τομέα.

Άρθρο 75 **Καταργούμενες διατάξεις**

Τα άρθρα 1 έως 3 και 5, 6 του Ν. 3279/2004 (Α' 205) καταργούνται.

ΤΜΗΜΑ Γ' **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ** **ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ** **ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

Άρθρο 76 **Παράταση προθεσμιών ολοκλήρωσης** **επενδυτικών σχεδίων υπαχθέντων** **στους νόμους 3299/2004 (Α' 261)** **και 3908/2011 (Α' 8)**

1.α. Χορηγείται νέα προθεσμία ολοκλήρωσης, μέχρι τις 31 Μαρτίου 2017, των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 και η ημερομηνία ολοκλήρωσής τους έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Αν μέχρι την ημερομηνία αυτή υλοποιηθεί, αποδεδειγμένα, το 50% του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, η προθεσμία ολοκλήρωσης παρατείνεται για δεκαπέντε (15) επιπλέον μήνες, ήτοι μέχρι τις 30 Ιουνίου 2018.

Η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 και η οποία λήγει μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2016, παρατείνεται μέχρι τις 31 Μαρτίου 2017. Αν μέχρι την ημερομηνία αυτή υλοποιηθεί, αποδεδειγμένα, το 50% του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, η προθεσμία ολοκλήρωσης παρατείνεται για δεκαπέντε (15) επιπλέον μήνες, ήτοι μέχρι τις 30 Ιουνίου 2018.

Για τη διαπίστωση της υλοποίησης του 50% του εγκεκριμένου κόστους του επενδυτικού σχεδίου απαιτείται η υποβολή, έως τις 30 Ιουνίου 2017, από το Φορέα του επενδυτικού σχεδίου υπεύθυνης δήλωσης συνοδευόμενης από συγκεντρωτική κατάσταση παραστατικών δαπανών και πληρωμών για το έργο. Η δήλωση αυτή δεν υποκαθιστά την υποχρέωση υποβολής αιτήματος ελέγχου για την πιστοποίηση της υλοποίησης του 50% της επένδυσης στην περίπτωση αιτήματος καταβολής του 50% της επιχορήγησης ή επιστροφής κατατεθείσας στην αρμόδια Υπηρεσία εγγυητικής επιστολής.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού δύναται να καθορίζονται πρόσθετα δικαιολογητικά, λοιπές διαδικασίες και κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση.

β. Οι φορείς υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, οι οποίοι επιλέγουν τη χρήση της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 δεν δικαιούνται της παράτασης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 5 του Ν. 3299/2004.

γ. Η διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων των οποίων οι Φορείς έχουν επιλέξει το είδος της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής του Ν. 3299/2004 δεν δύναται να παραταθεί πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2016.

2.α. Η προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3908/2011 παρατείνεται:

αα. μέχρι τις 30 Ιουνίου 2017 για τα επενδυτικά σχέδια των οποίων η απόφαση υπαγωγής έχει εκδοθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2012,

ββ. μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017 για τα επενδυτικά σχέδια των οποίων η απόφαση υπαγωγής έχει εκδοθεί εντός των ετών 2013 και 2014.

β. Για τα επενδυτικά σχέδια της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή και οι ρυθμίσεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του Π.δ. 33/2011 (Α' 83).

Άρθρο 77 **Τμηματική καταβολή επιχορήγησης** **επενδυτικών σχεδίων υπαχθέντων** **στο Ν. 3299/2004 (Α' 261)** **και στο Ν. 3908/2011 (Α' 8)**

1. Για τα επενδυτικά σχέδια του Ν. 3299/2004 και του Ν. 3908/2011 το ποσό της επιχορήγησης, όπως καθορίζεται στην απόφαση υπαγωγής, καταβάλλεται σε επτά (7) δόσεις ως εξής:

α) Η πρώτη δόση που ισούται με το 1/7 της προβλεπόμενης επιχορήγησης καταβάλλεται με την υποβολή του αιτήματος ελέγχου για την πιστοποίηση της υλοποίησης του 50% του επενδυτικού σχεδίου. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3908/2011 και έχουν κάνει χρήση του δικαιώματος προκαταβολής

της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η καταβολή της προκαταβολής νοείται ως η πρώτη δόση.

β) Η δεύτερη δόση, ισόποση με την πρώτη, καταβάλλεται με την υποβολή αιτήματος ελέγχου για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Η τρίτη δόση, ισόποση με τις δύο προηγούμενες δόσεις, καταβάλλεται με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

γ) Το υπολειπόμενο ποσό της επιχορήγησης, καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ισόποσες ετήσιες δόσεις από το επόμενο έτος μετά τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

2. Η δυνατότητα παροχής προκαταβολής που προβλέπεται στο άρθρο 8 του Ν. 3299/2004 και στο άρθρο 1 του Π.δ. 35/2011 (Α' 88), έχει εφαρμογή εφεξής μόνο για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3908/2011, και για ποσό που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα εβδομο της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής επιχορήγησης.

Για τη χορήγηση της προκαταβολής δεν απαιτείται η προσκόμιση εγγυητικής επιστολής. Ο Φορέας του επενδυτικού σχεδίου υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), υπεύθυνη δήλωση συνοδευόμενη από αναλυτική κατάσταση παραστατικών δαπανών και πληρωμών για το έργο, συνολικού ύψους τουλάχιστον ίσου του ενός εβδόμου (1/7) του συνολικού κόστους της επένδυσης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η οποία εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζεται, η διαδικασία, τυχόν πρόσθετα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία ρύθμιση.

3.α. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια που έχουν κυρωθεί με νόμο από την Βουλή των Ελλήνων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 9 του Ν. 3299/2004.

β. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στα επενδυτικά σχέδια του Ν. 3299/2004 που έχουν ενταχθεί σε Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013.

4.α. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου καταλαμβάνουν και τα εκκρεμή αιτήματα στις αρμόδιες υπηρεσίες για την χορήγηση προκαταβολής, καταβολής του 50% ή του συνόλου της επιχορήγησης. Τυχόν υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές επιστρέφονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

β. Αν εκδοθεί απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας χωρίς να έχει λάβει ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου οποιοδήποτε ποσό ενίσχυσης, με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης χορηγείται ποσό επιχορήγησης αντίστοιχο των 3/7 του συνολικού ποσού. Το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ετήσιες δόσεις από το επόμενο έτος της καταβολής του προηγούμενου εδαφίου.

γ. Για επενδυτικά σχέδια για τα οποία έχει καταβληθεί ποσό επιχορήγησης η προκαταβολή πριν από την

έκδοση της απόφασής ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας τους, ισχύουν τα ακόλουθα:

αα) αν το ποσό αυτό υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο ποσοστό των 2/7 του συνολικού ποσού της επιχορήγησης, το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται σε πέντε (5) ετήσιες δόσεις, αρχής γενομένης με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας,

ββ) αν το ποσό είναι μικρότερο του ποσού που αντιστοιχεί στο ποσοστό των 2/7 του συνολικού ποσού της επιχορήγησης, το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται σε πέντε (5) ετήσιες δόσεις, αρχής γενομένης με την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας. Η πρώτη δόση προσαυξάνεται κατά το υπολειπόμενο ποσό μέχρι του ποσοστού των 2/7.

δ. Αν στην απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης ορίζεται ποσό ενίσχυσης μικρότερο των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ ή στην καταβολή της τελευταίας δόσης υπολείπεται ποσό μέχρι του ορίου των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, καταβάλλεται άπαξ ή προστίθεται στην προηγούμενη δόση κατ' εξαίρεση του όρου της παρ. 1.

ε. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού μπορεί να: συγχωνεύονται η 5η, 6η και 7η δόση για επενδυτικά σχέδια, των οποίων οι φορείς υλοποίησης δεν είναι Μεγάλες Επιχειρήσεις και το υπολειπόμενο ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει, τις πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ.

5. Ως προς τη διαδικασία, τα δικαιολογητικά και τον τρόπο πληρωμής της επιχορήγησης εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 3299/2004 και του Ν. 3908/2011 και των κατ' εξουσιοδότηση των νόμων αυτών εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων.

Άρθρο 78

Ρυθμίσεις θεμάτων του Ν. 3299/2004 (Α' 261) και του Ν. 3908/2011 (Α' 8)

1. Για την υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων του Ν. 3908/2011, για τα οποία εκδόθηκε απόφαση υπαγωγής λαμβάνοντας υπόψη και την περίπτωση δ' της παρ. 7 του άρθρου 8 του Ν. 3908/2011, δεν απαιτείται η προηγούμενη προσκόμιση της εγκριτικής πράξης του δανείου. Προϋπόθεση της έκδοσης απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας είναι η τήρηση, πέραν των λοιπών προϋποθέσεων του νόμου και της απόφασης υπαγωγής τους, των όρων για τον τρόπο κάλυψης του χρηματοδοτικού σχήματος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του Ν. 3908/2011, και στις διατάξεις του άρθρου 2 του Π.δ. 35/2011 (Α' 88).

2.α. Το ποσό της προκαταβολής που χορηγήθηκε, σύμφωνα με την περίπτωση α(ιιι) της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 3299/2004 ή την περίπτωση α' της παρ. 1 και της παρ. 2 του άρθρου 1 του Π.δ. 35/2011 (Α' 88), επιστρέφεται, εντόκως κατόπιν αίτησης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου. Το ποσό των αναλογούντων τόκων υπολογίζεται από την ημερομηνία χορήγησης της προκαταβολής μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επιστροφής. Το ύψος του επιτοκίου είναι σταθερό και ορίζεται ως το μέσο επιτόκιο του 2016, σύμφωνα

με το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 794/2004, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 1 του Κανονισμού 271/2008 της Επιτροπής της 30ής Ιανουαρίου 2008. Η ως άνω προκαταβολή μπορεί να επιστραφεί άτοκα μόνο σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας υλοποίησης της επένδυσης, για λόγους ανωτέρας βίας από φυσικά φαινόμενα, οι οποίοι τεκμηριώνονται επαρκώς και συνδέονται άμεσα με την αδυναμία υλοποίησης.

β) Μετά την κατάθεση των σχετικών παραστατικών πληρωμής του επιστρεφόμενου ποσού, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, αποδεσμεύεται η υποβληθείσα εγγυητική επιστολή. Με την ίδια αίτηση, ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να ζητήσει και την ανάκληση της απόφασης υπαγωγής.

3.α. Το σύνολο ή το τμήμα της επιχορήγησης των υπαχθέντων στο Ν. 3299/2004 και Ν. 3908/2011 επενδυτικών σχεδίων που δεν έχει καταβληθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος μπορεί να χορηγηθεί με τη μορφή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής, όπως αυτή ορίζεται με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 4 και της παρ. 2 του άρθρου 12 του Ν. 3908/2011, κατόπιν αίτησης του φορέα του επενδυτικού σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, με την απόφαση ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης προσδιορίζεται το συνολικό ποσό της ενίσχυσης. Αν η ανωτέρω απόφαση έχει ήδη εκδοθεί, τροποποιείται αναλόγως. Το ύψος της φορολογικής απαλλαγής που χορηγείται κατ' έτος δεν δύναται να υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού της επιχορήγησης. Σε περίπτωση μη κάλυψης του ως άνω ποσοστού, το υπόλοιπο ποσό συνυπολογίζεται με το αναλογούν ποσοστό του επόμενου φορολογικού έτους. Μετά την παρέλευση των πέντε πρώτων ετών από τη δημοσίευση του παρόντος η φορολογική απαλλαγή χορηγείται έως και τη συμπλήρωση των επόμενων δέκα (10) ετών.

β. Το δικαίωμα της επιλογής που παρέχει η περίπτωση α' δεν μπορεί να ασκηθεί από φορέα επένδυσης που έχει εκχωρήσει το ποσό της επιχορήγησης για την παροχή ισόποσου βραχυπρόθεσμου δανεισμού σε τράπεζες, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 8 του Ν. 3299/2004, και την παρ. 3 του άρθρου 1 του Π.δ. 35/2011 και η σχετική σύμβαση εκχώρησης τελεί σε ισχύ.

γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία εφαρμογής και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρούσας παραγράφου.

4.α. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 3908/2011 (Α' 8) αντικαθίσταται ως εξής:

«α. Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρούμενου του φόρου του νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχε-

δίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση και συνιστά ισόποσο αποθεματικό».

β. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στο Ν. 3908/2011 ανεξάρτητα από το χρόνο υπαγωγής τους και εφόσον κάνουν χρήση του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής αυτοτελώς ή συνδυαστικά με άλλο κίνητρο, έχουν εφαρμογή αναλογικά οι ρυθμίσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3.

γ. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 20 έχει εφαρμογή και για τα επενδυτικά σχέδια του Ν. 3908/2011 που κάνουν χρήση του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής αυτοτελώς ή συνδυαστικά με άλλο κίνητρο.

δ. Η παρ. 10 του άρθρου 14 του Ν. 3908/2011 (Α' 8) αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα ποσά της ληφθείσας επιχορήγησης, επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και απαλλαγής από καταβολή φόρου, εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού και σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του, εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, επιστρέφεται εφαρμοζομένων των οριζόμενων στην επόμενη παράγραφο. Σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης μέρους ή του συνόλου του αποθεματικού μετά την παρέλευση του ως άνω διαστήματος, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στο φορολογικό έτος, κατά το οποίο έλαβε χώρα η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αποθεματικού, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας.»

ε. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 14 του Ν. 3908/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τη βεβαίωση, καταβολή και έλεγχο έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Ν. 4174/2013 (Α' 170) και του Ν. 2717/1997 (Α' 97). Ειδικότερα, στην περίπτωση φορολογικής απαλλαγής για την επιβολή των διατάξεων του άρθρου 53 του Ν. 4174/2013 (Α' 170) ως αφετηρία υπολογισμού των τόκων λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας κατά την οποία θα έπρεπε να είχε αρχικά καταβληθεί ο φόρος εισοδήματος της αρχικής εμπρόθεσμης δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.»

5. Η παρ. 3.Α.β του άρθρου 5 του Ν. 3299/2004 αντικαθίσταται ως εξής:

«3.Α.β Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση που έχει εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής, μπορεί να μειωθεί μετά την έκδοση της απόφασης αυτής μέχρι του ορίου της παραγράφου Α.α., εφόσον το ποσοστό της μείωσης καλυφθεί με λήψη δανείου, σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 7 (i, ii, iii), η εφαρμογή των οποίων πιστοποιείται κατά τις διαδικασίες ελέγχου και ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου.»

6. Για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των Ν. 3299/2004 και Ν. 3908/2011, παράβαση του όρου της απόφασης υπαγωγής περί του μηδενισμού του αρνητικού κεφαλαίου κίνησης, δεν επηρεάζει την ολοκλήρωση της επένδυσης εφόσον αυτή έχει ολοκληρωθεί εμπροθέσμως, λειτουργεί παραγωγικά και έχουν δημιουργηθεί όλες οι προβλεπόμενες θέσεις

εργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές η επένδυση υπόκειται στον έλεγχο των μακροχρονίων υποχρεώσεων της παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 3299/2004 και του άρθρου 14 του Ν. 3908/2011, κατά τον οποίο πρέπει να διαπιστώνεται η απρόσκοπτη λειτουργία της.

7. Για επενδυτικά σχέδια του Ν. 3299/2004, για τα οποία έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής μέχρι τις 30 Ιουνίου 2014, αλλά δεν έχει δημοσιευτεί περίληψή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η οικεία περίληψη μπορεί να δημοσιευθεί υπογεγραμμένη από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Η ισχύς των εν λόγω αποφάσεων αρχίζει από την ημερομηνία έκδοσής τους.

Άρθρο 79

Διακριτές κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων

1. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 (Α' 261) και: α. έχουν ενταχθεί σε προγράμματα του ΕΣΠΑ της περιόδου 2007 - 2013, β. υλοποιούνται στα νησιά Αγαθονήσι, Κάλυμνο, Καστελόριζο, Κω, Λέρο, Λέσβο, Σάμο, Σύμη και Χίο, γ. έχουν λάβει προκαταβολή με την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής, δ. έχει πιστοποιηθεί το 50% του συνολικού κόστους των επενδυτικών δαπανών, συνιστούν διακριτές κατηγορίες. Για τις κατηγορίες του προηγούμενου εδαφίου ακολουθείται διακριτή σειρά κατά τον έλεγχο του επενδυτικού σχεδίου και την καταβολή της ενίσχυσης. Στις κατηγορίες αυτές τα επενδυτικά σχέδια κατατάσσονται με την υφιστάμενη σειρά προτεραιότητας.

2. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 ισχύει αναλόγως και για τα επενδυτικά σχέδια του Ν. 3908/2011.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού μπορούν να ορίζονται και πρόσθετες κατηγορίες στη βάση γεωγραφικών ή τομεακών γνωρισμάτων ή συνεπεία εκτάκτων αναγκών.

Άρθρο 80

Καθορισμός παραβόλων για την εκτέλεση διαδικασιών ελέγχου επενδυτικών σχεδίων υπαχθέντων στους νόμους 3299/2004 (Α' 261) και 3908/2011 (Α' 8)

1. Για την υποβολή αιτήματος ελέγχου επενδυτικών σχεδίων είτε για την πιστοποίηση του 50% του κόστους της επένδυσης είτε και για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3299/2004 και Ν. 3908/2011 απαιτείται παράβολο που ορίζεται στο 0,5‰ του ύψους των επενδυτικών σχεδίων μέχρι των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ και στο 0,2‰ για το επιπλέον ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Σε κάθε περίπτωση το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πεντακοσίων (500) ευρώ. Αντίγραφο της καταβολής του παραβόλου συνοδεύει τις σχετικές αιτήσεις.

2. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και τα ποσά που καταβάλλονται, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 21 του Ν. 4146/2013 (Α' 90) καλύπτουν τις δαπάνες των διαδικασιών αξιολόγησης, παρακολούθη-

σης, ελέγχου και πιστοποίησης των επενδύσεων που ενισχύονται από τις διατάξεις του Ν. 3299/2004 και του Ν. 3908/2011. Τα ποσά του προηγούμενου εδαφίου, κατατίθεται σε υφιστάμενο κωδικό Εσόδου ή που δημιουργείται για το σκοπό αυτό, του ειδικού φορέα 35/170 του Κρατικού Προϋπολογισμού.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών των οργάνων που συμμετέχουν στις διαδικασίες αξιολόγησης, ελέγχου και παρακολούθησης των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με το ύψος και το είδος των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τη χιλιομετρική απόσταση του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης χωρίς να μπορεί το ποσό της ελάχιστης αμοιβής σε σχέση με την ανώτατη να υπερβαίνει την αναλογία 1 προς 5 (1/5). Για τον καθορισμό της αποζημίωσης των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 21 του Ν. 4354/2015 (Α' 176). Για τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών και Ελεγκτών που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα δεν ισχύουν οι περιορισμοί της παρ. 1 του άρθρου 21 του Ν. 4354/2015 (Α' 176).

Άρθρο 81

Θέματα λειτουργίας Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων του Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣΚΕ)

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, η οποία εκδίδεται μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος διαπιστώνεται η επιχειρησιακή λειτουργία του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) του αναπτυξιακού νόμου για τις διαδικασίες εφαρμογής των νόμων 3908/2011 και 3299/2004, οι οποίες βρίσκονται ήδη σε λειτουργία. Για κάθε νέα διαδικασία, που καθίσταται λειτουργική στο ΠΣΚΕ, εκδίδεται η διαπιστωτική απόφαση του προηγούμενου εδαφίου. Τυχόν ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εκτός ΠΣΚΕ, λαμβάνονται υπόψη για τις περαιτέρω διαδικασίες, που προβλέπονται στο πλαίσιο εφαρμογής των νόμων 3299/2004 και 3908/2011.

2. Για τα επενδυτικά σχέδια του ειδικού καθεστώτος της Επιχειρηματικότητας των Νέων, της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 3908/2011, δεν καθίσταται υποχρεωτική η διενέργεια πράξεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων του Αναπτυξιακού νόμου (ΠΣΚΕ).

Άρθρο 82

Τροποποίηση διατάξεων του Π.δ. 33/2011 (Α' 83)

1. Η παρ. 1 του άρθρου 11 του Π.δ. 33/2011 (Α' 83) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Ελεγκτών (ΕΜΠΕ), στο οποίο εγγράφονται τα πρόσωπα τα οποία επιφορτίζονται με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Υπουργού

Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και υποβολής σχετικής αίτησης των ενδιαφερομένων. Οι υποψήφιοι προς εγγραφή πρέπει να έχουν πτυχίο Α.Ε.Ι. ή Α.Τ.Ε.Ι. και ειδικότητα οικονομολόγου και μηχανικού ή τις ειδικότητες που ορίζονται με τη δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με την οποία μπορούν να οριστούν επιπρόσθετα προσόντα ικανότητας και καταλληλότητας, καθώς και ο τρόπος τεκμηρίωσης αυτών. Η πρώτη πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δημοσιεύεται εντός 30 ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος.»

2. Στα μέλη του Μητρώου Αξιολογητών του άρθρου 7 του Π.δ. 33/2011 (Α' 83), που πραγματοποιήσαν αξιολογήσεις επενδυτικών σχεδίων του Ν. 3908/2011 από τις 30 Ιουνίου του έτους 2011 μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου του έτους 2011 χορηγούνται οι αποζημιώσεις που προβλέπονται στην υπ' αριθμ. 2/88585/0022/21.12.2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Υ.Ο.Δ.Δ. 592).

Άρθρο 83 **Τροποποίηση διατάξεων** **του Π.δ. 157/2013 (Α' 249)**

Η παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.δ. 157/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων προΐσται μετακλητός υπάλληλος, κατά τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 14 του Ν. 4146/2013 (Α' 90) ο οποίος διαθέτει:

α. Πτυχίο Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμο σχολών της αλλοδαπής.

β. Μεταπτυχιακό τίτλο, συναφή με την ειδικότητα ή συναφή με τις αρμοδιότητες (ως γνωστικά αντικείμενα) της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων.

γ. Άριστη γνώση Αγγλικής Γλώσσας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 28 και 29 του Π.δ. 50/2001 (Α' 39).

δ. Επαγγελματική εμπειρία συναφή με τις αρμοδιότητες της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων.»

Άρθρο 84 **Θέματα Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού**

1. Για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος και των νόμων 3299/2004 και 3908/2011 και για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 16 του Ν. 4251/2014, θεωρείται ότι, η επένδυση έχει θετικές επιπτώσεις στην εθνική ανάπτυξη και οικονομία. Η απόφαση υπαγωγής στους ανωτέρω νόμους αποτελεί στοιχείο τεκμηρίωσης του ύψους του υπαχθέντος επενδυτικού σχεδίου και της δυνατότητα κάλυψης των ιδίων κεφαλαίων του επενδυτικού φορέα, για την εισήγηση της Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού της Γενικής Γραμματείας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του Κεφαλαίου Α' του εν λόγω άρθρου.

2. Η παρ. 5 του Κεφαλαίου Α' του άρθρου 16 του Ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι παραπάνω πολίτες τρίτων χωρών μπορούν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1

του άρθρου 70, να συνοδεύονται και από τα μέλη της οικογένειας τους στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτηση τους, άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση, η οποία λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος.

Ως μέλη της οικογένειας για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου νοούνται:

(α) ο/η έτερος των συζύγων,

(β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων κάτω των 21 ετών,

(γ) τα άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή της/του ετέρου των συζύγων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του συντηρούντος σε αυτόν για δε τα τέκνα της/του ετέρου των συζύγων σε αυτήν/αυτόν, (δ) οι ανιόντες α' βαθμού συγγενείας των συζύγων.»

3. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του Κεφαλαίου Α' του άρθρου 16 του Ν. 4251/2014 απαλείφεται.

4. Η παράγραφος 4 του Κεφαλαίου Β' του άρθρου 16 του Ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι παραπάνω πολίτες τρίτων χωρών μπορούν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 70, να συνοδεύονται και από τα μέλη της οικογένειας τους στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτηση τους, άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση, η οποία λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος.

Ως μέλη της οικογένειας για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου νοούνται:

(α) ο/η έτερος των συζύγων,

(β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων κάτω των 21 ετών,

(γ) τα άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή της/του ετέρου των συζύγων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του συντηρούντος σε αυτόν για δε τα τέκνα της/του ετέρου των συζύγων σε αυτήν/αυτόν, (δ) οι ανιόντες α' βαθμού συγγενείας των συζύγων.»

5. Η δεύτερη παράγραφος του Κεφαλαίου Γ' του άρθρου 16 του Ν. 4251/2014 αναριθμείται σε τρίτη και προστίθεται δεύτερη παράγραφος ως εξής:

«Πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα είτε με οριστικό τίτλο διαμονής είτε με θεώρηση εισόδου είτε με άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, που έχει χορηγηθεί από άλλο κράτος - μέλος, δύναται να υποβάλουν στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης αίτηση για την ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Α', συνοδευόμενη από προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του Κεφαλαίου αυτού δικαιολογητικά. Η αίτηση διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, προκειμένου να εκδοθεί η προβλεπόμενη εισήγηση για το χαρακτηρισμό της επένδυσης.»

6. Η παρ. 12 του άρθρου 136 του Ν. 4251/2014, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 42 του άρθρου 8 του Ν. 4332/2015, αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζεται το απαιτούμενο ελάχιστο

ύψος και τα χαρακτηριστικά της επένδυσης για την υπαγωγή στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του άρθρου 16 του παρόντος, ο ανώτατος αριθμός αδειών διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών για την υλοποίηση και λειτουργία της επένδυσης, αναλόγως του ύψους και των χαρακτηριστικών αυτής, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση της παραγράφου Α.3 του ανωτέρου άρθρου, ο τρόπος παρακολούθησης της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων όσον αφορά την επενδυτική δραστηριότητα, καθώς κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του Κεφαλαίου Α' του άρθρου 16.»

7. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του Α.Ν. 89/1967 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Αλλοδαπές εταιρείες μπορούν να εγκαθίστανται στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, με αποκλειστικό σκοπό να παρέχουν στα κεντρικά τους καταστήματα ή σε συνδεδεμένες με αυτές, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 4172/2013, και μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις, υπηρεσίες συμβουλευτικού χαρακτήρα, κεντρικής λογιστικής υποστήριξης, ελέγχου ποιότητας παραγωγής, προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, κατάρτιση μελετών, σχεδίων και συμβάσεων, διαφήμισης και μάρκετινγκ, επεξεργασίας στοιχείων, λήψης και παροχής πληροφοριών, και έρευνας και ανάπτυξης.

Οι εγκαθιστάμενες εταιρείες υποχρεούνται: α) εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία που εκδίδεται η απόφαση της επόμενης παραγράφου και εφεξής να απασχολούν στην Ελλάδα προσωπικό, τουλάχιστον τεσσάρων (4) ατόμων και β) να έχουν δαπάνες λειτουργίας στην Ελλάδα τουλάχιστον εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ετησίως. Τα ως άνω μεγέθη μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. Για παραβάσεις της νομοθεσίας περί εισόδου και διαμονής αλλοδαπών ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με την εταιρεία και ο νόμιμος εκπρόσωπός της στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως της τυχόν ποινικής ευθύνης του.»

8. Στο άρθρο 4 του Α.Ν. 89/1967 προστίθεται δεύτερη παράγραφος ως ακολούθως:

«Οι εταιρείες που υπάγονται στις διατάξεις των ανωτέρω άρθρων δύνανται με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις να παρέχουν υπηρεσίες και σε συνδεδεμένες με αυτές, κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 4172/2013, εγκατεστημένες στην Ελλάδα επιχειρήσεις, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής.»

Άρθρο 85

Μεταβατικές διατάξεις

1. Επενδυτικά σχέδια τα οποία έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3908/2011, 3299/2004, 2601/1998 και 1892/1990, εξακολουθούν να διέπονται από το ίδιο θεσμικό πλαίσιο. Για τις διαδικασίες και τα όργανα ελέγχου, ολοκλήρωσης και καταβολής ενισχύσεων των επενδυτικών σχεδίων των παραπάνω νόμων εφαρμόζονται τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος.

2. Για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού εξακολουθούν να

εφαρμόζονται οι κανονιστικές αποφάσεις που ισχύουν για την υλοποίησή τους και αφορούν στις διαδικασίες ελέγχου, ολοκλήρωσης και καταβολής των ενισχύσεων.

3. Αιτήσεις επενδυτικών σχεδίων που έχουν υποβληθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2601/1998 για την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων σε χώρες της αλλοδαπής, κατά το άρθρο 6 του Ν. 2996/2002 «Ελληνικό σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων - Ε.Σ.Ο.Α.Β.» και για τα οποία μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις υπαγωγής, δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο της Υπηρεσίας.

4. Εφαρμόζεται και για τον παρόντα νόμο η παρ. 35 του άρθρου 6 του Ν. 2601/1998, η οποία διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 3299/2004 και με την παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3908/2011.

5. Η υπ' αριθμ. 43965/30.11.1994 (Β' 922) υπουργική απόφαση για τον καθορισμό του είδους και της έκτασης των έργων ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού μονάδας διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7.

6. Η υπ' αριθμ. 58692/5.8.1998 (Β' 870) υπουργική απόφαση για τον καθορισμό του είδους και της έκτασης των έργων ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7.

7. Η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των Γνωμοδοτικών Επιτροπών, όπως ορίζονται στο άρθρο 27 έχουν εφαρμογή και για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3908/2011, 3299/2004, 2601/1998 και 1892/1990.

8. Μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της περίπτωσης α' της παραγράφου 6 του άρθρου 7 έχει εφαρμογή η υπ' αριθμ. 6904/14.2.2014 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 465) που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 3908/2011, για τα επενδυτικά σχέδια της παραγράφου 2.2 και 2.3 του άρθρου 2 της ως άνω απόφασης.

9. α. Για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας των επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από την ηλιακή ενέργεια συνολικής ισχύος μέχρι 150 kw, που υπήχθησαν στις διατάξεις του Ν. 3299/2004, πραγματοποιούνται διοικητικοί έλεγχοι, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παρ. 3 του άρθρου 9 του Π.δ. 33/2011 (Α' 83). Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου μπορεί να πραγματοποιούνται και επιτόπιοι έλεγχοι.

β. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος ελέγχου, η σύσταση των οργάνων ελέγχου, τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο συναφές ζήτημα εφαρμογής της περίπτωσης α της παρούσας παραγράφου.

γ. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της περίπτωσης β' της παραγράφου αυτής έχει εφαρμογή η υπ' αριθμ. 20283/3.5.2012 απόφαση (Β' 1518), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 54247/31.10.2014 απόφαση (Β' 3090).

10.α) Αν ο χρόνος έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης είναι μεταγενέστερος του χρόνου έναρξης της υποχρέωσης των επενδυτικών φορέων για την υποβολή της δήλωσης τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 10 του Ν. 3299/2004 και του άρθρου 14 του Ν. 3908/2011, ο φορέας της επένδυσης υποχρεούται στην υποβολή των στοιχείων για το ανωτέρω διάστημα εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και πάντως πριν την πρώτη εκταμίευση της εγκριθείσας ενίσχυσης.

β) Οι διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 5 του Ν. 4242/2014 για το διάστημα τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων καταλαμβάνουν και τα επενδυτικά σχέδια του Ν. 3299/2004, πλην αυτών που αξιοποιούν το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής.

11. Η φράση «εντός διετίας» της παρ. 2 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 41766/26.9.2013 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Β' 2589), αντικαθίσταται από τη φράση «εντός τετραετίας».

12. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011 ως ανεξάρτητα και τα οποία μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης του τελευταίου εξ αυτών και πριν την παρέλευση δεκαετίας αποτελέσουν ενιαίο επενδυτικό σχέδιο, υποχρεούνται να επιστρέψουν εντόκως το τυχόν υπερβάλλον ποσό, που προκύπτει από τη διαφοροποίηση των αρχικών όρων υπαγωγής.

13.α. Επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011 δύνανται:

αα) να ολοκληρωθούν και να ενισχυθεί το σύνολο των δαπανών τους, εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του νόμου και οι προς ενίσχυση δαπάνες περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης (αρχικό ή τροποποιημένο) και συγχρόνως έχουν εκδοθεί για τις δαπάνες αυτές οι προβλεπόμενες νόμιμες (πολεοδομικές) άδειες,

ββ) να ολοκληρωθούν εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του νόμου και ενώ στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης (αρχικό ή τροποποιημένο) περιλαμβάνονται κατασκευές που έχουν υπαχθεί είτε στις διατάξεις του Ν. 1337/1983 (Α' 33) είτε στις διατάξεις του Ν. 4178/2013 (Α' 174) και έχει περαιωθεί η διαδικασία ρύθμισής τους. Οι δαπάνες για τις κατασκευές αυτές δεν περιλαμβάνονται στο ενισχυόμενο κόστος της επένδυσης. Η ρύθμιση αυτή δεν ισχύει για τυχόν εκδοθείσες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος αποφάσεις επί αιτημάτων τροποποίησης φυσικού αντικείμενου, οι οποίες έχουν περιλάβει τις δαπάνες των ως άνω περιγραφόμενων κατασκευών στο ενισχυόμενο κόστος του επενδυτικού σχεδίου. Επενδυτικές δαπάνες που έχουν περιληφθεί σε αποφάσεις υπαγωγής στους νόμους 3299/2004 και 3908/2011 και οι οποίες πραγματοποιούνται επί κατασκευών, που είχαν ήδη υπαχθεί σε θεσμικές ρυθμίσεις τακτοποίησης κατά το χρόνο υπαγωγής ενισχύονται, εφόσον τηρούνται οι λοιποί όροι και οι προϋποθέσεις του νόμου.

β. Το άρθρο 14B του Ν. 3908/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 4146/2013, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14B

Α. Τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011, ολοκληρώνονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των νόμων 3299 και 3908 αντίστοιχα, και υπό τις εξής προϋποθέσεις οι οποίες ισχύουν σωρευτικά:

αα. Δεν επέρχεται αύξηση του ενισχυόμενου προϋπολογισμού, ούτε αύξηση του ύψους του ποσού της ενίσχυσης. Σε διαφορετική περίπτωση, το σχέδιο ολοκληρώνεται με περικοπή του υπερβάλλοντος κόστους.

ββ. Η αύξηση κόστους ανά κατηγορία δαπάνης δεν υπερβαίνει το 10 % του εγκεκριμένου κόστους της κατηγορίας, σταθμισμένο στο σύνολο του ενισχυόμενου κόστους, σύμφωνα με τον παρακάτω τύπο, και έως το διπλασιασμό του εγκεκριμένου κόστους της κατηγορίας:

σταθμισμένη αύξηση κόστους κατηγορίας = $(A/\Sigma) \times 100$

όπου Α= το ποσό αύξησης δαπανών της κατηγορίας και Σ= το σύνολο του εγκεκριμένου ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης. Σε διαφορετική περίπτωση, το σχέδιο ολοκληρώνεται με περικοπή του υπερβάλλοντος κόστους ώστε να πληρείται η προϋπόθεση.

Το κόστος νέας κατηγορίας δαπάνης που δεν προβλεπόταν στην εγκριτική απόφαση, είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό μετά από αίτημα τροποποίησης που υποβάλει ο επενδυτικός φορέας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση β'. Σε διαφορετική περίπτωση, το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται χωρίς την ενίσχυση του κόστους της νέας κατηγορίας. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά δαπανών μεταξύ των κατηγοριών δαπανών α) Αρχικής επένδυσης για ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα, β) μελετών και αμοιβών συμβούλων και γ) έργων και προγραμμάτων Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας, όπως αυτές προσδιορίζονται στην εγκριτική απόφαση του επενδυτικού σχεδίου.

γγ. Δεν επέρχεται υπέρβαση των ορίων των επιμέρους κατηγοριών δαπανών, όπως αυτά προσδιορίζονται από τις διατάξεις των νόμων 3908/2011 και 3299/2004 και του σχετικού θεσμικού πλαισίου ενισχυόμενων δαπανών. Σε διαφορετική περίπτωση, το σχέδιο ολοκληρώνεται με περικοπή του υπερβάλλοντος κόστους ώστε να πληρούνται οι εκάστοτε προϋποθέσεις.

δδ. Τηρούνται τα όρια απόκλισης δεικτών αξιολόγησης όπως ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 17299/19.4.2011 (Β' 652) απόφασης του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας «Καθορισμός στοιχείων αξιολόγησης, δεικτών βαθμολογίας και στάθμισης, και ελαχίστου ορίου βαθμολογίας των επενδυτικών σχεδίων του νόμου 3908/2011» για τα επενδυτικά σχέδια του Ν. 3908/2011, καθώς ο αριθμός των νέων ή/και υφιστάμενων θέσεων εργασίας για τα επενδυτικά σχέδια και των νόμων 3299 και 3908. Σε διαφορετική περίπτωση, το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται με την επιβολή κυρώσεων, που προσδιορίζονται με υπουργική

απόφαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 3908/2011 και ειδικότερα των παραγράφων 3 και 8 αυτού.

εε. Δεν επέρχονται ουσιώδεις μεταβολές του εγκεκριμένου φυσικού αντικείμενου της επένδυσης. Σε διαφορετική περίπτωση το επενδυτικό σχέδιο ολοκληρώνεται μόνο μετά από έγκριση αιτήματος τροποποίησης που υποβάλει ο φορέας στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με την περίπτωση Β' του παρόντος.

στστ. Εξυπηρετούνται οι αρχικοί σκοποί παραγωγικής λειτουργίας και ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης.

Β. Ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού αντικείμενου εγκρίνονται από την αρμόδια υπηρεσία μετά από αιτιολογημένο αίτημα τροποποίησης του φορέα, το οποίο εξετάζεται από την Υπηρεσία και γίνεται αποδεκτό υπό τους προαναφερόμενους όρους και προϋποθέσεις της παραγράφου 1. Για την εξέταση του αιτήματος τροποποίησης δεν απαιτείται επανεξέταση της βαθμολόγησης του επενδυτικού σχεδίου.

Γ. Αιτήματα τροποποίησης δύνανται να υποβάλλονται και για την μεταβολή των παρακάτω όρων της απόφασης υπαγωγής:

αα. Για την τροποποίηση του τρόπου κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν. 3299/2004 (ειδικότερα του άρθρου 5 παρ. 3) ή του Ν. 3908/2011 (άρθρο 8 παρ. 6) και του Π.δ. 35/2011.

ββ. Για την ενίσχυση δαπανών με συμβατική επένδυση αντί της εγκεκριμένης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

γγ. Για την αλλαγή του φορέα της επένδυσης λόγω συγχώνευσης ή απόσχισης κλάδου στον οποίο εντάσσεται η ενισχυθείσα επένδυση. Το αίτημα εγκρίνεται με τον όρο ολοκλήρωσης της επένδυσης ή συνέχισης της παραγωγικής λειτουργίας της στο ίδιο αντικείμενο, καθώς και υπό τον όρο ανάληψης από το νέο φορέα του συνόλου των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση υπαγωγής.

δδ. Για την εκμίσθωση της επένδυσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 1ζ του Ν. 3908/2011 ή με το άρθρο 10 παράγραφος Ββ του Ν. 3299/2004.

εε. Για τυχόν λοιπούς όρους της απόφασης υπαγωγής.

Δ. Τα ανωτέρω αιτήματα τροποποίησης, υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, εντύπως και ηλεκτρονικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων και εξετάζονται βάσει δικαιολογητικών, όρων και προϋποθέσεων, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

Ε. Σε περίπτωση μεταβολής της επωνυμίας, της εταιρικής σύνθεσης, της νομικής μορφής, της έδρας ή άλλων στοιχείων επικοινωνίας της ενισχυόμενης επιχείρησης, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 21 και της παραγράφου 5 του άρθρου 17 του παρόντος. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της παραγράφου 4 του άρθρου 21, επιβάλλεται κύρωση, που ορίζεται με την υπουργική απόφαση της προηγούμενης περίπτωσης.

ΣΤ. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 17 του παρόντος καταλαμβάνουν και τα επενδυτικά σχέδια που

έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011.»

14. Στην περίπτωση που οι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας δεν επαρκούν για τη συγκρότηση των απαιτούμενων οργάνων ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 10 του Π.δ. 33/2011 (Α' 33), δύναται να ορίζεται υπάλληλος του οικείου φορέα διοίκησης με την προϋπόθεση ότι είναι μέλος του Μητρώου Ελεγκτών του άρθρου 11 του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

15. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 8 του άρθρου 16 του παρόντος διατηρείται σε ισχύ η υπ' αριθμ. 50274/19.11.2007 (Β' 2274) υπουργική απόφαση.

16. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 22 και της παραγράφου 8 του άρθρου 23 του παρόντος διατηρούνται σε ισχύ η απόφαση υπ' αριθμ. 76008/22.12.2014 (Β' 3653), καθώς και η απόφαση υπ' αριθμ. 47718/8.11.2011 (Β' 2669), όπως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 46015/29.10.2012 (Β' 3003) και 49901/21.11.2012 (Β' 3076).

17. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 3 του άρθρου 80, καθώς και των παραγράφων 4 του άρθρου 24, 4 του άρθρου 25, 2 του άρθρου 27, διατηρείται σε ισχύ η υπ' αριθμ. 2/85983/0022/24.12.2012 (ΥΟΔΔ 592/2012) κοινή υπουργική απόφαση.

18. Τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 16 του παρόντος έχουν εφαρμογή και για τα επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011. Η κατάταξη των αιτημάτων ελέγχου σε σειρά προτεραιότητας πραγματοποιείται ανά καθεστώς ενίσχυσης ή ανά θεσμοθετημένη κατηγορία διάκρισης των επενδυτικών σχεδίων. Η εφαρμογή της ρύθμισης της περίπτωσης αυτής αρχίζει μετά περίοδο τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 86

1. Η παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συνιστάται αυτοτελής Υπηρεσία, με τίτλο «Αρχή Προσφυγών», η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η Αρχή Προσφυγών αποτελείται από την Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία και από τις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, που εδρεύουν στην Αθήνα με κατά τόπον αρμοδιότητα όλη την επικράτεια. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών είναι αρμόδιες για τη συζήτηση, τη λήψη και την έκδοση αποφάσεων επί των ενδικοφανών προσφυγών κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 7 του παρόντος, και υποστηρίζονται για την εκπλήρωση του έργου τους από την Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία. Ο αριθμός των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ορίζεται και η έδρα τους μπορεί να μεταβάλλεται με κοινή απόφαση των Υπουργών, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η Αρχή Προσφυγών συντάσσει κάθε τρεις μήνες έκθεση πεπραγμένων για το έργο της κατά την προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Στην έκθεση περιλαμβάνονται τα αριθμητικά και στατιστικά δεδομένα που αφορούν τη λειτουργία της, τον αριθμό των προσφυγών που υποβλήθηκαν, τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, το ποσοστό υποθέσεων που εξετάστηκαν με την προφορική ή την έγγραφη διαδικασία, το χρόνο ολοκλήρωσης της εξέτασης της κάθε προσφυγής, το ποσοστό χορήγησης καθεστώτος πρόσφυγα και επικουρικής προστασίας, τις αποφάσεις κατά των οποίων ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως στο αρμόδιο δικαστήριο και τον αριθμό υποθέσεων στις οποίες ο προσφεύγων παρέστη με νομικό παραστάτη, καθώς και τον αριθμό των προσφευγόντων οι οποίοι αιτήθηκαν και επωφελήθηκαν από δωρεάν νομική συνδρομή. Οι εκθέσεις πεπραγμένων αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής Προσφυγών κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Ιανουαρίου, Απριλίου, Ιουλίου και Οκτωβρίου κάθε έτους.»

3. Οι παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 5 του Ν. 4375/2016 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Στην Αρχή Προσφυγών συνιστάται θέση Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας. Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης ενδιαφέροντος, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Επιλογής της παραγράφου 10 και σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής της παραγράφου 11 του παρόντος άρθρου. Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται μία φορά για τρία (3) ακόμη έτη. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με διοικητική ικανότητα και εξειδίκευση ή/και εμπειρία στους τομείς της διεθνούς προστασίας ή των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή του διεθνούς ή του διοικητικού δικαίου. Ο Διοικητικός Διευθυντής: α) προϊστάται της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών και των διοικητικών υπηρεσιών των Παραρτημάτων, β) είναι αρμόδιος για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και υποστήριξη των Επιτροπών, τη σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την τήρηση και δημοσίευση των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, γ) αναφέρεται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων των κατά το εδάφιο β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.

Ο Διοικητικός Διευθυντής ελέγχεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ο οποίος δύναται να τον παύσει πριν τη λήξη της θητείας του είτε κατόπιν παραίτησής του είτε λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ή για άλλο σοβαρό λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι Έλληνας πολίτης. Κατά τη διάρκεια της θητείας του αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται

η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων καθηκόντων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά του ως Διοικητικού Διευθυντή. Αν ο διοριζόμενος ως Διοικητικός Διευθυντής έχει την ιδιότητα του δικηγόρου, τελεί υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του. Οι αποδοχές του Διοικητικού Διευθυντή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών.

Αν ο Διοικητικός Διευθυντής είναι δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 2 Ν. 3861/2010, Α' 112) ή Ν.Π.Δ.Δ., οι αποδοχές του καθορίζονται κατά τις κείμενες διατάξεις και διενεργείται, ισόχρονη με τη θητεία, απόσπασή του στην Αρχή Προσφυγών, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη.

2. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών λειτουργούν υπό τριμελή σύνθεση.

3. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών και αποτελούνται από:

α. Δύο Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, που υποδεικνύονται, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, από τον Γενικό Επίτροπο της Γενικής Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Για τον ορισμό των Δικαστικών Λειτουργών λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής.

β. Έναν Έλληνα πολίτη που κατέχει τίτλο σπουδών Α.Ε.Ι., νομικών, πολιτικών, ανθρωπιστικών ή κοινωνικών επιστημών με εμπειρία σε ζητήματα διεθνούς προστασίας ή προσφυγικού δικαίου ή μεταπτυχιακό στα ανωτέρω ζητήματα και διαθέτει πολύ καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής και επιλέγεται σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής του παρόντος άρθρου. Το μέλος αυτό υποδεικνύεται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση αδυναμίας συμπλήρωσης του ανωτέρω αριθμού υποδεικνυόμενων μελών, τα μέλη αυτά υποδεικνύονται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή σε αυτή του σχετικού αιτήματος. Αν η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου αδυνατεί να ανταποκριθεί, για οποιονδήποτε λόγο, εμπρόθεσμα, το τρίτο μέλος των Επιτροπών ορίζεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με τα ίδια κριτήρια επιλογής που ισχύουν για την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες.

γ. Ως Πρόεδρος της κάθε Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών ορίζεται ο αρχαιότερος των δύο (2) δικαστικών λειτουργών.

δ. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση και την ανωτέρω διαδικασία ορίζονται επίσης αναπληρωτές των μελών των Επιτροπών, με τα ίδια προσόντα με τα αντίστοιχα τακτικά μέλη.

στ. Η θητεία των μελών των Επιτροπών είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μία (1) φορά σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία. Τα μέλη των Επιτροπών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Το τρίτο μέλος των Επιτροπών συμβάλλεται με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών προβλέπεται το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης για τους δικαστικούς λειτουργούς και τους αναπληρωτές τους και του μισθού που καταβάλλεται στο τρίτο μέλος και τον αναπληρωτή του. Κάθε άλλο ζήτημα που αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών διέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπάγεται στις πειθαρχικές διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ, όπως ισχύει.

4. Οι Δικαστικοί Λειτουργοί μέλη των Επιτροπών μπορούν να αντικαθίστανται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης με την ίδια διαδικασία του διορισμού τους μετά από αίτησή τους. Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών μπορεί να παύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πριν τη λήξη της θητείας του, μετά από καταγγελία της σύμβασής του, καθώς και για τους λόγους που προβλέπονται σε αυτή και στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας του τρίτου μέλους των Επιτροπών αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή και η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά τους. Αν οι διοριζόμενοι ως τρίτο μέλος των Επιτροπών έχουν την ιδιότητα του δικηγόρου, τελούν υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.

5. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών ορίζει τον τρόπο διενέργειας κλήρωσης για τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.»

4. Οι παράγραφοι 6 και 12 του άρθρου 5 του Ν. 4375/2016 καταργούνται.

5. Η παράγραφοι 7, 8, 9 και 11 του άρθρου 5 του Ν. 4375/2016 αναριθμούνται ως 6, 7, 8 και 10 αντίστοιχως.

6. Η παρ. 10 του άρθρου 5 του Ν. 4375/2016 αριθμείται ως 9 και αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών συ-

γκροτείται τριμελής Επιτροπή Επιλογής, στην οποία ανατίθεται η εξέταση των υποψηφιοτήτων και η επιλογή του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών. Η Επιτροπή Επιλογής αποτελείται: α) από έναν Βοηθό Συνήγορο του Πολίτη και τον αναπληρωτή του ως Πρόεδρο, που ορίζονται με απόφαση του Συνηγόρου του Πολίτη, β) από έναν Σύμβουλο του ΑΣΕΠ και τον αναπληρωτή του ως μέλος, γ) από ένα μέλος του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΙ νομικών, πολιτικών επιστημών της χώρας ως μέλος και τον αναπληρωτή του με όμοια προσόντα, που υποδεικνύονται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.»

7. Η παρ. 13 του άρθρου 5 του Ν. 4375/2016 αριθμείται ως 11 και αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Η δαπάνη διεξαγωγής της διαδικασίας επιλογής του Διευθυντή βαρύνει τον προϋπολογισμό της Αρχής Προσφυγών.»

8. Η παρ. 4 του άρθρου 7 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης εκδίδεται Κανονισμός Λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από πρόταση του Διευθυντή της, όπου ρυθμίζονται επί μέρους θέματα εσωτερικής διάρθρωσης και λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου. Με όμοια απόφαση εκδίδεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα εσωτερικής διάρθρωσης και λειτουργίας της Αρχής και των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή και επιτροπής αποτελούμενης από τους προέδρους των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.»

9. Στο άρθρο 10 του Ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 4264/2014 (Α' 118), η λειτουργία κυλικίων εντός των κέντρων και δομών προσωρινής υποδοχής - φιλοξενίας και εν γένει χώρων που καλύπτουν έκτακτες ανάγκες στέγασης και προσωρινής φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Υγείας, καθορίζονται τα είδη που δύνανται να πωλούνται από τα κυλικεία, η διαδικασία αδειοδότησής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Η αρμοδιότητα για την εγκατάσταση και λειτουργία κυλικίων του πρώτου εδαφίου ανήκει στο δήμο, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου λειτουργεί ο προαναφερθείς χώρος. Με απόφαση του οικείου δήμου και κατόπιν γνώμης της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η οποία παρέχεται το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος, καθορίζονται ο αριθμός των κυλικίων που επιτρέπεται να εγκατασταθούν ανά χώρο, η χωροθέτησή τους εντός αυτού, το ωράριο λειτουργίας, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στην εύρυθμη λειτουργία τους. Η εκμίσθωση των χώρων σε τρίτους για τη λειτουργία κυλικίων γίνεται κατόπιν δημοπρασίας από τον οικείο δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 270/1981

(Α' 77). Το προϊόν της δημοπρασίας αποτελεί έσοδο του δήμου.»

10. Στο άρθρο 19 του Ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Οι δαπάνες μετακινήσεων, διαμονής και η ημερήσια αποζημίωση υπαλλήλων της Υπηρεσίας Ασύλου που συμμετέχουν σε δράσεις που υλοποιούνται από κοινού με Διεθνείς Οργανισμούς ή άλλους φορείς, δύνανται να βαρύνουν το Διεθνή Οργανισμό ή τον άλλο φορέα, κατόπιν σχετικής συμφωνίας. Το ποσό των ως άνω δαπανών θα καταβάλλεται στον υπάλληλο από τον ως άνω Διεθνή Οργανισμό ή φορέα. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου καθορίζονται τυχόν ειδικότεροι όροι υλοποίησης της ως άνω συμφωνίας.»

11. Η παρ. 3 του άρθρου 22 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του παρόντος, οι εκκρεμείς προσφυγές δεν εξετάζονται κατά τα προβλεπόμενα στο Π.δ. 114/2010 (Α' 195) και η διοικητική διαδικασία καταργείται, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος υποβάλει στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής της παρ. ιδ' του άρθρου 2 του Π.δ. 114/2010, αίτηση ενώπιον των Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 26 του Π.δ. 114/2010, περί εξέτασης της προσφυγής του ως προς τις προϋποθέσεις χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εντός δύο (2) μηνών από την επίδοση της απόφασης περί χορήγησης καθεστώτος παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους. Σε περίπτωση υποβολής αίτησης σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, για συζήτηση της προσφυγής, ως προς τις προϋποθέσεις χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας ενώπιον των Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 26 του Π.δ. 114/2010, χορηγείται στον αιτούντα δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού και η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 114/2010.»

12. Η παρ. 17 του άρθρου 52 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«17. Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται και κατά τη διαδικασία συζήτησης των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, καθώς και σε κάθε συμπληρωματική συνέντευξη ή ακρόαση.»

13. Το στοιχείο β' της παρ. 4 του άρθρου 60 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Η συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία, δύναται να διενεργείται και από προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο.»

14. Ο τίτλος του κεφαλαίου Δ' του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ».

15. Η παρ. 5 του άρθρου 61 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Οι προσφυγές κατατίθενται στις Αρχές Παραλαβής και διαβιβάζονται στην Αρχή Προσφυγών αμελλητί μαζί με το διοικητικό φάκελο.»

16. Το άρθρο 62 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 62

Διαδικασία συζήτησης των προσφυγών

1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν: α. με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, β. ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό εξέτασης, γ. ο προσφεύγων υπέβαλε σοβαρά νέα στοιχεία που αφορούν σε οψιγενείς ισχυρισμούς, δ. η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη.

2. Με την κατάθεση της προσφυγής η αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα για την ημερομηνία συζήτησής της. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται: α. Τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, β. Τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 16 παράγραφος 4 και 18 αντίστοιχα, γ. Τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 60 ή που υποβάλλεται ενώ ο προσφεύγων βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Ο προσφεύγων και η Υπηρεσία Ασύλου δύνανται να καταθέσουν τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία ή υπόμνημα έως και την προηγούμενη της ημέρας συζήτησης της προσφυγής.

3. Εφόσον ακολουθείται διαδικασία συζήτησης της προσφυγής με προφορική ακρόαση, η Αρχή Προσφυγών καλεί τον προσφεύγοντα ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Ο προσφεύγων ενημερώνεται το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης, καθώς και για το δικαίωμά του να παρασταθεί αυτοπροσώπως ή με το δικηγόρο ή άλλο σύμβουλό του ενώπιόν της, για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια κατάλληλου διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει τυχόν διευκρινίσεις. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται, με κάθε πρόσφορο μέσο σχετικών και η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους, διευκρινίζοντας σαφώς το συναφές με κάθε λόγο πραγματικό μέρος. Η απουσία του προσφεύγοντος δεν κωλύει τη συζήτηση της προσφυγής, υπό την προϋπόθεση ότι αυτός έχει κληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του παρόντος. Η προφορική συζήτηση μπορεί να είναι δημόσια κατόπιν ρητής συναίνεσης του προσφεύγοντος. Ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων από

τους διαδικούς μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν για την ανάπτυξη όσων έχουν εκτεθεί κατά τη διαδικασία της προφορικής ακρόασης.

4. Προσφυγές που έχουν υποβληθεί μετά την πάροδο των προθεσμιών της παραγράφου 1 του άρθρου 61, συζητούνται πάντοτε κατά προτεραιότητα και το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής. Ομοίως κατά προτεραιότητα, μπορεί να εξετάζονται προσφυγές που αφορούν περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 51 του παρόντος.

5. Ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών μεριμνά για την επαρκή γραμματειακή υποστήριξη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, την παροχή κατάλληλης διερμηνείας και υπογράφει το έκθεμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο και τον Κανονισμό της Αρχής Προσφυγών. Η γραμματεία καταρτίζει για κάθε δικάσιμο έκθεμα, στο οποίο αναγράφονται οι προς συζήτηση υποθέσεις. Το έκθεμα αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων από την προηγούμενη της συνεδρίασης. Δεν προκαλεί ακυρότητα της διαδικασίας η μη ανάρτηση του εκθέματος ή η μη μνεία σε αυτό συγκεκριμένης υπόθεσης. Το έκθεμα κοινοποιείται στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, μαζί με τους σχετικούς διοικητικούς φακέλους, πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα συζήτησης των προσφυγών.

6. Η συζήτηση και έκδοση απόφασης επί των προσφυγών ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατό από την κατάθεση της προσφυγής και σε κάθε περίπτωση εντός τριών (3) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας ή δύο (2) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.

7. Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Επιτροπή εξετάζει τόσο τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης όσο και την ουσία της υπόθεσης και αποφαινεται αιτιολογημένως επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος. Η απόφαση επιδίδεται στον προσφεύγοντα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του παρόντος.»

17. Η παρ. 1 του άρθρου 80 του Ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πραγματοποιείται η έναρξη λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, όπως συνιστάται με τις διατάξεις του άρθρου 4 του παρόντος.»

18. Στην παρ. 6 του άρθρου 80 του Ν. 4375/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αρμοδιότητα του Διευθυντή είναι και η προετοιμασία λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, όπως αυτή συνιστά-

ται με το άρθρο 4 του παρόντος. Ο Διευθυντής είναι αρμόδιος, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ιδίως για την πραγματοποίηση των απαιτούμενων ενεργειών για την προετοιμασία των τμημάτων, όπως αυτά συνιστώνται με την παρ. 7 του άρθρου 5 και την τοποθέτηση των υπαλλήλων σε αυτά.»

19. Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 80 του Ν. 4375/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η Αρχή Προσφυγών έχει ίδιο προϋπολογισμό ως ειδικός φορέας του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης από 1η Ιανουαρίου 2017.»

20. Οι παράγραφοι 9, 26 και 27 του άρθρου 80 του Ν. 4375/16 αντικαθίστανται ως εξής:

«9. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 5 του παρόντος για την επιλογή του Διευθυντή, η δαπάνη διεξαγωγής της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων και των διαγωνιστικών διαδικασιών για την προμήθεια αγαθών ή παροχής υπηρεσιών βαρύνει τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Ασύλου, εφόσον οι διαδικασίες αυτές διενεργηθούν έως 31 Δεκεμβρίου 2016.

26. Η κατά παρέκκλιση διαδικασία του άρθρου 60 παράγραφος 4 εφαρμόζεται από τη δημοσίευση του παρόντος. Η διάρκεια ισχύος της δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών και μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για χρονικό διάστημα επιπλέον έξι (6) μηνών.

27. Οι προσφυγές κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, που υποβάλλονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της υπουργικής απόφασης συγκρότησης των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 5, εξετάζονται κατ' εξαίρεση από τις Επιτροπές Προσφυγών του άρθρου 26 του Π.δ. 114/2010 (Α' 195), όπως ισχύει, σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος νόμου. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών του άρθρου 5 είναι αρμόδιες για τη συζήτηση των προσφυγών κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, που υποβάλλονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της υπουργικής απόφασης συγκρότησής τους. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών υπάγονται στην Αρχή Προσφυγών του μεταβατικού σταδίου της παραγράφου 2.»

Πίνακας 1: Ειδικές Περιοχές Ενίσχυσης

Α/Α	Κωδικός (NUTS1+NUTS2+10 ψηφίος)	Δημοτική Ενότητα	Δήμος	Ορεινότητα (Ο=Ορεινά)	Πληθυσμιακή Μείωση (>30%)	Παραμεθόριες Περιοχές (Π = Παραμεθόρια ηπειρωτική περιοχή, ΠΝ = Παραμεθόρια νησιωτική περιοχή)	Νησιωτικές Περιοχές (<3100)	Αριθμός χαρακτηριστικών ενίσχυσης
1	111010101	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ			Π		1
2	111010102	ΛΙΓΕΙΡΟΥ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ			Π		1
3	111010103	ΝΕΟΥ ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ			Π		1
4	111010201	ΦΙΛΛΥΡΑΣ	ΑΡΡΙΑΝΩΝ			Π		1
5	111010202	ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΑΡΡΙΑΝΩΝ			Π		1
6	111010203	ΚΕΧΡΟΥ	ΑΡΡΙΑΝΩΝ	0		Π		2
7	111010204	ΟΡΓΑΝΗΣ	ΑΡΡΙΑΝΩΝ	0		Π		2
8	111010301	ΙΑΣΜΟΥ	ΙΑΣΜΟΥ			Π		1
9	111010302	ΑΜΑΞΑΔΩΝ	ΙΑΣΜΟΥ			Π		1
10	111010303	ΣΩΣΤΟΥ	ΙΑΣΜΟΥ			Π		1
11	111010401	ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ			Π		1
12	111010402	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ			Π		1
13	111020101	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ			Π		1
14	111020102	ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΥ	ΔΡΑΜΑΣ	0		Π		2
15	111020300	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	0		Π		2
16	111020401	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	0		Π		2
17	111020402	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	0				1
18	111020501	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ			Π		1
19	111030101	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			Π		1
20	111030102	ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			Π		1
21	111030103	ΦΕΡΩΝ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			Π		1
22	111030201	ΔΙΑΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΑΥΜΟΤΕΙΧΟΥ			Π		1
23	111030202	ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ	ΔΙΑΥΜΟΤΕΙΧΟΥ			Π		1
24	111030301	ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ			Π		1

58	112100202	ΕΞΑΠΛΙΑΤΑΝΟΥ	ΔΙΩΠΛΙΑΣ	0					Π		2
59	112100303	ΚΥΡΡΟΥ	ΠΕΛΛΑΣ						Π		1
60	112100402	ΜΕΝΗΙΔΙΟΣ	ΣΚΥΔΡΑΣ						Π		1
61	112110105	ΠΕΤΡΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0							1
62	112110106	ΠΙΕΡΙΩΝ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	0							1
63	112120101	ΣΕΡΡΩΝ	ΣΕΡΡΩΝ						Π		1
64	112120102	ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥΣ	ΣΕΡΡΩΝ	0			ΝΑΙ		Π		3
65	112120104	ΛΕΥΚΟΝΑ	ΣΕΡΡΩΝ						Π		1
66	112120105	ΟΡΕΙΝΗΣ	ΣΕΡΡΩΝ	0					Π		2
67	112120203	ΚΟΡΜΙΣΤΑΣ	ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ				ΝΑΙ				1
68	112120501	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ						Π		1
69	112120502	ΣΚΟΤΟΥΣΣΗΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ						Π		1
70	112120503	ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ (ΣΤΡΥΜΩΝΙΚΟΥ)	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ						Π		1
71	112120701	ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ						Π		1
72	112120702	ΑΓΚΙΣΤΡΟΥ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ	0					Π		2
73	112120703	ΑΧΑΛΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ	0					Π		2
74	112120704	ΚΕΡΚΙΝΗΣ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ				ΝΑΙ		Π		2
75	112120705	ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ						Π		1
76	112120706	ΠΡΟΜΑΧΩΝΟΣ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ						Π		1
77	121140101	ΚΟΖΑΝΗΣ	ΚΟΖΑΝΗΣ	0							1
78	121140102	ΑΙΑΝΗΣ	ΚΟΖΑΝΗΣ	0							1
79	121140103	ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΗ	ΚΟΖΑΝΗΣ	0							1
80	121140105	ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ	ΚΟΖΑΝΗΣ	0							1
81	121140201	ΝΕΑΠΟΛΗΣ	ΒΟΪΟΥ	0							1
82	121140202	ΑΣΚΙΟΥ	ΒΟΪΟΥ	0							1
83	121140203	ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ	ΒΟΪΟΥ	0							1
84	121140204	ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ	ΒΟΪΟΥ	0							1
85	121140205	ΤΣΟΥΤΛΙΟΥ	ΒΟΪΟΥ	0					Π		2
86	121140302	ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	ΕΟΡΔΑΙΑΣ	0							1
87	121140303	ΒΕΡΜΙΟΥ	ΕΟΡΔΑΙΑΣ	0							1
88	121140304	ΒΛΑΣΤΗΣ	ΕΟΡΔΑΙΑΣ	0			ΝΑΙ				2
89	121140305	ΜΟΥΡΙΚΙΟΥ	ΕΟΡΔΑΙΑΣ	0							1
90	121140401	ΣΕΡΒΙΩΝ	ΣΕΡΒΙΩΝ-ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	0							1

91	121140402	ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	ΣΕΡΒΙΟΝ-ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	0				1
92	121140403	ΚΑΜΒΟΥΝΙΟΝ	ΣΕΡΒΙΟΝ-ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	0				1
93	121140404	ΛΙΒΑΔΕΡΟΥ	ΣΕΡΒΙΟΝ-ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	0				1
94	121150101	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
95	121150102	ΑΒΔΕΛΛΑΣ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
96	121150103	ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0	ΝΑΙ			2
97	121150104	ΒΕΝΤΖΙΟΥ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
98	121150105	ΓΟΡΠΑΝΗΣ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
99	121150106	ΔΟΤΣΙΚΟΥ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
100	121150107	ΗΡΑΚΛΕΩΤΩΝ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
101	121150108	ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
102	121150109	ΜΕΣΟΛΟΥΡΙΟΥ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0	ΝΑΙ			2
103	121150110	ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0	ΝΑΙ			2
104	121150111	ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0		Π		2
105	121150112	ΣΜΙΞΗΣ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
106	121150113	ΦΙΛΙΠΠΑΙΩΝ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0				1
107	121150201	ΔΕΣΚΑΤΗΣ	ΔΕΣΚΑΤΗΣ	0				1
108	121160101	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		2
109	121160102	ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΔΟΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		2
110	121160103	ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		1
111	121160104	ΒΙΤΣΙΟΥ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		2
112	121160105	ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		2
113	121160106	ΚΑΛΙΣΟΥΡΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0	ΝΑΙ			2
114	121160107	ΚΟΡΕΣΤΙΩΝ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		2
115	121160108	ΜΑΚΕΔΩΝ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		1
116	121160109	ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	0		Π		2
117	121160201	ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	0		Π		2
118	121160202	Α ΚΡΙΤΩΝ	ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	0	ΝΑΙ	Π		3
119	121160203	ΑΡΡΕΝΩΝ	ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	0		Π		2
120	121160204	ΓΡΑΜΩΝ	ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	0		Π		2
121	121160301	ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ	ΟΡΕΣΤΙΔΟΣ	0		Π		2
122	121160302	ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ	ΟΡΕΣΤΙΔΟΣ	0				1
123	121170101	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	0		Π		2

124	121170102	ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΩΝ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	0			Π		2
125	121170103	ΜΕΛΙΤΗΣ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	0			Π		2
126	121170104	ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	0			Π		2
127	121170201	ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	0			Π		2
128	121170202	ΑΕΤΟΥ	ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	0			Π		1
129	121170203	ΒΑΡΙΚΟΥ	ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	0					1
130	121170204	ΛΕΧΟΒΟΥ	ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	0					1
131	121170205	ΝΥΜΦΑΙΟΥ	ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	0	ΝΑΙ		Π		2
132	121170206	ΦΙΛΩΤΑ	ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	0			Π		1
133	121170301	ΠΡΕΣΠΩΝ	ΠΡΕΣΠΩΝ	0	ΝΑΙ		Π		3
134	121170302	ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ	ΠΡΕΣΠΩΝ	0			Π		2
135	122180103	ΜΠΙΖΑΝΙΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	0					1
136	122180104	ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	0	ΝΑΙ				1
137	122180105	ΠΑΜΒΩΤΙΔΟΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	0					1
138	122180106	ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	0					1
139	122180201	ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	0					1
140	122180202	ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ	ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	0					1
141	122180203	ΚΑΛΑΡΙΤΩΝ (ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ)	ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	0					1
142	122180204	ΚΑΤΣΑΝΟΧΩΡΙΩΝ	ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	0					1
143	122180205	ΜΑΤΣΟΥΚΙΟΥ	ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	0					1
144	122180206	ΣΙΡΑΚΟΥ (ΣΥΡΡΑΚΟΥ)	ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	0					1
145	122180207	ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	0					1
146	122180301	ΑΓΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	ΔΟΔΩΝΗΣ	0					1
147	122180302	ΔΟΔΩΝΗΣ	ΔΟΔΩΝΗΣ	0					1
148	122180303	ΛΑΚΚΑΣ ΣΟΥΛΙΟΥ	ΔΟΔΩΝΗΣ	0					1
149	122180304	ΣΕΛΛΩΝ	ΔΟΔΩΝΗΣ	0					1
150	122180401	ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	ΖΑΓΟΡΙΟΥ	0			Π		2
151	122180402	ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	ΖΑΓΟΡΙΟΥ	0					1
152	122180403	ΒΟΒΟΥΣΗΣ	ΖΑΓΟΡΙΟΥ	0					2
153	122180404	ΠΑΠΙΓΚΟΥ	ΖΑΓΟΡΙΟΥ	0			Π		2
154	122180405	ΤΥΜΦΗΣ	ΖΑΓΟΡΙΟΥ	0			Π		2
155	122180502	ΕΚΑΛΗΣ	ΖΙΤΣΑΣ	0			Π		2
156	122180503	ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ	ΖΙΤΣΑΣ	0			Π		1

157	122180504	ΖΙΤΣΑΣ	ΖΙΤΣΑΣ	ΖΙΤΣΑΣ					Π		1
158	122180505	ΜΟΛΟΣΣΩΝ	ΜΟΛΟΣΣΩΝ	ΖΙΤΣΑΣ					Π		1
159	122180601	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	Ο				Π		2
160	122180602	ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ	ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	Ο				Π		2
161	122180603	ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	Ο	ΝΑΙ					3
162	122180604	ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ	ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	Ο	ΝΑΙ			Π		3
163	122180605	ΦΟΥΡΚΑΣ	ΦΟΥΡΚΑΣ	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	Ο				Π		2
164	122180701	ΜΕΤΣΟΒΟΥ	ΜΕΤΣΟΒΟΥ	ΜΕΤΣΟΒΟΥ	Ο						1
165	122180702	ΕΓΝΑΤΙΑΣ	ΕΓΝΑΤΙΑΣ	ΜΕΤΣΟΒΟΥ	Ο						1
166	122180703	ΜΗΛΕΑΣ	ΜΗΛΕΑΣ	ΜΕΤΣΟΒΟΥ	Ο	ΝΑΙ					2
167	122180801	ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ	ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ	ΠΩΓΩΝΙΟΥ	Ο				Π		2
168	122180802	ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ	ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ	ΠΩΓΩΝΙΟΥ					Π		1
169	122180803	ΑΝΩ ΠΩΓΩΝΙΟΥ	ΑΝΩ ΠΩΓΩΝΙΟΥ	ΠΩΓΩΝΙΟΥ	Ο				Π		2
170	122180804	ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ	ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ	ΠΩΓΩΝΙΟΥ	Ο				Π		2
171	122180805	ΛΑΒΔΑΝΗΣ	ΛΑΒΔΑΝΗΣ	ΠΩΓΩΝΙΟΥ	Ο				Π		2
172	122180806	ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ	ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ	ΠΩΓΩΝΙΟΥ	Ο				Π		2
173	122190104	ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ	ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ	ΑΡΤΑΙΩΝ	Ο						1
174	122190201	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	Ο						1
175	122190202	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	Ο						1
176	122190203	ΤΕΤΡΑΦΥΛΙΑΣ	ΤΕΤΡΑΦΥΛΙΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	Ο						1
177	122190301	ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	Ο						1
178	122190302	ΑΓΝΑΝΤΩΝ	ΑΓΝΑΝΤΩΝ	ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	Ο	ΝΑΙ					2
179	122190303	ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ	ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	Ο	ΝΑΙ					2
180	122190304	ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ	ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ	ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	Ο						1
181	122200101	ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ	ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ	ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ					Π		1
182	122200103	ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ	ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ	ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ					Π		1
183	122200105	ΣΥΒΟΤΩΝ	ΣΥΒΟΤΩΝ	ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ					Π		1
184	122200201	ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ	ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ	ΣΟΥΛΙΟΥ					Π		1
185	122200203	ΣΟΥΛΙΟΥ	ΣΟΥΛΙΟΥ	ΣΟΥΛΙΟΥ	Ο						1
186	122200301	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	Ο				Π		2
187	122200302	ΣΑΓΙΑΔΑΣ	ΣΑΓΙΑΔΑΣ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ					Π		1
188	122210202	ΑΝΩΓΕΙΟΥ	ΑΝΩΓΕΙΟΥ	ΖΗΡΟΥ	Ο	ΝΑΙ					2
189	122210204	ΚΡΑΝΕΑΣ	ΚΡΑΝΕΑΣ	ΖΗΡΟΥ	Ο						1

190	231220302	ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	0					1
191	231220303	ΒΕΡΔΙΚΟΥΣΣΗΣ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	0					1
192	231220304	ΚΑΡΥΑΣ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	0					1
193	231220305	ΛΙΒΑΔΙΟΥ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	0					1
194	231220306	ΟΛΥΜΠΟΥ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	0					1
195	231220308	ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	0					1
196	231220309	ΤΣΑΡΙΤΣΑΝΗΣ	ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	0					1
197	231220502	ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ	ΤΕΜΠΩΝ	0					1
198	231220503	ΓΟΝΝΩΝ	ΤΕΜΠΩΝ	0					1
199	231220703	ΝΑΡΘΑΚΙΟΥ	ΦΑΡΣΑΛΩΝ		ΝΑΙ				1
200	231220704	ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤΑ	ΦΑΡΣΑΛΩΝ		ΝΑΙ				1
201	231230102	ΙΤΑΜΟΥ	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	0					1
202	231230201	ΑΡΓΙΘΕΑΣ	ΑΡΓΙΘΕΑΣ	0					1
203	231230202	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΡΓΙΘΕΑΣ	ΑΡΓΙΘΕΑΣ	0					1
204	231230203	ΑΧΕΛΩΟΥ	ΑΡΓΙΘΕΑΣ	0					1
205	231230301	ΠΛΑΣΤΗΡΑ	ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ	0					1
206	231230302	ΝΕΒΡΟΠΟΛΗΣ ΑΓΡΑΦΩΝ	ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ	0					1
207	231230401	ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	0					1
208	231230603	ΜΕΝΕΛΛΙΔΑΣ	ΣΟΦΑΔΩΝ	0					1
209	231230604	ΡΕΝΤΙΝΗΣ	ΣΟΦΑΔΩΝ	0	ΝΑΙ				2
210	231240102	ΑΓΡΙΑΣ	ΒΟΛΟΥ	0					1
211	231240106	ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΗΣ	ΒΟΛΟΥ	0					1
212	231240109	ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ	ΒΟΛΟΥ	0					1
213	231240202	ΑΝΑΒΡΑΣ	ΑΛΜΥΡΟΥ	0					1
214	231240301	ΖΑΓΟΡΑΣ	ΖΑΓΟΡΑΣ - ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ	0					1
215	231240302	ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ	ΖΑΓΟΡΑΣ - ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ	0					1
216	231240403	ΜΗΛΕΩΝ	ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ	0					1
217	231240503	ΚΕΡΑΜΙΔΙΟΥ	ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ	0					1
218	231250200	ΑΙΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΙΟΝΝΗΣΟΥ			Ν			1
219	231260202	ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	0					1
220	231260204	ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	0					1
221	231260205	ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	0					1
222	231260206	ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	0					1

223	231260207	ΤΥΜΦΑΙΩΝ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	0				1
224	231260208	ΧΑΣΙΩΝ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ	0				1
225	231260301	ΠΥΛΗΣ	ΠΥΛΗΣ	0				1
226	231260302	ΑΙΘΚΩΝ	ΠΥΛΗΣ	0				1
227	231260304	ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ	ΠΥΛΗΣ	0				1
228	231260305	ΝΕΡΑΙΔΑΣ	ΠΥΛΗΣ	0				1
229	231260307	ΠΙΝΔΕΩΝ	ΠΥΛΗΣ	0				1
230	232270104	ΠΑΥΛΙΑΝΗΣ	ΛΑΜΙΕΩΝ	0				1
231	232270105	ΥΠΑΤΗΣ	ΛΑΜΙΕΩΝ	0				1
232	232270501	ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΟΣ	ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	0				1
233	232270502	ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ	ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	0				1
234	232270503	ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	0				1
235	232270504	ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ	ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ	0				1
236	232270701	ΣΤΥΛΙΑΔΟΣ	ΣΤΥΛΙΑΔΟΣ	0				1
237	232280104	ΚΥΡΙΑΚΙΟΥ	ΛΕΒΑΔΕΩΝ	0				1
238	232280301	ΔΙΣΤΟΜΟΥ	ΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑΣ - ΑΝΤΙΚΥΦ	0				1
239	232280302	ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ	ΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑΣ - ΑΝΤΙΚΥΦ	0				1
240	232280303	ΑΡΑΧΟΒΗΣ	ΣΤΟΜΟΥ - ΑΡΑΧΟΒΑΣ - ΑΝΤΙΚΥΦ	0				1
241	232290502	ΚΑΦΗΡΕΩΣ	ΚΑΡΥΣΤΟΥ	0	ΝΑΙ			2
242	232290800	ΣΚΥΡΟΥ	ΣΚΥΡΟΥ				Ν	1
243	232300101	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	0				1
244	232300102	ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	0				1
245	232300103	ΚΤΗΜΕΝΙΩΝ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	0				1
246	232300104	ΠΟΤΑΜΙΑΣ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	0				1
247	232300105	ΠΡΟΥΣΟΥ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	0				1
248	232300106	ΦΟΥΡΝΑ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	0				1
249	232300201	ΒΙΝΙΑΝΗΣ	ΑΓΡΑΦΩΝ	0				1
250	232300202	ΑΓΡΑΦΩΝ	ΑΓΡΑΦΩΝ	0				1
251	232300203	ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ	ΑΓΡΑΦΩΝ	0				1
252	232300204	ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΑΓΡΑΦΩΝ	0				1
253	232300205	ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ	ΑΓΡΑΦΩΝ	0				1
254	232310101	ΑΜΦΙΣΣΗΣ	ΔΕΛΦΩΝ	0				1
255	232310102	ΓΑΛΛΕΙΔΙΟΥ	ΔΕΛΦΩΝ	0				1

256	232310103	ΓΡΑΒΙΑΣ	ΔΕΛΦΩΝ	0					1
257	232310104	ΔΕΛΦΩΝ	ΔΕΛΦΩΝ	0					1
258	232310105	ΔΕΣΦΙΝΑΣ	ΔΕΛΦΩΝ	0					1
259	232310107	ΚΑΛΛΙΕΩΝ	ΔΕΛΦΩΝ	0					1
260	232310108	ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ	ΔΕΛΦΩΝ	0					1
261	232310201	ΕΥΠΑΛΙΟΥ	ΔΩΡΙΔΟΣ	0					1
262	232310202	ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ	ΔΩΡΙΔΟΣ	0					1
263	232310203	ΛΙΔΡΙΚΙΟΥ	ΔΩΡΙΔΟΣ	0					1
264	232310204	ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ	ΔΩΡΙΔΟΣ	0					1
265	241320104	ΕΡΕΙΚΟΥΣΣΗΣ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ					N	1
266	241320110	ΜΑΘΡΑΚΙΟΥ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ					N	1
267	241320112	ΘΘΩΝΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ					N	1
268	241320200	ΠΑΞΩΝ	ΠΑΞΩΝ					N	1
269	241350105	ΟΜΑΛΩΝ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	0					1
270	241350107	ΠΥΛΑΡΕΩΝ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	0					1
271	241350108	ΣΑΜΗΣ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ	0					1
272	241360104	ΚΑΛΑΜΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ					N	1
273	241360105	ΚΑΡΥΑΣ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	0			ΝΑΙ		2
274	241360106	ΚΑΣΤΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ					N	1
275	241360107	ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	0					1
276	241360200	ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ	ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ					N	1
277	242370103	ΜΕΣΣΑΤΙΔΟΣ	ΠΑΤΡΕΩΝ	0					1
278	242370202	ΑΙΓΕΙΡΑΣ	ΑΙΓΑΛΕΙΑΣ	0					1
279	242370203	ΑΚΡΑΤΑΣ	ΑΙΓΑΛΕΙΑΣ	0					1
280	242370204	ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ	ΑΙΓΑΛΕΙΑΣ	0					1
281	242370205	ΕΡΙΝΕΟΥ	ΑΙΓΑΛΕΙΑΣ	0					1
282	242370206	ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ	ΑΙΓΑΛΕΙΑΣ	0					1
283	242370302	ΛΑΡΙΣΣΟΥ (ΛΑΡΙΣΟΥ)	ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ				ΝΑΙ		1
284	242370403	ΛΕΟΝΤΙΟΥ	ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ	0			ΝΑΙ		2
285	242370404	ΤΡΙΤΑΙΑΣ	ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ				ΝΑΙ		1
286	242370501	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	0					1
287	242370502	ΑΡΘΑΝΙΑΣ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	0					1
288	242370503	ΚΛΕΙΤΟΡΟΣ (ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ)	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	0					1

289	242370504	ΠΑΪΩΝ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	0	ΝΑΙ			2
290	242380307	ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΥ	ΑΓΡΙΝΙΟΥ	0				1
291	242380402	ΙΝΑΧΟΥ	ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ	0				1
292	242380500	ΘΕΡΜΟΥ	ΘΕΡΜΟΥ	0				1
293	242380601	ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ	ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	0				1
294	242380603	ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ	ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	0				1
295	242380604	ΠΛΑΤΑΝΟΥ	ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	0				1
296	242380605	ΠΥΛΛΗΝΗΣ	ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	0				1
297	242390104	ΩΛΕΝΗΣ	ΠΥΡΓΟΥ		ΝΑΙ			1
298	242390401	ΣΚΙΛΛΟΥΝΤΟΣ	ΑΝΔΡITZΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ		ΝΑΙ			1
299	242390402	ΑΛΙΦΕΙΡΑΣ	ΑΝΔΡITZΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ		ΝΑΙ			1
300	242390403	ΑΝΔΡITZΑΙΝΗΣ	ΑΝΔΡITZΑΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ	0				1
301	242390502	ΛΑΜΠΕΙΑΣ	ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	0				1
302	242390503	ΛΑΣΙΩΝΟΣ	ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	0	ΝΑΙ			2
303	242390504	ΦΟΛΩΗΣ	ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	0				1
304	242390601	ΖΑΧΑΡΩΣ	ΖΑΧΑΡΩΣ		ΝΑΙ			1
305	242390602	ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ	ΖΑΧΑΡΩΣ	0	ΝΑΙ			2
306	243400101	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0				1
307	243400102	ΒΑΛΕΤΣΙΟΥ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0	ΝΑΙ			2
308	243400103	ΚΟΥΡΘΙΟΥ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0				1
309	243400104	ΛΕΒΙΔΙΟΥ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0				1
310	243400105	ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0	ΝΑΙ			2
311	243400106	ΣΚΙΡΤΙΔΑΣ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0				1
312	243400107	ΤΕΓΕΑΣ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0				1
313	243400108	ΦΑΛΑΓΘΟΥ	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0	ΝΑΙ			2
314	243400200	ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	0				1
315	243400301	ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	0				1
316	243400302	ΒΥΤΙΝΑΣ	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	0				1
317	243400304	ΚΛΕΙΤΟΡΟΣ	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	0				1
318	243400305	ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΗΣ	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	0				1
319	243400306	ΛΑΓΚΑΔΙΩΝ	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	0				1
320	243400307	ΤΡΙΚΟΛΩΝΩΝ	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	0				1
321	243400403	ΦΑΛΑΣΙΑΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	0				1

322	2434400501	ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ	ΝΟΤΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	0					1
323	2434400502	ΚΟΣΜΑ	ΝΟΤΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	0					1
324	2434400503	ΤΥΡΟΥ	ΝΟΤΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	0					1
325	2434410202	ΑΛΕΑΣ	ΑΡΓΟΥΣ - ΜΥΚΗΝΩΝ	0					1
326	2434410203	ΑΧΑΛΑΟΚΑΜΠΟΥ	ΑΡΓΟΥΣ - ΜΥΚΗΝΩΝ	0					1
327	2434410206	ΛΥΡΚΕΙΑΣ	ΑΡΓΟΥΣ - ΜΥΚΗΝΩΝ	0					1
328	243420104	ΣΟΛΥΓΕΙΑΣ	ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ	0					1
329	243420501	ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ	0					1
330	243420502	ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ	ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ - ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ	0					1
331	243420602	ΣΤΥΜΦΑΛΙΑΣ	ΞΥΚΟΝΙΩΝ	0					1
332	243420603	ΦΕΝΕΟΥ	ΞΥΚΟΝΙΩΝ	0	ΝΑΙ				2
333	243430103	ΚΑΡΥΩΝ	ΣΠΑΡΤΗΣ	0					1
334	243430104	ΜΥΣΤΡΑ	ΣΠΑΡΤΗΣ	0					1
335	243430105	ΟΙΝΟΥΠΤΟΣ	ΣΠΑΡΤΗΣ	0					1
336	243430202	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	0					1
337	243430300	ΕΛΑΦΟΧΝΗΣΟΥ	ΕΛΑΦΟΧΝΗΣΟΥ	0				N	1
338	243430405	ΝΙΑΤΩΝ	ΎΡΩΤΑ	0					1
339	243430504	ΖΑΡΑΚΑ	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ	0					1
340	243440101	ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	0					1
341	243440104	ΘΟΥΡΙΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	0					1
342	243440201	ΛΕΥΚΤΡΟΥ	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	0					1
343	243440202	ΛΑΒΙΑΣ	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ	0					1
344	243440404	ΕΙΡΑΣ	ΟΙΚΑΛΙΑΣ	0					1
345	243440605	ΤΡΙΠΥΛΗΣ	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	0					1
346	351500302	ΒΙΛΙΩΝ	ΜΑΛΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΜΛΙΑΣ	0					1
347	351500304	ΟΙΝΟΗΣ	ΜΑΛΔΡΑΣ - ΕΙΔΥΜΛΙΑΣ	0	ΝΑΙ				1
348	351500505	ΦΥΛΗΣ	ΦΥΛΗΣ	0					1
349	351520200	ΥΔΡΑΣ	ΥΔΡΑΣ	0				N	1
350	351520500	ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ	ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ					N	1
351	351520502	ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ	ΚΥΘΗΡΩΝ					N	1
352	461550101	ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	ΛΙΣΣΕΟΥ					ΠΝ	1
353	461550102	ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	ΛΙΣΣΕΟΥ					ΠΝ	1
354	461550103	ΑΓΙΑΣΟΥ	ΛΙΣΣΕΟΥ	C				ΠΝ	2

355	461530104	ΓΕΡΑΣ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
356	461530105	ΕΡΕΣΟΥ - ΑΝΤΙΣΣΗΣ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
357	461530106	ΕΥΕΡΓΕΤΟΥΛΑ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
358	461530107	ΚΑΛΛΟΝΗΣ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
359	461530108	ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΕΡΜΗΣ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
360	461530109	ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
361	461530110	ΜΗΘΥΜΝΑΣ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
362	461530111	ΠΕΤΡΑΣ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
363	461530112	ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
364	461530113	ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ	ΛΕΣΒΟΥ				ΠΝ		1
365	461540101	ΑΓΙΟΥ ΚΗΡΥΚΟΥ	ΙΚΑΡΙΑΣ	0			ΠΝ		2
366	461540102	ΕΥΔΗΛΟΥ	ΙΚΑΡΙΑΣ	0			ΠΝ		2
367	461540103	ΡΑΧΩΝ	ΙΚΑΡΙΑΣ	0			ΠΝ		2
368	461540200	ΦΟΥΡΝΩΝ ΚΟΡΣΕΩΝ	ΦΟΥΡΝΩΝ ΚΟΡΣΕΩΝ				ΠΝ	N	2
369	461550101	ΜΥΡΙΝΑΣ	ΛΗΜΝΟΥ				ΠΝ		1
370	461550102	ΑΤΣΙΚΗΣ	ΛΗΜΝΟΥ				ΠΝ		1
371	461550103	ΜΟΥΔΡΟΥ	ΛΗΜΝΟΥ				ΠΝ		1
372	461550104	ΝΕΑΣ ΚΟΥΤΑΛΗΣ	ΛΗΜΝΟΥ				ΠΝ		1
373	461550200	ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ				ΠΝ	N	2
374	461560101	ΒΑΘΕΟΣ	ΣΑΜΟΥ				ΠΝ		1
375	461560102	ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΩΝ	ΣΑΜΟΥ				ΠΝ		1
376	461560103	ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ	ΣΑΜΟΥ				ΠΝ		1
377	461560104	ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ	ΣΑΜΟΥ				ΠΝ		1
378	461570101	ΧΙΟΥ	ΧΙΟΥ				ΠΝ		1
379	461570102	ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ	ΧΙΟΥ				ΠΝ		1
380	461570103	ΑΜΑΝΗΣ	ΧΙΟΥ		ΝΑΙ		ΠΝ		2
381	461570104	ΙΩΝΙΑΣ	ΧΙΟΥ				ΠΝ		1
382	461570105	ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	ΧΙΟΥ				ΠΝ		1
383	461570106	ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ	ΧΙΟΥ	0			ΠΝ		2
384	461570107	ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ	ΧΙΟΥ				ΠΝ		1
385	461570108	ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΧΙΟΥ				ΠΝ		1
386	461570200	ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ	ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ				ΠΝ	N	2
387	461570300	ΨΑΡΩΝ	ΨΑΡΩΝ				ΠΝ	N	2

421	462690106	ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	ΡΟΔΟΥ				Π/Ν		1
422	462690107	ΚΑΜΕΙΡΟΥ	ΡΟΔΟΥ				Π/Ν		1
423	462690108	ΛΙΝΔΙΩΝ	ΡΟΔΟΥ				Π/Ν		1
424	462690109	ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ	ΡΟΔΟΥ				Π/Ν		1
425	462690110	ΠΕΤΑΛΟΥΔΩΝ	ΡΟΔΟΥ				Π/Ν		1
426	462690200	ΜΕΠΙΣΤΗΣ	ΜΕΠΙΣΤΗΣ				Π/Ν	N	2
427	462690300	ΣΥΜΗΣ	ΣΥΜΗΣ				Π/Ν	N	2
428	462690400	ΤΗΛΟΥ	ΤΗΛΟΥ				Π/Ν	N	2
429	462690500	ΧΑΛΚΗΣ	ΧΑΛΚΗΣ				Π/Ν	N	2
430	471710300	ΒΙΑΝΝΟΥ	ΒΙΑΝΝΟΥ	0					1
431	471710402	ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	ΓΟΡΤΥΝΑΣ	0					1
432	471710404	ΡΟΥΒΑ	ΓΟΡΤΥΝΑΣ	0					1
433	471710502	ΚΡΟΥΣΩΝΑ	ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	0	ΝΑΙ				2
434	471710503	ΤΥΛΙΣΟΥ	ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	0					1
435	471710702	ΖΑΡΟΥ	ΦΑΙΣΤΟΥ	0					1
436	471720103	ΝΕΑΠΟΛΗΣ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	0					1
437	471720300	ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	0					1
438	471730201	ΛΑΜΠΗΣ	ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	0					1
439	471730301	ΣΙΒΡΙΤΟΥ	ΑΜΑΡΙΟΥ	0					1
440	471730302	ΚΟΥΡΗΤΩΝ	ΑΜΑΡΙΟΥ	0					1
441	471730400	ΑΝΩΓΕΙΩΝ	ΑΝΩΓΕΙΩΝ	0					1
442	471730502	ΖΩΝΙΑΝΩΝ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	0					1
443	471730503	ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ	0					1
444	471740105	ΚΕΡΑΜΙΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ	0	ΝΑΙ				2
445	471740203	ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ	ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	0					1
446	471740206	ΦΡΕ	ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ	0					1
447	471740300	ΓΑΥΔΟΥ	ΓΑΥΔΟΥ					N	1
448	471740401	ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ	ΚΑΝΤΑΝΟΥ - ΣΕΛΙΝΟΥ	0					1
449	471740402	ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ	ΚΑΝΤΑΝΟΥ - ΣΕΛΙΝΟΥ	0					1
450	471740403	ΚΑΝΤΑΝΟΥ (ΚΑΝΔΑΝΟΥ)	ΚΑΝΤΑΝΟΥ - ΣΕΛΙΝΟΥ	0					1
451	471740502	ΙΝΑΧΩΡΙΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	0					1
452	471740604	ΜΟΥΣΟΥΡΩΝ	ΠΛΑΤΑΝΙΑ	0					1
453	471740700	ΣΦΑΚΙΩΝ	ΣΦΑΚΙΩΝ	0					1

Ειδικές Περιοχές Ενίσχυσης - Νησιά (<3.100 κατοίκων) τα οποία δεν υπάγονται σε κάποια από τις Ειδικές Δημόσιες

A/A	Κωδικός (NUTS1+NUTS2+10)	Νησί, το (νησιά)	Δημοτική Ενότητα	Δήμος
1	1110401000205	Κοΐνυρα, η (νησί)	ΘΑΣΟΥ	ΘΑΣΟΥ
2	1121302010201	Αμμουλιανή, η (νησί)	ΩΝ - ΑΚΑΝΘΟΥ ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ-ΑΚΑ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ
3	1121302010202	Δρένια, τα (νησιά)	ΩΝ - ΑΚΑΝΘΟΥ ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ-ΑΚΑ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ
4	1121302010702	Ελευθερόνησος, η (νησί)	ΩΝ - ΑΚΑΝΘΟΥ ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ-ΑΚΑ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ
5	1121302020203	Καυκανάς, ο (νησί)	ΑΡΝΙΑΙΣ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ
6	1121305010406	Κέλυφος, η (νησί)	ΣΙΘΩΝΙΑΣ	ΣΙΘΩΝΙΑΣ
7	1121305010409	Σπλααθρονήσια, τα (νησιά)	ΣΙΘΩΝΙΑΣ	ΣΙΘΩΝΙΑΣ
8	1222103020105	Παναγία, η (νησί)	ΠΑΡΓΑΣ	ΠΑΡΓΑΣ
9	2312402030303	Αργυρόνησον, το (νησί)	ΠΤΕΛΕΟΥ	ΑΛΜΥΡΟΥ
10	2312402040402	Κίκινθος, ο (νησί)	ΣΟΥΡΠΗΣ	ΑΛΜΥΡΟΥ
11	2312404050105	Αλατάς, ο (νησί)	ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ	ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ
12	2312404050109	Παλατών Τρικέριον, το (νησί)	ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ	ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ
13	2312501000012	Ρέπιον, το (νησί)	ΣΚΙΑΘΟΥ	ΣΚΙΑΘΟΥ
14	2312501000014	Τσουγκριά, η (νησί)	ΣΚΙΑΘΟΥ	ΣΚΙΑΘΟΥ
15	2322901010102	Πασάς, ο (νησί)	ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ	ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ
16	2322901020103	Κτυπονήσιον, το (νησί)	ΑΝΓΗΔΩΝΟΣ	ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ
17	2322903010102	Αγία Τριάς, η (νησί)	ΕΡΕΤΡΙΑΣ	ΕΡΕΤΡΙΑΣ
18	2322904030302	Ποντικονήσιον, το (νησί)	ΑΡΤΕΜΙΣΙΟΥ	ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ
19	2322904040107	Μονολιά, η (νησί)	ΛΙΧΑΔΟΣ	ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ
20	2322904040108	Στρογγύλη, η (νησί)	ΛΙΧΑΔΟΣ	ΙΣΤΙΑΙΑΣ - ΑΙΔΗΨΟΥ
21	2322905010606	Μανδηλού, η (νησί)	ΚΑΡΥΣΤΟΥ	ΚΑΡΥΣΤΟΥ
22	2322905030108	Μεγαλόνησος Πεταλιών, η (νησί)	ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ	ΚΑΡΥΣΤΟΥ
23	2322905030112	Τραγονήσιον, το (νησί)	ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ	ΚΑΡΥΣΤΟΥ
24	2322905030114	Χερσονήσιον, το (νησί)	ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ	ΚΑΡΥΣΤΟΥ
25	2322905040202	Καβαλλιανή, η (νησί)	ΣΤΥΡΕΩΝ	ΚΑΡΥΣΤΟΥ
26	2322906050107	Πρασούδα, η (νησί)	ΚΥΜΗΣ	ΚΥΜΗΣ - ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ

27	2323101060102	Άγιος Αθανάσιος,ο (νησίς)	ΙΤΕΑΣ	ΔΕΛΦΩΝ
28	2323101060103	Άγιος Κωνσταντίνος,ο (νησίς)	ΙΤΕΑΣ	ΔΕΛΦΩΝ
29	2413201010105	Λαζαρέτο,το (νησίς)	ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
30	2413201010106	Ποντικονήσιον,το (νησίς)	ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
31	2413201010108	Πτυχία,η (νησίς)	ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
32	2413201070206	Περιστερές,οι (νησίς)	ΚΑΣΣΩΠΕΙΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
33	2413201070209	Ψύλλος δύο,ο (νησίς)	ΚΑΣΣΩΠΕΙΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ
34	2413301010404	Καλονήσι,το (νησίς)	ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ	ΖΑΚΥΝΘΟΥ
35	2413301050102	Άγιος Ανδρέας,ο (νησίς)	ΕΛΑΤΙΩΝ	ΖΑΚΥΝΘΟΥ
36	2413301050202	Άγιος Ιωάννης,ο (νησίς)	ΕΛΑΤΙΩΝ	ΖΑΚΥΝΘΟΥ
37	2413401000103	Αρκούδιον,το (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
38	2413401000104	Άτοκος,η (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
39	2413401000105	Βρόμωνας,ο (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
40	2413401000106	Δρακονέρα,η (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
41	2413401000107	Καρλονήσιον,το (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
42	2413401000108	Λαζαρέτο,το (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
43	2413401000109	Μάκρη,η (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
44	2413401000110	Οξεία,η (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
45	2413401000111	Ποντικός,ο (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
46	2413401000112	Προβάτιον,το (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
47	2413401000602	Λυγία,η (νησίς)	ΙΘΑΚΗΣ	ΙΘΑΚΗΣ
48	2413501031302	Αστερίς,η (νησίς)	ΕΡΙΣΟΥ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ
49	2413501060602	Βαρδιάνου,αι (νησίς)	ΠΑΛΙΚΗΣ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ
50	2413601030503	Μαδουρή,η (νησίς)	ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ
51	2423801010106	Βασιλάδι,το (νησίς)	ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΑΛΟΓΓΙΟΥ	Σ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
52	2423801010110	Κόμμα,το (νησίς)	ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΑΛΟΓΓΙΟΥ	Σ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
53	2423801010115	Προκοπάνιστος,ο (νησίς)	ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΑΛΟΓΓΙΟΥ	Σ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
54	2423801010117	Σχοινιάς,ο (νησίς)	ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΑΛΟΓΓΙΟΥ	Σ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
55	2423801010118	Τουρλίς,η (νησίς)	ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΑΛΟΓΓΙΟΥ	Σ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
56	2423801020108	Πέρας,ο (νησίς)	ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ	Σ ΠΟΛΗΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
57	2423802030303	Βαγιά,η (νησίς)	ΠΑΛΑΙΟΥ	ΑΚΤΙΟΥ - ΒΟΝΙΤΣΑΣ
58	2423802030304	Φερτί,το (νησίς)	ΠΑΛΑΙΟΥ	ΑΚΤΙΟΥ - ΒΟΝΙΤΣΑΣ
59	2423802030502	Άγιος Νικόλαος,ο (νησίς)	ΠΑΛΑΙΟΥ	ΑΚΤΙΟΥ - ΒΟΝΙΤΣΑΣ

60	2423903040102	Καυκαζία,η (νησίς)	ΚΑΣΤΡΟΥ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ	ΔΡΑΒΙΔΑΣ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ
61	2434101010102	Μπουρτζιον,το (νησίς)	ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ	ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ
62	2434101020304	Πλατεία,η (νησίς)	ΑΣΙΝΗΣ	ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ
63	2434101020305	Ψηλή,η (νησίς)	ΑΣΙΝΗΣ	ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ
64	2434101020503	Δασκαλειό,το (νησίς)	ΑΣΙΝΗΣ	ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ
65	2434101020504	Κορωνήσι,το (νησίς)	ΑΣΙΝΗΣ	ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ
66	2434104010304	Κορωνίς,η (νησίς)	ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	ΕΡΜΙΟΝΙΔΑΣ
67	2434104010405	Χρνίτσα,η (νησίς)	ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	ΕΡΜΙΟΝΙΔΑΣ
68	2434203010103	Αλκυονίδες,αι (νησίδες)	ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ - ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ	ΑΚΙΟΥ - ΑΠΙΘΝ ΘΕΣΣΑΛΩΝ
69	2434405010105	Σφακτηρία,η (νησίς)	ΠΥΛΟΥ	ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ
70	2434405030105	Σαπιέντζα,η (νησίς)	ΙΜΕΘΩΝΗΣ	ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ
71	2434405030602	Αγία Μαρίνα,η (νησίς)	ΙΜΕΘΩΝΗΣ	ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ
72	2434405030606	Σχίζα,η (νησίς)	ΙΜΕΘΩΝΗΣ	ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ
73	2434405040405	Πρώτη,η (νησίς)	ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ	ΠΥΛΟΥ - ΝΕΣΤΟΡΟΣ
74	3514905010103	Άγιος Γεώργιος,ο (νησίς)	ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ	ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
75	3515004010108	Μεγάλο Νησί,το (νησίς)	ΜΕΓΑΡΕΩΝ	ΜΕΓΑΡΕΩΝ
76	3515004010112	Παχάκιον,το (νησίς)	ΜΕΓΑΡΕΩΝ	ΜΕΓΑΡΕΩΝ
77	3515101000002	Ψυττάλεια,η (νησίς)	ΠΕΙΡΑΙΩΣ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ
78	3515201010102	Άγιος Γεώργιος,ο (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
79	3515201010103	Αρπιδόνι,το (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
80	3515201010105	Λέφος,η (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
81	3515201010106	Μακρόνησος,η (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
82	3515201010107	Μεγάλη Κυρά,η (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
83	3515201010108	Μικρή Κυρά,η (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
84	3515201010111	Ρεβυθούσα,η (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
85	3515201010202	Γαϊδούρι,το (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
86	3515201010207	Ν. Κανάκια,τα (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
87	3515201010208	Ν. Πέρα,η (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
88	3515201010209	Ν. Περιστέρια,τα (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
89	3515201010212	Τρίλησα,η - Τρίμεσα,η (νησίς)	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
90	3515201020202	Ατσάλαντη,η (νησίς)	ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ	ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
91	35152040001:3	Σταχτορροσί,η (νησίς)	ΑΙΓΙΝΑΣ	ΑΙΓΙΝΑΣ
92	35152040001:5	Υψηλή,η (νησίς)	ΑΙΓΙΝΑΣ	ΑΙΓΙΝΑΣ

93	3515207000003	Βελοπούλα,η (νησίς)	ΣΠΕΤΣΩΝ	ΣΠΕΤΣΩΝ	ΣΠΕΤΣΩΝ
94	3515207000007	Σπιεσσαπούλα,η (νησίς)	ΣΠΕΤΣΩΝ	ΣΠΕΤΣΩΝ	ΣΠΕΤΣΩΝ
95	4625801010102	Διδύμη,η (νησίς)	ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
96	4625801010103	Στρογγυλό,το (νησίς)	ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
97	4625801020104	Βαρβαρούσα,η (νησίς)	ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ	ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
98	4625801020105	Γιάρος,η (νησίς)	ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ	ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
99	4625801030104	Στρογγυλό,το (νησίς)	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
100	4625801030105	Σχινόνησιο,το (νησίς)	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
101	4625801030203	Άστρο,το (νησίς)	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
102	4625801030205	Νάτα,τα (νησίς)	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ	ΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
103	4625901030103	Ακαμάτης,ο (νησίς)	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΑΝΔΡΟΥ
104	4625901030104	Γάιδαρος,ο (νησίς)	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΑΝΔΡΟΥ
105	4625901030108	Μεγάλο,το (νησίς)	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΑΝΔΡΟΥ
106	4625901030109	Πλατύ,το (νησίς)	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΑΝΔΡΟΥ
107	4625901030110	Πράσσο,το (νησίς)	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΑΝΔΡΟΥ
108	4625901030111	Τουρλίτης,ο (νησίς)	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΥΔΡΟΥΣΑΣ	ΑΝΔΡΟΥ
109	4626001010103	Ασκανιά,τα (νησίς)	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ
110	4626001010104	Αστρονήσι,το (νησίς)	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ
111	4626001010107	Εοχάτη,η (νησίς)	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ
112	4626001010112	Χριστιανά,τα (νησίς)	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ	ΘΗΡΑΣ
113	46260010202	Δημοτική Κοινότητα Θηρασίας	ΟΙΑΣ	ΟΙΑΣ	ΘΗΡΑΣ
114	4626501000102	Ακράθιον,το (νησίς)	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ
115	4626501000103	Αντίμηλος,η (νησίς)	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ
116	4626501000105	Ανάες,οι (νησίς)	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ
117	4626501000109	Παξιμάδι,το (νησίς)	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ
118	4626501000406	Γλαρονήσια,τα (νησίς)	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ
119	4626501000411	Πηλονήσιο,το (νησίς)	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ
120	4626601000104	Δήλος,η (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ
121	4626601000105	Κάβουρας,ο (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ
122	4626601000107	Κρομμύδι,το (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ
123	4626601000108	Μαρμαρονήσιο,το (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ
124	4626601000113	Ρήνεια,η (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ
125	4626601000114	Σφοντήλι,το (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ

126	4626601000203	Κταπόδια,τα (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ
127	4626601000204	Τραγονήσιο,το (νησίς)	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ
128	4626702011106	Παναγι(α,η (νησίς)	ΝΑΞΟΥ	ΝΑΞΟΥ	Υ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
129	4626801000102	Άγιος Σπυρίδων,ο (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
130	4626801000206	Γλαρόμπουτα,η (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
131	4626801000209	Μικρονήσι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
132	4626801000211	Παντερονήσι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
133	4626801000212	Τηγάνι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
134	4626801000502	Δρουονήσι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
135	4626801000504	Μακρονήσι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
136	4626801000702	Άγια Καλή,η (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
137	4626801000704	Άγιος Αρτέμιος,ο (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
138	4626801000706	Γαϊδουρονήσι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
139	4626801000707	Γαλιάτσος,ο (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
140	4626801000708	Εβρίοκαστρο,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
141	4626801000713	Μαυρονήσι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
142	4626801000718	Τεταρτονήσι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
143	4626801000719	Τούρλος,ο (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
144	4626801000720	Φιλίδι,το (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
145	4626801000721	Φοίνισσες,οι (νησίς)	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΠΑΡΟΥ
146	4627001020602	Δρακονήσιο,το (νησίς)	ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ	ΕΞΩΜΒΟΥΡΓΟΥ	ΤΗΝΟΥ
147	4627001030103	Δύσβατον,το (νησίς)	ΠΑΝΟΡΜΙΟΥ	ΠΑΝΟΡΜΙΟΥ	ΤΗΝΟΥ
148	4717107010905	Μακρονήσι,το (νησίς)	ΜΟΙΡΙΩΝ	ΜΟΙΡΙΩΝ	ΦΑΙΣΤΟΥ
149	4717107010906	Μικρονήσι,το (νησίς)	ΜΟΙΡΙΩΝ	ΜΟΙΡΙΩΝ	ΦΑΙΣΤΟΥ
150	4717107010908	Τράφος,η (νησίς)	ΜΟΙΡΙΩΝ	ΜΟΙΡΙΩΝ	ΦΑΙΣΤΟΥ
151	4717108010303	Δία,η (νησίς)	ΓΟΥΒΩΝ	ΓΟΥΒΩΝ	ΧΕΡΙΣΣΟΝΗΣΟΥ
152	4717201010102	Άγιοι Πάντες,οι (νησίς)	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
153	4717201010107	Μικρονήσιον,το (νησίς)	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
154	4717201010305	Καλυδών,η (νησίς)	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
155	4717201010702	Βρουονήσι,το (νησίς)	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
156	4717201020103	Αυγό,το (νησίς)	ΒΡΑΧΑΣΙΟΥ	ΒΡΑΧΑΣΙΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
157	4717202010112	Χρυσή,η (νησίς)	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ
158	4717204010104	Γαυσισάδα,η (νησίς)	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ

159	4717204010105	Δραγονάδα,η (νησίς)	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ
160	4717204010106	Παξιμάδα,η (νησίς)	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ
161	4717204030202	Κουφονήσιον,το (νησίς)	ΛΕΥΚΗΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ	ΣΗΤΕΙΑΣ
162	4717401060202	Άγιοι Θεόδωροι,οι (νησίς)	ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ
163	4717401070103	Σούδα,η (νησίς)	ΣΟΥΔΑΣ	ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΩΝ
164	4717405010202	Άγρια Γραμβούσα,η (νησίς)	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ
165	4717405010206	Ημερη Γραμβούσα,η (νησίς)	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΥ

Άρθρο 87**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος νόμου και του Παραρτήματός του αρχίζει με τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 22 Ιουνίου 2016

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ	Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ	Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΥΖΑΛΑΣ
Υφυπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ	Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ	Αναπληρώτρια Υπουργός Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ
Υφυπουργός Οικονομίας, Ανάπτυξης, και Τουρισμού ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ	Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ	Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΩΤΑΚΗΣ
Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ	Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ	Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ΟΥΡΑΝΙΑ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ
Υγείας ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ	Πολιτισμού και Αθλητισμού ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ	Οικονομικών ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ	Περιβάλλοντος και Ενέργειας ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ	Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ	Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ	Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 22 Ιουνίου 2016

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (Ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η **ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ** καθώς και διάφορες πληροφορίες που σχετίζονται με αυτά, **διατίθενται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr**. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η **έντυπη μορφή των ΦΕΚ** διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

